

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

в зарубіжних ЗМІ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА У ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Випуск 9 (34)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1–30 вересня 2021 року)

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук

Редакційна колегія:

Польовик С. М., канд. наук. із соц. ком., завідувач ВФІР (відповідальна за випуск),
Степченко Л. М., молод. наук. співроб ІАВ

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували:

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А.,
Павленко Д. В., Хилько М. І., Бондаренко Д. В., Мищак І. М.

Аналітичні та інфографічні матеріали підготував:

Федорчук А. Г., наук. співроб. ВФІР

Заснований у 2018 році

Виходить раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2018

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
АКТИВНІСТЬ ЗМІ У ВИСВІТЛЕНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТІВ	8
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	14
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	18
АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА	18
<i>Україна</i>	18
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	18
<i>Бразилія</i>	18
<i>Сальвадор</i>	18
<i>Туніс</i>	19
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	19
<i>Замбія</i>	19
ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	20
<i>Еквадор</i>	20
<i>Замбія</i>	20
<i>Мексика</i>	20
<i>Північна Корея</i>	21
<i>Росія</i>	21
<i>Сальвадор</i>	21
<i>США</i>	22
<i>Узбекистан</i>	23
<i>Франція</i>	24
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА	24
<i>Білорусь</i>	24
<i>Туніс</i>	25
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	25
<i>Польща</i>	25
ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА	26
<i>Бразилія</i>	26
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА	26
<i>США</i>	26
<i>Україна</i>	27
МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА	27
<i>Білорусь</i>	27
<i>Польща</i>	28
МІСЦЕВІ ВИБОРИ	28
<i>Венесуела</i>	28
НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ	28
<i>США</i>	28
<i>Україна</i>	29
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	30
<i>Північна Корея</i>	30
<i>Росія</i>	30
<i>США</i>	31

<i>Тайвань</i>	31
<i>Україна</i>	31
<i>Франція</i>	32
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	32
<i>Німеччина</i>	32
<i>Україна</i>	33
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	33
<i>Бразилія</i>	33
<i>Гватемала</i>	33
<i>Польща</i>	34
<i>США</i>	34
ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ	35
<i>Болгарія</i>	35
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	35
<i>Білорусь</i>	35
<i>Туніс</i>	36
<i>Україна</i>	36
ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	37
<i>Аргентина</i>	37
<i>Замбія</i>	38
<i>Ліван</i>	38
<i>Південний Судан</i>	39
<i>Руанда</i>	39
<i>Сомалі</i>	40
<i>США</i>	40
<i>Танзанія</i>	40
<i>Туніс</i>	41
ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	41
<i>Бразилія</i>	41
<i>Замбія</i>	41
<i>Мексика</i>	42
<i>Сальвадор</i>	42
<i>Туніс</i>	43
<i>Україна</i>	43
<i>Філіппіни</i>	43
ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА.....	44
<i>Бразилія</i>	44
<i>США</i>	44
<i>Україна</i>	45
ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ	45
<i>Болгарія</i>	45
<i>Естонія</i>	46
<i>Філіппіни</i>	47
<i>Франція</i>	47
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	48
<i>Китай</i>	48
<i>Україна</i>	48
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ.....	49

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	54
АЗІЯ	54
<i>Єгипет</i>	54
<i>Ізраїль</i>	54
<i>Іран</i>	54
<i>Киргизстан</i>	56
<i>Ліван</i>	56
<i>Росія</i>	57
<i>США</i>	58
<i>Філіппіни</i>	60
АФРИКА	60
<i>Алжир</i>	60
<i>Гана</i>	60
<i>Єгипет</i>	61
<i>Туніс</i>	61
БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ	61
<i>США</i>	62
ЄВРОПА	62
<i>Білорусь</i>	62
<i>Ірландія</i>	63
<i>Німеччина</i>	63
<i>Польща</i>	65
<i>Росія</i>	66
<i>Сербія</i>	68
<i>США</i>	69
<i>Туреччина</i>	70
<i>Україна</i>	71
<i>Франція</i>	74
<i>Хорватія</i>	77
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	77
<i>Польща</i>	77
<i>Франція</i>	78
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	78
<i>Китай</i>	78
<i>Палестина</i>	78
<i>США</i>	79
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	81
<i>Іран</i>	81
<i>Південно-Африканська Республіка</i>	81
НАТО	82
<i>Україна</i>	82
ПІВДЕННА АМЕРИКА	82
<i>Бразилія</i>	82
<i>Польща</i>	82
ПІВНІЧНА АМЕРИКА	83
<i>Куба</i>	83
<i>Мексика</i>	83

США.....	85
Туреччина.....	90
Франція.....	91
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ.....	92
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ.....	97
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ	Ошибка! Закладка не определена. 97
АЛЖИР.....	97
БРАЗИЛІЯ.....	97
ГРУЗІЯ.....	98
МЕКСИКА.....	98
ПОЛЬЩА.....	99
РОСІЯ.....	99
САЛЬВАДОР.....	100
США.....	100
УКРАЇНА.....	102
ФРАНЦІЯ.....	102
МОДАЛЬНІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПРЕЗИДЕНТІВ.....	103
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	107

ПЕРЕДМОВА

У сучасному світі інститут президентства є достатньо поширеним органом влади, але в кожній країні він має свої функції та особливості впливу на розвиток суспільства й держави. Дослідженням світового досвіду функціонування та сучасного стану інституту президентства допомагає моніторинг інформації про цей державний інститут у ресурсах світової мережі. Сьогодні засоби масової інформації грають важливу роль у формуванні суспільної свідомості і регулювання суспільної думки, висвітлюючи та коментуючи практично всі сфери функціонування інституту президентської влади. Сучасні медіа в мережі є одним з головних ресурсів, за допомогою яких громадськість дізнається про діяльність президентів, формує образ президента зокрема і держави загалом. Саме тому моніторинг інформації про інститут президентства, що циркулює в світовій мережі, є актуальним та важливим інструментом дослідження.

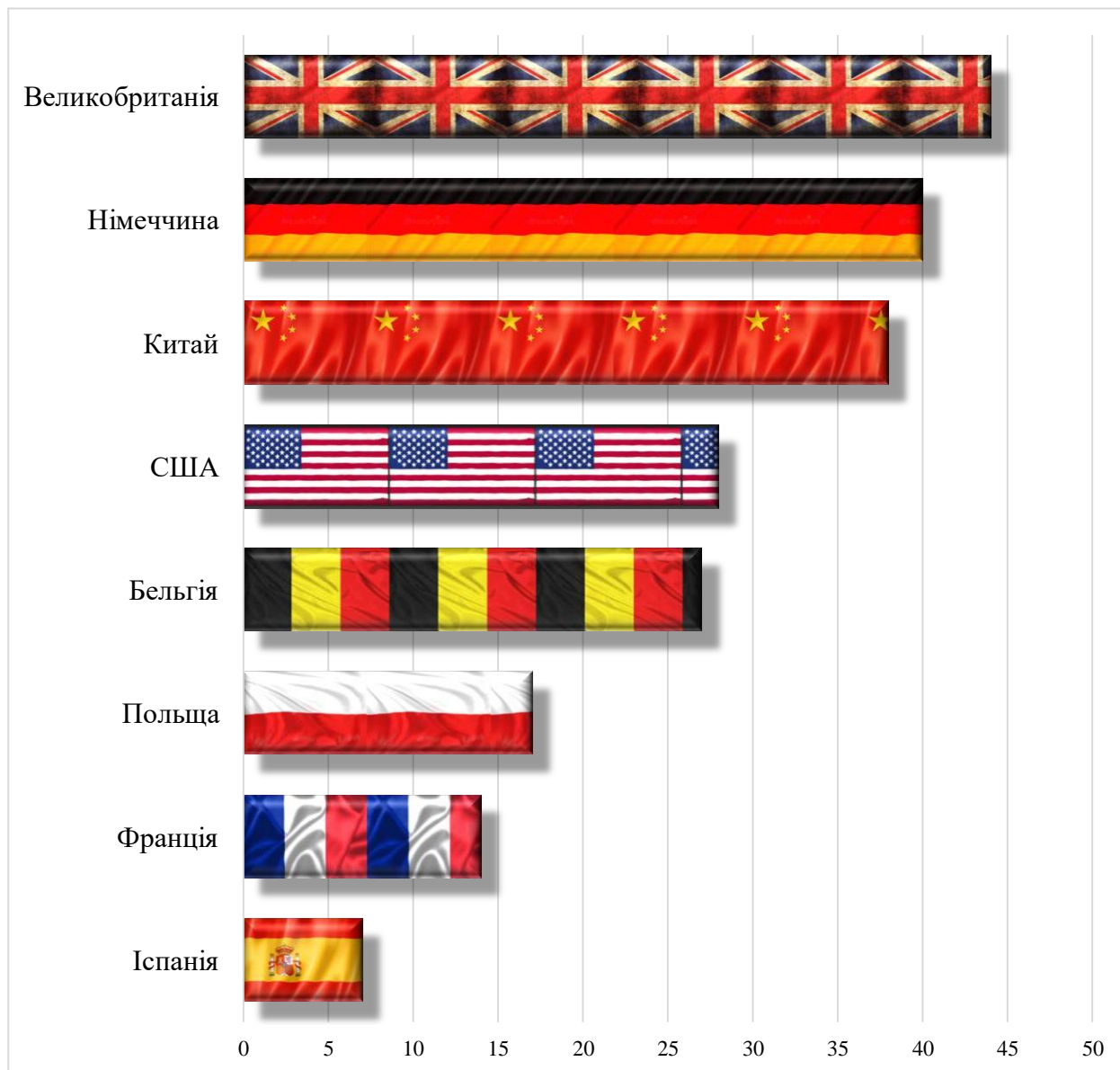
У 9 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ» за 2021 рік розкрито окремі аспекти функціонування інституту президентів у дзеркалі їх відображення впливовими світовими медіа за період з 1 по 30 вересня 2021 р. У процесі дослідження означеної проблеми було проаналізовано 215 публікації ЗМІ таких країн як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Бельгія, Китай, Іспанія та Польща, опублікованих відповідно на англійській, німецькій, французькій, іспанській та польській мовах.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період: авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, прогностичні та аналітичні коментарі, важливі інформаційні повідомлення тощо.

Згідно з результатами моніторингу, світові інтернет-джерела в вересні 2021 року висвітлювали діяльність 56 президентів світу у всіх сферах їх діяльності. Особливу увагу зарубіжні ЗМІ приділяли взаємовідносинам президентів світу з виконавчою та законодавчою гілками влади, а також економічній і фінансовій політиці президентів. В міжнародній політиці президентів медіа світу особливо цікавились їх впливом на Європейському континенті, в Північній Америці та країнах Азії.

АКТИВНІСТЬ ЗМІ У ВИСВІТЛЕНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТІВ

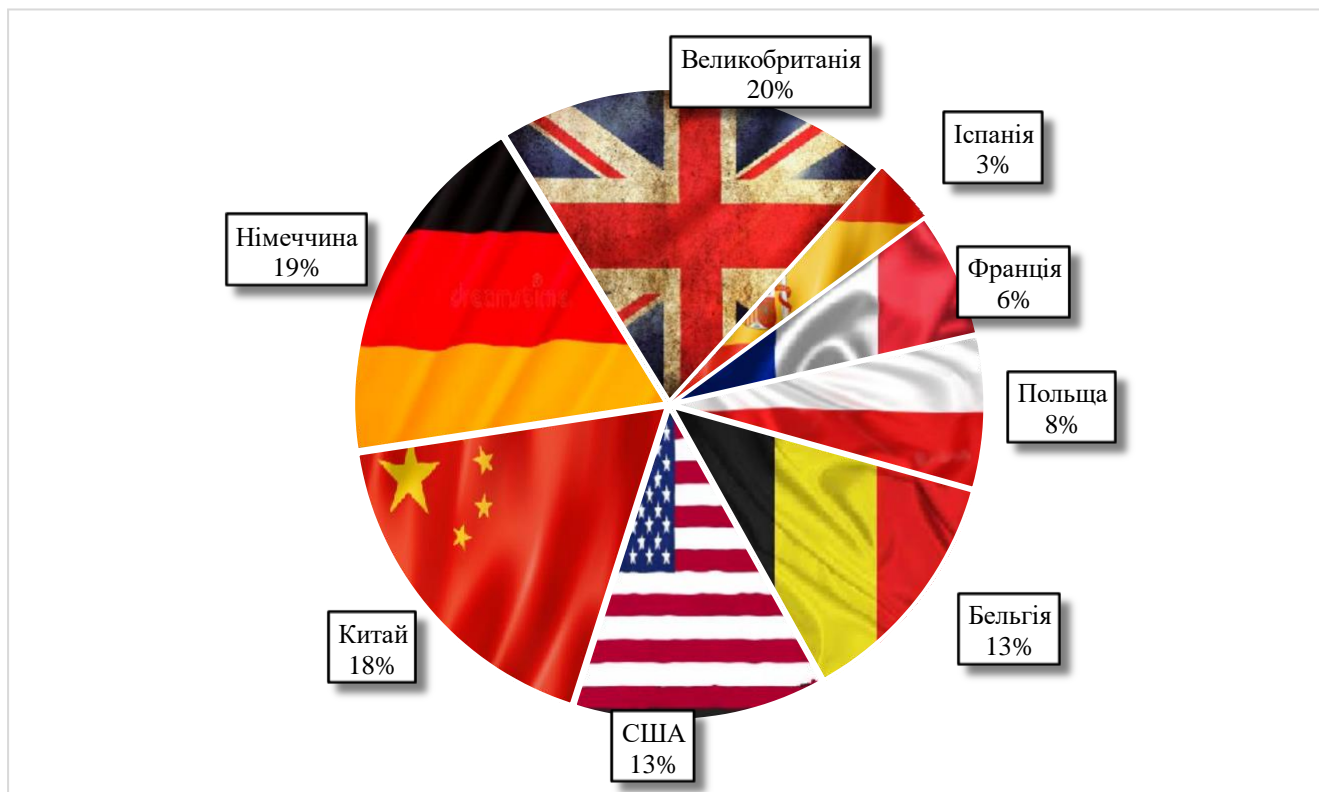
Найбільшу активність у представленні різних аспектів функціонування інституту президентства у світі в вересні 2021 року проявляли зарубіжні ЗМІ Великобританії (20 %), Німеччини (19 %) та Китаю (18 %).

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні президентів світу (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 1-30 вересня 2021 року)

Інтернет-ресурси Великобританії більше уваги приділяли внутрішній політиці президентів та їх іміджу, а медіа Німеччини та Китаю більше уваги сконцентрували на їх міжнародній діяльності.

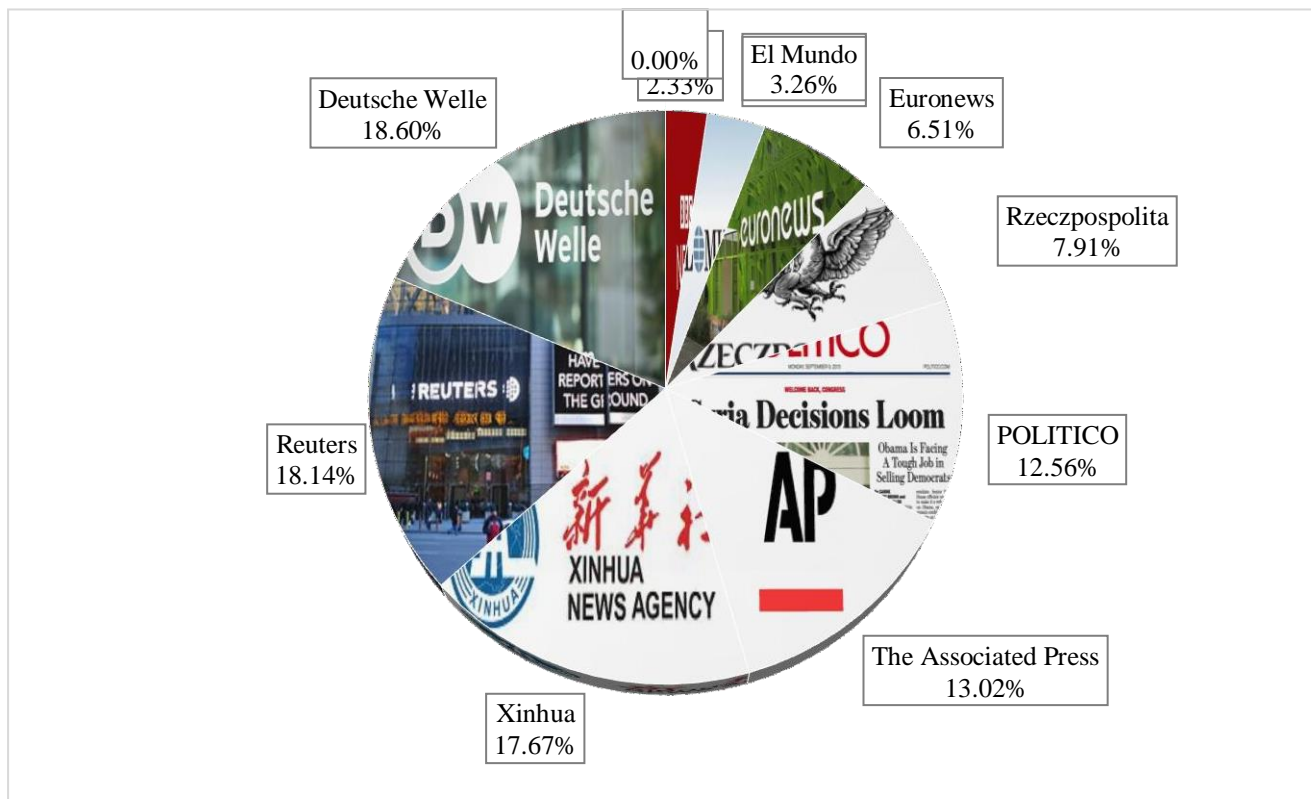

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні президентів світу (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-30 вересня 2021 року)

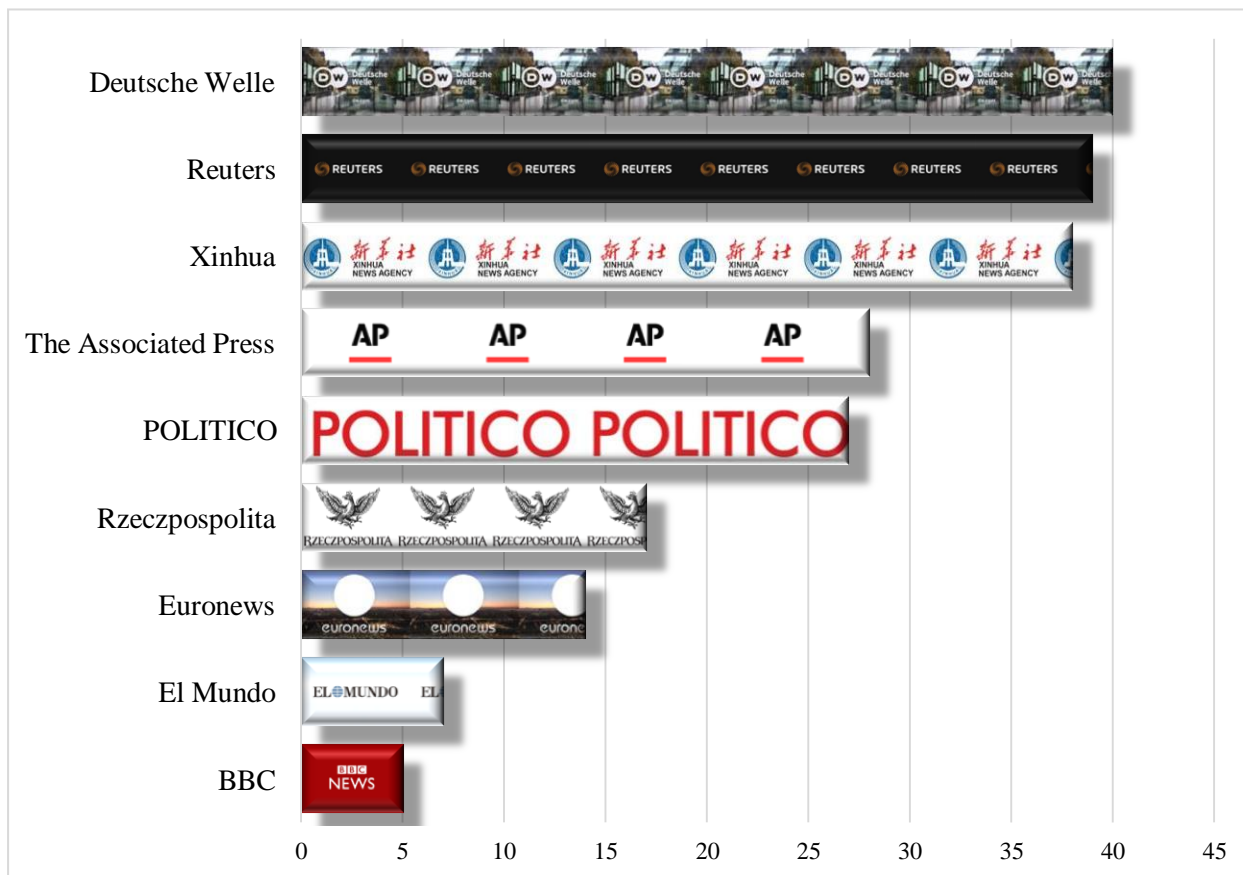
Оцінюючи ступінь зацікавленості проблемами президентської влади конкретних зарубіжних інформаційних ресурсів, результати дослідження яких представлені в цьому огляді, слід виділити: міжнародний інформаційний мовник Німеччини Deutsche Welle (18,60 %), інформаційне агентство Великобританії Reuters (18,14 %), китайську державну урядову агенцію новин Xinhua (17,67 %), найбільше інформаційне агентство США The Associated Press (13,02 %) та європейське видання американської новинної організації POLITICO (12,56 %).

Як свідчить проведений нами аналіз, журналісти Reuters традиційно охоплювали своєю увагою діапазон президентів держав з найширшою географією (в вересні 2021 цим виданням було відібрано матеріали про 31 президентів з 21 країни світу). При цьому зазвичай увага англійського новинного сайту Reuters була зосереджена на проблемах зовнішньополітичної діяльності президентів світу.

Діаграма 3. Активність видань у висвітленні президентів світу (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Політикою достатньо широкого кола президентів світу також переймаються французький телеканал Euronews, китайська агенція Xinhua та іспанський часопис El Mundo, а от оглядачі німецького мовника Deutsche Welle найчастіше висвітлювали діяльність президентів України та США, майже не приділяючи уваги президентам Південної Америки, Азії чи Африки. Брюссельське видання POLITICO традиційно концентрує увагу на президентах США та Франції, але в даний період моніторингу приділила значну увагу самопроголошеному президенту Білорусі Олександру Лукашенку. Передбаченою була увага американського новинного сайту Associated Press до внутрішніх проблем США та діяльності чинного президента США Джо Байдена.

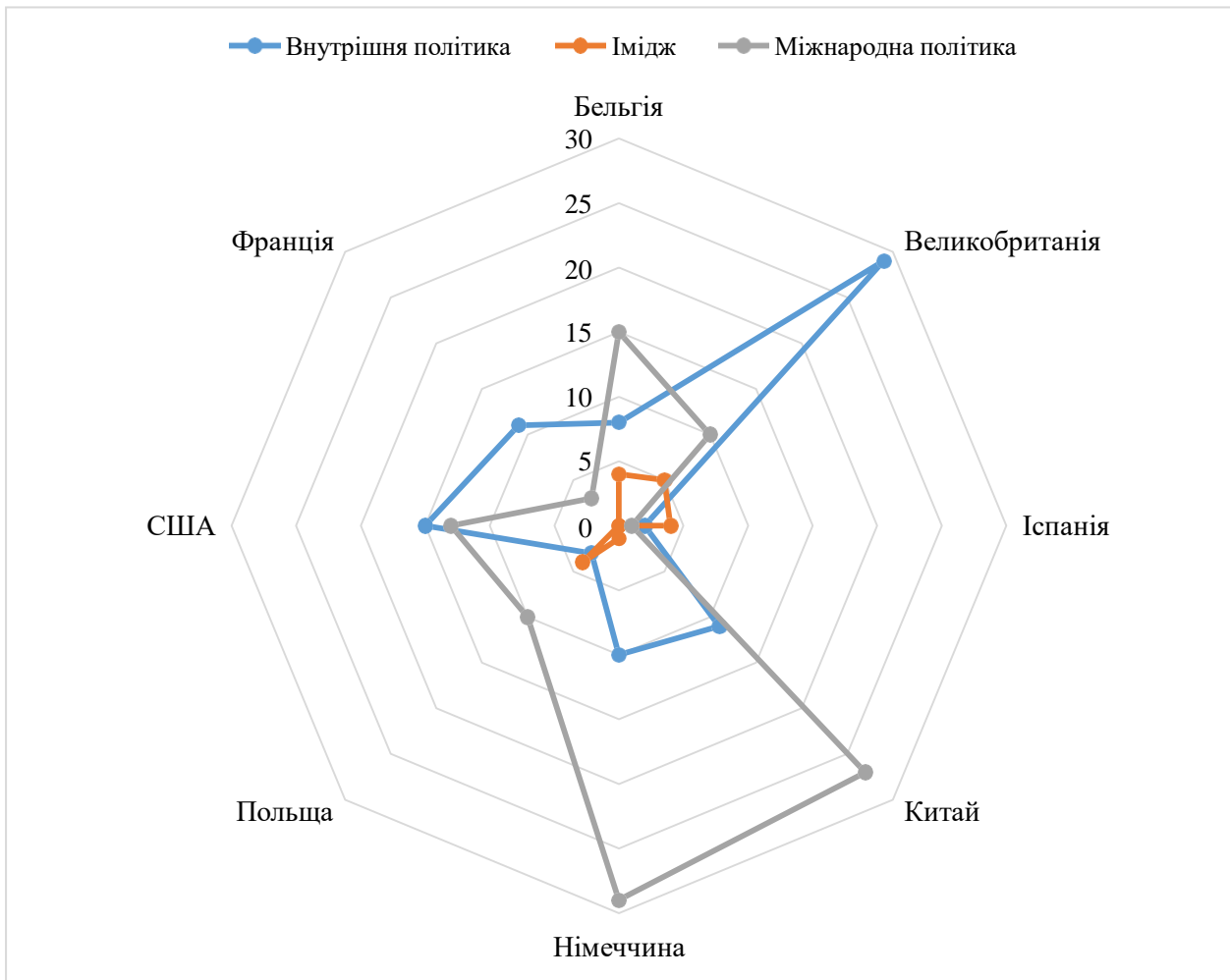
Діаграма 4. Активність видань у висвітленні президентів світу (ранжування за кількістю публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

За період 1-30 вересня 2021 р. частіше висвітлювалася міжнародна політика президентів (50 %), на другій позиції – публікації про діяльність президентів з питань внутрішньої політики (42 %), на третій – оцінка іміджу світових лідерів (8 %). Порівняно з попереднім місяцем відбулись суттєві зміни в плані уподобань міжнародних коментаторів до цих питань. Популярність питань міжнародної політики зросла на 15 %, відповідно доля питань внутрішньої політики президентів зменшилась на 8 %, а доля іміджевих публікацій зменшилась на 7 %.

Діаграма 5. Співвідношення сфер діяльності президентів, що висвітлювались світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Слід відзначити, що внутрішньополітичними проблемами діяльності президентів найбільше опікувалися медіа Великобританії (33 %), США (17 %), Китаю та Франції (по 12 %). Міжнародна політика президентів привертала увагу інтернет-джерел Німеччини (27 %), Китаю (25 %) та Бельгії (14 %). Іміджеві оцінки президентам в вересні 2021 року найбільше надавали ЗМІ Великобританії (28 %), Бельгії, Іспанії та Польщі (по 22 %).

Діаграма 6. Розподіл тематичних рубрик публікацій про президентів в ресурсах країн (за період 1-30 вересня 2021 року)

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

Більшість публікацій, що розкривають внутрішньополітичну діяльність президентів, за період з 1 по 30 вересня 2021 року були присвячені взаємовідносинам президентів с виконавчою владою (17 %), питанням економічної та фінансової політики (15 %), питанням взаємовідносин з парламентами країн та президентським виборам (по 9 %) та. Активність зарубіжні ЗМІ проявляли також у висвітленні участі президентів у вирішенні проблем національної безпеки та охорони здоров'я (по 7 %).

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні президентів світу в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Президент Аргентини Альберто Фернандес провів перестановки у своєму кабінеті. Були призначені нові люди на посади глави кабінету, міністра закордонних справ і міністра сільського господарства. Президент Аргентини заявив, що він буде визначати майбутнє уряду «так, як він вважає за потрібне».

Президент Замбії Хакаінде Хічілема, який переміг на загальних виборах і вступив на посаду, призначив 14 міністрів та трьох губернаторів провінцій.

Після року ворожнечі за місця в кабінеті міністрів ліванські лідери погодили новий уряд на чолі з мусульманином-сунітом магнатом Наїбом Мікаті. Н. Мікаті і президент

Лівану Мішель Аун підписали указ про створення уряду в присутності Н. Беррі, спікера парламенту від мусульман-шиїтів.

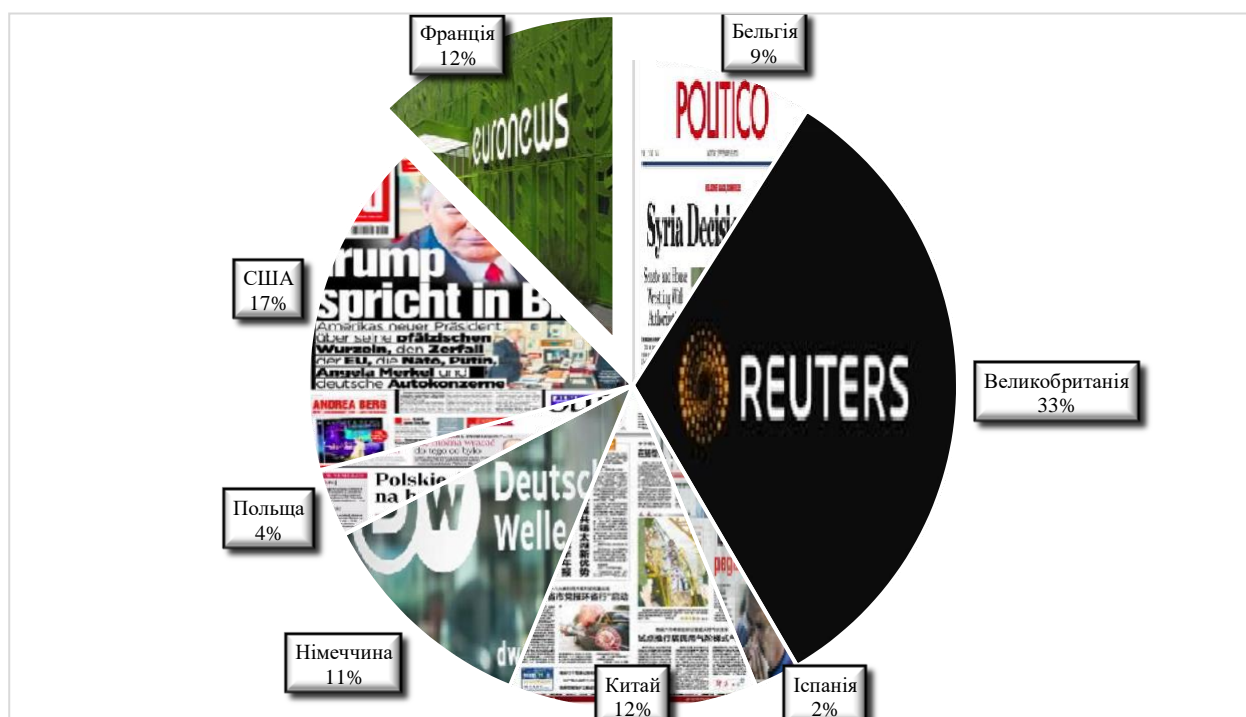
Кадровими питаннями в уряді їх країн займались також президент Південного Судану Салва Киїр, президент Руанди Поль Кагаме та президентка Танзанії Самія Сулуху-Хассан. А президент Тунісу Каїс Саїд несподівано для всіх призначив керівником перехідного уряду професорку престижної інженерної школи Наджлу Буден Ромдхан, після того, як відправив у відставку попереднього прем'єр-міністра і призупинив роботу парламенту. Президент США Джо Байден представив трьох кандидатів на посади послів, зробивши перший крок, щоб поповнити посади у Швеції, Бельгії та Домініканській Республіці.

Аналіз змісту публікацій світових медіа свідчить, що в вересні значно підвищилась увага президентів до економічних питань. Президент Мексики Андрес Мануель Лопес Обрадор заявив, що його уряд у жовтні планує надіслати Конгресу запропоновану конституційну реформу електроенергетичного сектору країни, яка має на меті посилити роль держави у промисловості. Крім того, президент Мексики стверджує, що «багато експертів прогнозують ріст економіки Мексики приблизно на 6 % у 2021 р. Президент Еквадору Гільермо Ласо заявив, що має намір скоротити фіскальний дефіцит наполовину приблизно до 2,4 млрд дол. у 2022 р. за допомогою заходів жорсткої економії шляхом звільнення державних службовців. Президент Замбії Хакаїнде Хічілема виступив у парламенті з обіцянкою, що його уряд забезпечить трансформацію економіки та єдність країни. Він сказав, що економічна трансформація стане загальною основою, яка об'єднає втручання в різні галузі економіки для створення робочих місць та зменшення бідності. Його новий уряд буде проводити політику щодо скорочення бюджетного дефіциту, відновлення економічного зростання і перегляду політики в галузі гірничодобувної промисловості.

Також з випуску бюлетеня можна дізнатись: з якою метою президент Сальвадору Наїба Букеле оголосив, що Сальвадор буде першою у світі країною, яка буде використовувати криптовалюту як законний платіжний засіб, чому президент Узбекистану Шавкат Мірзійоєв провів відкритий діалог з підприємцями країни і які реформи він збирається проводити в країні та чому президент Франції Емманюель

Макрон проведе майже три дні в Марселі, де, як очікується, представить план підтримки другого за величиною міста Франції.

Взаємовідносинам президентів з законодавчою гілкою влади світова преса традиційно приділяє значну увагу. Непрості стосунки між двома гілками влади продемонстрував лідер бразильського сенату Родріго Пачеко заявивши, що не розглядатиме указ президента Бразилії Жаїра Болсонару, що обмежує повноваження соціальних мереж із видалення контенту, який зустрів широкий опір з боку технологічних гігантів. Продовжується конфлікт між парламентом і президентом Тунісу. Ісламістська партія Тунісу «Відродження» (Ennahda) відхилила указ президента про продовження призупинення роботи парламенту, мотивуючи це тим, що указ, виданий президентом Каїсом Саїдом, «демонструє чітку волю з боку глави держави взяти абсолютну владу та змінити всю політичну систему на індивідуальній основі». Президент Філіппін Родріго Дутерте наказав членам свого кабінету отримати його згоду перед тим, як з'явитися на розслідування в сенаті, що викликало звинувачення з боку активістів і деяких політиків у спробі придушити перевірку щодо використання урядом понад 1 млрд дол. у фондах для боротьби з пандемією.

Діаграма 8. Внутрішня політика в публікаціях про президентів в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

В період дослідження з'явилась інформація, що Президент України Володимир Зеленський збере депутатів із фракції «Слуга народу» та представників усіх гілок влади на велику робочу нараду в Трускавці. Одне з питань зустрічі – зміна спікера парламенту Дмитра Разумкова.

Президентським виборам світова преса також приділяла достатньо велику увагу. Перш за все ситуації в Болгарії та Філіппінах. В Болгарії, на фоні тривалої політичної кризи, розпуску парламенту та відставки уряду триває підготовка до першого туру президентських виборів. Чинний президент Болгарії Румен Радев, обраний у 2016 р. за підтримки Соціалістичної партії, підтримує високі рейтинги схвалення та сподівається перемогти вдруге. Алар Каріс, єдиний кандидат на президентських виборах в Естонії, 31 серпня був обраний президентом Естонії у другому турі голосування, що проходив у парламенті країни під час позачергової сесії. Правляча партія Філіппін висунула чинного президента Родріго Дутерте, який особисто був присутній на з'їзді, своїм кандидатом у віцепрезиденти на виборах 2022 р. Це спроба утримати популярного лідера в центрі влади, уникаючи при цьому конституційних обмежень на термін повноважень. Популярність Р. Дутерте залишається високою. Зірка філіппінського боксу Менні Пакьяо заявив, що балотуватиметься на пост президента на виборах наступного року.

Внутрішньополітична діяльність президентів найбільше уваги привернула у журналістів інтернет-ЗМІ Великобританії (33 %), США (17 %), Китаю та Франції (по 12 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Україна

Думанська, Марія. В. Зеленський хоче зменшити загрози від «Північного потоку-2» / М. Думанська // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40R2L>

Президент України **Володимир Зеленський** підписав розпорядження, яким утворив робочу групу з напрацювання пропозицій щодо нейтралізації безпекових викликів у сфері енергетики через будівництво магістральних газопроводів в обхід України, зокрема «Північного потоку-2». Робоча група має підготувати пропозиції щодо заходів із запобігання та мінімізації негативних наслідків для України від спорудження газогонів і напрацювати рекомендації щодо зменшення окремих загроз у безпековій та енергетичній сферах. Цим розпорядженням В. Зеленський затвердив склад робочої групи, яку очолив керівник ОПУ А. Єрмак. До її складу увійшли голова СБУ І. Баканов, голова правління акціонерного товариства НАК «Нафтогаз України» Ю. Вітренко, міністр енергетики Г. Галущенко, секретар РНБО України О. Данілов.

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

Бразилія

Boadle, Anthony. Brazil's Bolsonaro slams Supreme Court, calls election a «farce» as supporters rally [Бразильський президент Болсонару критикує Верховний суд і називає вибори «фарсом» на мітингу прихильників] / A. Boadle // *Reuters*. – London, 2021. – 07.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/bolsonaro-supporters-breach-police-cordon-ahead-tuesdays-marches-2021-09-07/>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** вивів своїх прихильників на багатотисячні мітинги в різних містах країни і назвав «фарсом» електронне голосування на майбутніх президентських виборах у 2022 р. Президент бездоказово стверджує, що система електронного голосування в Бразилії схильна до шахрайства і хоче, щоб кожен бюлетень на виборах був паперовим. Виборчі органи у відповідь заявляють, що система, введена в Бразилії в 1996 р., є надійною і що додавання паперових роздруківок, навпаки, створить потенційну можливість для фальсифікацій. Критики президента вважають, що, покликавши своїх прихильників на мітинги, Ж. Болсонару відреагував на падіння його рейтингу. І хоча вибори в країні пройдуть лише в жовтні 2022 р., Ж. Болсонару не може не турбуватися з приводу падіння своєї популярності.

Сальвадор

Bateman, Tom. Bitcoin ATMs burn as El Salvador protesters march against President Nayib Bukele [Біткоїн-банкомати горіли під час маршу протесту проти президента Наїба Букеле в Сальвадорі] / T. Bateman // *Euronews*. – Lyon, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/09/16/bitcoin-atms-burn-as-el-salvador-protesters-march-against-president-nayib-bukele>.

Під час акцій протесту проти президента Республіки Сальвадор **Наїба Букеле** тисячі людей зібралися на вулицях його столиці. Противники сальвадорського лідера говорять, що він занадто сильно сконцентрував владу і послабив незалежність судової системи країни. Учасники маршу в Сан-Сальвадорі також висловили протест проти спірного рішення Н. Букеле зробити біткоїн офіційною валютою в Сальвадорі. Нове соціологічне дослідження показує, що більшість сальвадорців цього не хочуть. Конституційна палата скасувала те, що довгий час інтерпретувалося як конституційна заборона на послідовне переобрання президента, підготувавши ґрунт для того, щоб Н. Букеле потенційно міг балотуватися на другий термін в 2024 р.

Туніс

Amara, Tarek. Tunisians protest over president's seizure of powers [Тунісці протестують проти захоплення влади президентом] / Т. Amara // Reuters. – London, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/tunisians-protest-over-presidents-seizure-powers-2021-09-18/>.

Кілька сотень демонстрантів зібралися в Тунісі, щоб висловити протест проти захоплення влади президентом Тунісу **Каїсом Саїдом**, що спровокувало конституційну кризу і викликало звинувачення в перевороті. Акція протесту, що супроводжувалася інтенсивною присутністю поліції, була першою відтоді, як 25 липня 2021 р. К. Саїд заявив, що звільняє прем'єр-міністра, припиняє роботу парламенту і бере на себе виконавчу владу. Президент розглядає можливість призупинення дії конституції 2014 р. і винесення нової версії на референдум. К. Саїд відкинув звинувачення в перевороті, а його прихильники представили його дії як можливість обнулити досягнення туніської революції й очистити корумповану еліту.

***

Amara, Tarek. Tunisians protest against president's power grab as opposition deepens [Тунісці протестують проти захоплення влади президентом на тлі посилення опозиції] / Т. Amara // Reuters. – London, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisians-protest-against-presidents-power-grab-opposition-deepens-2021-09-26/>.

Кілька тисяч демонстрантів зібралися в столиці Тунісу на знак протесту проти захоплення влади президентом країни **Каїсом Саїдом**, закликаючи його піти у відставку під час найбільшого прояву громадського гніву з моменту його обрання. За кілька днів до цього К. Саїд відкинув більшу частину конституції 2014 р., надавши собі право змінити законодавство через два місяці після того, як він звільнив прем'єр-міністра, призупинив роботу парламенту та взяв на себе виконавчу владу.

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Замбія

Zambian President Nchilema: Corruption at «horrrifying» levels [Президент Замбії Х. Хічілема: Корупція на «жахливому» рівні] // BBC. – London, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-58417008>.

Новий президент Замбії **Хакаінде Хічілема** заявив ВВС, що його уряд виявляє «жахливі» суми викрадених грошей, продемонструє «нульову толерантність» до корупції і дуже скоро дійде до суті того, що він назвав незаконним переміщенням коштів. В ексклюзивному інтерв'ю ВВС президент Х. Хічілема також наголосив, що планує змінити конституцію країни, щоб дозволити більшій кількості жінок займатися політикою. Крім того, він розкрив свої плани щодо передачі прав громадам, щоб забезпечити децентралізацію коштів.

ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Еквадор

Ecuador to halve fiscal deficit in 2022, president says [За словами президента, Еквадор скоротить дефіцит бюджету у 2022 році] // Reuters. – London, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2Q41NO>.

Президент Еквадору **Гільєрмо Лассо** заявив, що має намір скоротити фіскальний дефіцит наполовину приблизно до 2,4 млрд дол. у 2022 р. за допомогою заходів жорсткої економії шляхом звільнення державних службовців. Міністерство економіки очікує, що у 2021 р. дефіцит бюджету становитиме 4,8 млрд дол., або приблизно 4,6 % ВВП Еквадору. Доларизована економіка країни у 2020 р. потерпала від пандемії коронавірусу та падіння цін на нафту, як її основного експорту. «У бюджеті на 2022 рік ми скоротимо витрати щонайменше на половину цього дефіциту, приблизно на 2,3 чи 2,4 млрд дол.», – сказав Г. Лассо, консервативний колишній банкір, який вступив на посаду президента в травні цього року.

Замбія

Zambian president promises to cut deficit, review mining policies [Президент Замбії обіцяє скоротити дефіцит і переглянути політику видобутку корисних копалин] // Reuters. – London, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/zambia-president-says-cut-deficit-restore-economic-growth-2021-09-10/>.

Президент Замбії **Хакаінде Хічілема** заявив, що його новий уряд буде проводити політику щодо скорочення бюджетного дефіциту, відновлення економічного зростання і перегляду політики в галузі гірничодобувної промисловості. У своєму першому зверненні до нової сесії парламенту Х. Хічілема сказав, що чиновники також переглянуть сільськогосподарську політику та ціни на електроенергію. У листопаді 2020 р. другий за величиною виробник міді в Африці став першою країною на континенті, яка оголосила дефолт щодо свого суверенного боргу під час пандемії. «Ми дійсно успадкували економіку, яка перебуває в скрутному становищі і потребує сміливих і рішучих дій», – сказав Х. Хічілема, додавши, що його уряд узяв на себе зобов'язання зупинити накопичення державного боргу.

Мексика

Mexico's economy to grow about 6 pct in 2021, president says [За словами президента, економіка Мексики зросте приблизно на 6 % у 2021 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/02/c_1310162552.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** у своєму зверненні до нації завив, що «багато експертів прогнозують ріст економіки Мексики приблизно на 6 % у 2021 р. Він також зазначив, що хоча в країні все ще реєструються випадки COVID-19, поширення вірусу було пом'якшено через національну акцію вакцинації, яка розпочалася у грудні 2020 р. Президент подякував кільком урядам за підтримку, яку вони надали у плані поставок вакцин, особливо Кубі, Аргентині, Росії, Китаю, Індії та США.

Північна Корея

Tong-Hyung, Kim. Thinner Kim steals spotlight at North Korean parade [Схудлий Кім став центром уваги на параді в Північній Кореї] / K. Tong-Hyung // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/lifestyle-health-seoul-south-korea-moon-jae-in-46b282898e4a0fb2e1faa8c6f357d026>.

На думку професора північнокорейських досліджень в університеті Іхва в Сеулі О. Г. Пака, Верховний керівник КНДР **Кім Чен Ін** переживає, мабуть, найважчий момент у своєму десятилітті правління, коли Північна Корея бореться з економічними санкціями щодо своєї ядерної зброї, закриттям кордонів у зв'язку з пандемією, нестачею продовольства, повеннями в країні. За словами аналітика, для глави держави стало вирішальним фактором створити імідж молодого і енергійного лідера, який може вивести країну з труднощів. Такі зусилля щодо створення іміджу були продемонстровані на параді підрозділів цивільної оборони, які беруть участь у зусиллях з відновлення економіки і підкреслюють внутрішній заклик до єдності.

Росія

Putin approves pre-election salary boost for police, military personnel [Путін схвалив передвиборче підвищення зарплат поліцейським і військовослужбовцям] // Reuters. – London, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/putin-approves-pre-election-salary-boost-police-military-personnel-2021-09-13/>.

Президент Росії **Володимир Путін** затвердив підвищення заробітної плати для співробітників правоохоронних органів і військовослужбовців перед парламентськими виборами. В. Путін також затвердив одноразові виплати в розмірі 15 тис. руб. пожежним, поліцейським, прокурорам і військовослужбовцям. Він пообіцяв аналогічні виплати пенсіонерам, багато з яких постраждали від зростання цін на продукти харчування та інфляції. Критики Кремля кажуть, що такі заходи рівносильні цілеспрямованому підкупу ключових груп виборців, на яких розраховує В. Путін, щоб залишитися при владі. Кремль заперечує, що виплати будь-яким чином пов'язані з виборами.

Сальвадор

El Salvador police investigate vocal critic of president's bitcoin plan [Поліція Сальвадору розслідує голосного критика біткоїн-плану президента] // Reuters. – London, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2Q34WU>.

Поліція Сальвадору ненадовго затримала фахівця з цифрових технологій, який є критиком плану президента **Наїба Букеле** зробити біткоїн законним платіжним засобом, заявивши, що розслідує діяльність комп'ютерного фахівця на предмет фінансового

шахрайства. За словами адвоката, поліція затримала Маріо Гомеса без ордеру на арешт і згодом відпустила. «Незрозуміло, чому Маріо наділи наручники ... і його забрала поліція, не повідомляючи, у чому його звинувачують», – сказав адвокат, назвавши затримання «самовільним». У самому Сальвадорі пройшли бурхливі дебати щодо плану Н. Букеле прийняти біткоїн як законний платіжний засіб.

***

El Salvador Congress backs \$150 million fund for Bitcoin ahead of adoption as legal tender [Конгрес Сальвадору виділив 150 мільйонів доларів на біткоїн перед його прийняттям як законного платіжного засобу] // Euronews. – Lyon, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/09/01/el-salvador-congress-backs-150-million-fund-for-bitcoin-ahead-of-adoption>.

Конгрес Сальвадору схвалив закон про створення фонду в розмірі 150 млн дол. для полегшення конверсії біткоїнів у долари США. Країна Центральної Америки буде першою у світі, яка буде використовувати криптовалюту як законний платіжний засіб. За словами президента Сальвадору **Наїба Букеле**, який оголосив про цю ініціативу в червні 2021 р., користувачі зможуть вносити і знімати гроші без сплати комісії. Н. Букеле заявив, що уряд буде 50 точок обслуговування електронних гаманців Chivo і надасть 200 банкоматів, де користувачі зможуть купувати біткоїни. Сотні демонстрантів, включаючи робітників та пенсіонерів, вийшли на вулиці столиці Сальвадору, Сан-Сальвадор, щоб висловити свою стурбованість з приводу використання криптовалюти, особливо якщо в майбутньому вона буде використовуватися для виплати пенсій і соціального забезпечення замість долара США.

***

El Salvador makes history as Bitcoin is officially adopted as a currency – but not without incident [Сальвадор увійшов в історію, оскільки біткоїн офіційно прийнятий як валюта – але не без інцидентів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 07.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/09/07/el-salvador-makes-history-as-bitcoin-is-officially-adopted-as-a-currency-but-not-without-i>.

Сальвадор став першою країною, яка прийняла біткоїни як законний платіжний засіб. Президент Республіки Сальвадор **Наїб Букеле**, який наполягав на впровадженні криптовалюти, каже, що це допоможе сальвадорцям заощадити близько 400 млн дол., які, за підрахунками уряду, щорічно витрачаються на комісійні за переклади, надаючи доступ до фінансових послуг тим, хто не охоплений банківськими послугами. Усього за два роки перебування при владі Н. Букеле взяв під свій контроль майже всі важелі влади. Президент користується популярністю в суспільстві, але його звинувачують у підриві демократії, у тому числі адміністрація президента США **Джо Байдена**. Аналітики побоюються, що впровадження криптовалюти може сприяти відмиванню грошей. Після затвердження закону про біткоїни рейтингове агентство Moody's знизило кредитоспроможність Сальвадору.

США

Boak, Josh. Biden seeking additional funds for Ida relief and Afghans [Байден шукає додаткові кошти на покриття витрат, пов'язаних з ураганом Іда і подіями в Афганістані] / J. Boak // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.09. – Режим доступу :

<https://apnews.com/article/hurricane-ida-health-coronavirus-pandemic-business-appropriations-465511e3ef7e8dd21a27893818b25433>.

Білий дім просить Конгрес схвалити додаткові 24 млрд дол. на покриття витрат, пов'язаних з ураганом Іда й іншими стихійними лихами, а також 6,4 млрд дол. на переселення евакуйованих з Афганістану. Конгрес зважає плани, які можуть збільшити федеральні витрати на 3,5 трлн дол. протягом 10 років, деякі з яких будуть компенсовані збільшенням податків для корпорацій. Президенту країни **Джо Байдену** потрібно буде згуртувати законодавців-демократів, щоб домогтися прийняття цього заходу в розмірі 3,5 трлн дол. стосовно вирішення соціальних питань, зміни клімату та навколишнього середовища, оскільки республіканці пообіцяли заблокувати його. За даними Бюджетного управління Конгресу, федеральний уряд планує витратити 6,8 трлн дол. протягом 2021 фінансового року. Д. Байден запропонував бюджет у 6 трлн дол. на 2022 р., оскільки допомога у зв'язку з COVID-19 зменшилася з дефіцитом в 1,8 трлн дол.

***

Boak, Josh. Biden faces limits of \$1.9T COVID aid as some states resist [Байдену загрожує ліміт допомоги у зв'язку з COVID у розмірі 1,9 трлн дол.] / J Boak // The Associated Press. – New York, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-health-coronavirus-pandemic-da77b2e01274f13942552b2c533af328>.

Президент США **Джо Байден** увійшов у Білий дім, пообіцявши зупинити подвійну медичну та економічну кризу, викликану COVID-19. За даними адміністрації, через шість місяців після того, як Конгрес прийняв масштабний план порятунку, понад 550 млрд дол. ще не виплачені. Республіканські критики вважають, що пакет допомоги Д. Байдена був занадто великим та інфляційним. Офіційні особи Білого дому відчують розчарування з приводу повільних темпів розподілу грошей для деяких програм, але можуть вказати на очевидні успіхи пакета допомоги. У 2021 р. економічне зростання різко прискорилося: щомісячний приріст робочих місць становить у середньому 636 тис. чоловік, а попит перевищує пропозицію автомобілів, побутової техніки та інших товарів.

Узбекистан

Uzbekistan sets out an ambitious road map to becoming a key start-up hub [Узбекистан розробив амбітну дорожню карту, щоб стати ключовим центром стартапів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/01/uzbekistan-sets-out-an-ambitious-road-map-to-becoming-a-key-start-up-hub>.

Президент Республіки Узбекистан **Шавкат Мірзієєв** 20 серпня провів відкритий діалог з підприємцями країни. У заході, який став першою зустріччю в такому форматі, взяли участь близько 10 тис. підприємців. Президент на заході виклав план корінної галузевої реформи бізнесу і податкового законодавства. Центральнаазіатська республіка повільно переходить до ринкової економіки відтоді, як Ш. Мірзієєв прийшов до влади у 2016 р. У результаті перегляду економічної політики знизилася інфляція і стабілізувалася валюта, що привернуло іноземні інвестиції і сприяло створенню робочих місць. Малі та середні підприємства стали основною рушійною силою вражаючого економічного зростання Узбекистану, який кинув виклик пандемії. «На приватний сектор припадає

90 % робочих місць, створюваних щорічно в країні», – сказав президент Узбекистану, виступаючи на заході.

Франція

Macron to spend 3 days in Marseille as mayor demands more investment [Макрон проведе три дні в Марселі, оскільки мер вимагає додаткових інвестицій] // Euronews. – Lyon, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/01/macron-to-spend-3-days-in-marseille-as-mayor-demands-more-investment>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** проведе майже три дні в Марселі, де, як очікується, представить план підтримки другого за величиною міста Франції. Мер Б. Паяні через вісім місяців після муніципальних виборів 2020 р. настійно закликає до додаткових інвестицій. Представник ультраправої партії Національних зборів Ф. Баллард назвав візит Е. Макрона «комунікаційним» напередодні президентських виборів у наступному році.

***

France's Macron unveils model of new, green high-speed train [Макрон представив модель нового екологічного високошвидкісного потягу] // The Associated Press. – New York, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-business-france-paris-emmanuel-macron-3a0715e8d05e0894e4cc88b0d58ed5bf>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** представив на паризькому вокзалі макет нового покоління більш екологічних надшвидкісних поїздів, відомих у Франції як TGV – через чотири десятиліття після того, як був запущений перший TGV. «Це десятиліття для TGV буде присвячено інноваціям», – сказав Е. Макрон, додавши, що Франція повинна «відповісти на виклик, зменшивши викиди і просуваючи нові форми енергії». Уряд Е. Макрона пообіцяв у 2021 р. вкласти 6,5 млрд євро у нові інвестиції щодо розширення ліній високошвидкісних поїздів, що було частиною стратегії уряду щодо скорочення викидів.

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Білорусь

Belarus hits back at EU and announces vote on a new constitution in 2022 [Білорусь завдає удару у відповідь ЄС і оголошує голосування щодо нової конституції у 2022 році] // Euronews. – Lyon, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/28/belarus-hits-back-at-eu-and-announces-vote-on-a-new-constitution-in-2022>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** оголосив, що в лютому 2022 р. в країні буде проведено референдум щодо нової конституції. О. Лукашенко заявив, що нова структура перерозподілить повноваження між основними гілками влади і створить новий керівний орган – Всебілоруські народні збори. Але критики кажуть, що цей крок може ще більше зміцнити владу президента після місяців масових протестів опозиції. Виступаючи в Мінську, президент Білорусі ще раз пообіцяв не допустити приходу до влади опозиції,

заявивши, що вона «зруйнує країну».

Туніс

Amara, Tarek. Tunisia president rebuffs foreign pressure over political crisis [Президент Тунісу відкидає зовнішній тиск через політичну кризу] / T. Amara // Reuters. – London, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisia-president-rebuffs-foreign-pressure-over-political-crisis-2021-09-10/>.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** заявив, що країна не потерпить іноземного втручання, оскільки він стикається зі зростаючим тиском з боку західних урядів з метою відновлення конституційного порядку після захоплення влади в липні. «Суверенітет Туніської держави і вибір його народу не обговорювалися з міжнародними партнерами та не будуть предметом переговорів із жодною зі сторін», – ідеться в заяві президента. Перебуваючи з візитом у Тунісі, глава зовнішньополітичного відомства ЄС Ж. Боррель сказав, що він передав К. Саїду клопотаність Європи з приводу збереження демократичних досягнень у Тунісі. Посли країн «Великої сімки» закликали К. Саїда в терміновому порядку призначити нового главу уряду і повернутися до конституційного порядку, в якому обраний парламент відіграє важливу роль.

***

Some Tunisian politicians say they oppose Saied's reported plans [Деякі туніські політики заявляють, що виступають проти планів Саїда] // Reuters. – London, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/some-tunisian-politicians-say-they-oppose-saieds-reported-plans-2021-09-10/>.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** має намір призупинити дію конституції і винесе її нову версію на референдум. Дії К. Саїда щодо звільнення прем'єр-міністра, призупинення роботи парламенту та захоплення виконавчої влади, здавалося, були широко популярні, але його політичні противники назвали це переворотом. Вони загнали Туніс у найбільшу політичну кризу з часів повстання 2011 р., у результаті якого була введена демократія і конституція 2014 р., яка розділила повноваження між обраним парламентом і президентом. Помірна найбільша ісламістська партія в парламенті *Ennahda* засудила дії К. Саїда. Партія *Attayar*, третя за величиною в парламенті, заявила, що відкидає «будь-які окремі спроби використовувати законний гнів тунісців для нав'язування політичних варіантів, які не мають консенсусу».

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Польща

Szuldrzyński, Michał. PiS wciąż poluje na TVN [PiS все ще полює на TVN] / M. Szuldrzyński // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/komentarze/art18949891-michal-szuldrzynski-pis-wciaz-poluje-na-tvn>.

Після того як законопроект, що позбавляв безкоштовної ліцензії компанію зі США, був відхилений Сенатом та президентом Польщі **Анджеєм Дудою**, він опинився у шухляді голови Сейму. Там він може пролежати до кінця терміну його повноважень, якщо владі вдасться маневрувати з Національною радою з

радіомовлення. Надання ліцензії TVN 24 та прийняття спеціальної резолюції означає, що Національна рада з радіомовлення чудово знала, що немає підстав для відхилення заявки цієї станції на ліцензію. Але в резолюції є «задні двері» для введення нормативних актів для спроби виключити компанії США з польського медіаринку, а точніше, TVN. Це наслідок оголошення А. Дудою вето на законопроект. До того ж, А. Дуда не змінив своєї думки. Він оголосив вето лише тому, що отримав дипломатичні сигнали від США на різних рівнях і усвідомив жахливі наслідки прийняття такого закону. Президент також усвідомлює, що чим більш різноманітну пропозицію серед телебачення та порталів матимуть поляки, тим меншою буде ефективність урядової пропаганди. Це, на думку автора публікації, було помітно на президентських виборах 2020 р., на яких, незважаючи на залучення всіх можливих ресурсів, А. Дуда випередив Рафала Тшасковського лише на 2 %.

ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА

Бразилія

Silva De Sousa, Marcelo. Brazil protests show low street support for impeachment push [Протести в Бразилії демонструють слабку підтримку імпічменту] / M. Silva De Sousa // The Associated Press. – New York, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/health-coronavirus-pandemic-brazil-impeachments-jair-bolsonaro-bcc398f2d0d65855a6700d472cf39ce4>.

Явка на протестах по всій Бразилії проти президента **Жаїра Болсонару** була набагато меншою, ніж мітинги, скликані президентом раніше. Це підкреслює, що тиск з боку вулиць залишається недостатнім для того, щоб стимулювати зусилля щодо його імпічменту. Рейтинги схвалення президента неухильно знижувалися протягом року, але він залишається більш популярним, ніж попередні президенти, яким був оголошений імпічмент. З початку правління Ж. Болсонару було подано понад 130 запитів про імпічмент, але спікер нижньої палати А. Ліра і його попередник відмовилися відкривати слухання.

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

США

Binkley, Collin. Biden plan seeks to expand education, from pre-K to college [План Байдена спрямований на розширення освіти, від дошкільної до коледжу] / C. Binkley // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-business-education-health-a66fb165e28630b0bd3965eae1f62e63>.

Положення про освіту в плані президента США **Джо Байдена** Build Back Better послужили б наріжним каменем для можливостей отримання освіти незліченною кількістю американців і перевірили б готовність нації розширювати федеральні програми далекосяжними способами. За рахунок розширення програм дошкільної освіти та догляду за дітьми план спрямований на повернення працівників, особливо жінок, які залишили роботу під час пандемії COVID-19, щоб доглядати за дітьми, чії школи були закриті. Загалом, американці матимуть право два роки отримувати безкоштовну дошкільну освіту і два роки безкоштовно навчатися в коледжі. Але демократи повинні спочатку подолати

розбіжності у своїх рядах з приводу масштабів плану. Пропозиція в розмірі 3,5 трлн дол. зачіпає майже всі аспекти американського життя, від охорони здоров'я і податків до клімату і житла, в основному за рахунок підвищення податків для корпорацій.

Україна

Думанська, Марія. В Україні вшанували пам'ять убитих у Бабиному Яру / М. Думанська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.dw.com/uk/v-ukraini-vshanuvaly-pamiat-ubytykh-u-babynomu-yaru/a-59351867>.

Президент України Володимир Зеленський у 80-ті роковини трагедії Бабиного Яру зазначив: «Майбутні покоління повинні знати правду про злочини нацизму для того, щоб такі трагедії в історії людства більше ніколи не повторилися». «Збереження пам'яті про Другу світову війну, зокрема про трагедію Бабиного Яру та Голокосту – наш обов'язок перед майбутніми поколіннями. Гідне вшанування пам'яті всіх загиблих – наш обов'язок перед минулими поколіннями. І з 2019 р. ми робимо все, щоб Бабин Яр із території забуття перетворився на місце пам'яті. Гідне місце пам'яті сотень тисяч жертв, убитих у 1941–1943 рр.», – ідеться в заяві В. Зеленського. За словами Президента, в усіх українських школах відбудеться національний урок, присвячений 80-м роковинам трагедії Бабиного Яру. «Трагедія Бабиного Яру, яка сталася в Україні 80 років тому, ніколи не повинна повторитися. Ні в Україні. Ні в інших куточках Європи. Ніде у світі. Ніколи знову. Вічна пам'ять усім жертвам Бабиного Яру! Вічна пам'ять усім жертвам Голокосту! Вічна пам'ять усім жертвам Другої світової війни!» – додав В. Зеленський.

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Білорусь

Brussels working on fresh sanctions against Belarus over migrant influx [Брюссель працює над новими санкціями проти Білорусі через приплив мігрантів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/02/brussels-working-on-fresh-sanctions-against-belarus-over-migrant-influx>.

Заступник керуючого директора з питань Росії, Східного партнерства, Центральної Азії, регіонального співробітництва та ОБСЄ Л. Девін, сказав депутатам Європарламенту під час засідання Комітету із закордонних справ, що п'ятий раунд заходів проти президента Білорусі Олександра Лукашенка і його режиму перебуває в стадії розробки. Латвія, Литва і Польща звинувачують О. Лукашенка у відправці мігрантів – в основному з Афганістану і Іраку – через свої кордони з метою дестабілізації. «Це неможливо залишити без рішучої і швидкої реакції ЄС, оскільки О. Лукашенко і надалі ігноруватиме міжнародні зобов'язання і продовжуватиме використовувати не тільки свого роду гібридні схеми проти ЄС, але також безумовно спробує придумати нові схеми і нові методи дестабілізації і нові види гібридних атак», – сказав заступник міністра закордонних справ Литви М. Адоменас.

***

Belarusian President Lukashenko wants to suspend EU agreement on migrants [Президент Білорусі Лукашенко хоче призупинити дію угоди ЄС щодо мігрантів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 08.09. – Режим доступу :

<https://www.euronews.com/2021/09/08/belarusian-president-lukashenko-wants-to-suspend-eu-agreement-on-migrants>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** заявив, що уряд може призупинити співпрацю з Європейським Союзом з питань міграції і що цей крок був зроблений у відповідь на «недружні дії» ЄС і його країн-членів. Згідно з чинною угодою, підписаною у 2020 р., перед спірним переобранням О. Лукашенка, Мінськ прийме назад біженців, які в'їхали в ЄС через Білорусь, якщо вони порушують умови свого перебування. О. Лукашенко тепер запропонував припинити зобов'язання Білорусі приймати біженців, що повертаються, і вніс у парламент законопроект про призупинення повноважень.

Польща

Poland issues state of emergency in two provinces over Belarus border row [Польща ввела надзвичайний стан у двох областях поблизу кордону з Білоруссю] // Euronews. – Lyon, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/02/poland-issues-state-of-emergency-in-two-provinces-over-belarus-border-row>.

У Польщі спостерігається приплив мігрантів, які прибувають на кордон із Білоруссю, в чому Варшава звинувачує Мінськ. Прибуття мігрантів спонукало уряд Польщі закликати президента Польщі **Анджея Дуду** оголосити надзвичайний стан. А. Дуда дозволив це зробити Підляському і Люблінському воєводствам, які межують із Білоруссю. Як обґрунтування щодо оголошення надзвичайного стану, президент послався на потенційний ризик з боку іноземних гравців і дії протестувальників у Польщі.

МІСЦЕВІ ВИБОРИ

Венесуела

Santander, Diego. Guaidó exige más garantías para apoyar la participación en las elecciones de noviembre [Х. Гуайдо вимагає додаткових гарантій для підтримки участі в листопадових виборах] / D. Santander // El Mundo. – Madrid, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/01/612fb19bfdddff6b028b4663.html>.

Рішення венесуельської опозиції взяти участь у виборах губернаторів та мерів 21 листопада не отримало одностайної підтримки кількох її лідерів, включаючи тимчасового президента **Хуана Гуайдо**, який, хоча і не відхилив цю заяву, але публічно сказав, що ще немає достатніх умов для вільного голосування. У глузливому тоні президент **Ніколас Мадуро** сказав, що він «поаплодує», коли побачить, як Х. Гуайдо буде голосувати на листопадових виборах, на що лідер опозиції відповів, що «гарантії досягнення вільних і чесних виборів будуть встановлюватися шляхом протестів на вулицях чи на нових переговорах між опозицією та режимом, які відновляться 3 вересня в Мехіко».

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

США

Madhani, Aamer. In NYC after Ida, Biden calls climate «everybody's crisis» [У Нью-Йорку після урагану Іди Байден назвав клімат «загальною кризою»] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.09. – Режим доступу :

<https://apnews.com/article/floods-storms-52e6e031e5e4286dcd8c5db2175a9698>.

Президент США **Джо Байден**, здійснивши поїздку районами, затопленими в результаті урагану Іда, заявив, що зміна клімату стала «загальною кризою», попередивши, що США пора серйозно поставитися до небезпеки. Він сказав, що із загрозою пожеж, ураганів, торнадо, повеней та інших екстремальних погодних явищ необхідно боротися таким чином, щоб зменшити руйнівні наслідки зміни клімату. «Ми не можемо повернутися назад, але ми можемо запобігти погіршенню ситуації. У нас більше немає часу», – додав президент. Стихійні лиха дали Д. Байдену можливість підштовхнути Конгрес до утвердження його плану витратити 1 трлн дол. на зміцнення інфраструктури по всій країні, включаючи електричні мережі, водопровідні та каналізаційні системи, щоб краще захищатися від екстремальних погодних умов.

Україна

Голубов, Олександр. В. Зеленський перериває свій візит до США через замах на С. Шефіра / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40edJ>.

Одразу після виступу в рамках 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН Президент України **Володимир Зеленський** перерве свій візит до США та повернеться до Києва. Про це він заявив у відеозверненні, опублікованому з Нью-Йорка на своїй офіційній сторінці у Facebook. Причиною цього став замах на його першого помічника С. Шефіра, який відбувся вранці того самого дня під Києвом. Автомобіль С. Шефіра було обстріляно з автоматичної зброї, внаслідок чого було поранено водія. У відеозверненні Президент України також заявив, що не знає, хто стоїть за нападом на його радника та близького друга. «Хто за цим стоїть, скажу відверто, – не знаю. Поки що», – зазначив він. Глава держави також запевнив, що замах не вплине на політичний курс його команди. «Передавати мені “привіт” пострілами з лісу в автомобіль мого друга – це слабкість. А ось відповідь буде сильною», – заявив В. Зеленський.

***

Губенко, Дмитро. В. Зеленський вважає замах на С. Шефіра реакцією на зміни в державі / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40fag>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає ймовірною версією замаху на свого першого помічника С. Шефіра реакцію різних політико-фінансових груп на курс і діяльність президентської команди щодо обмеження їхнього впливу в Україні. «Таких кроків щодо близьких людей Президента навіть у дуже складний час після 2014 р. не було. Тобто це свідчить про реакцію на реальні зміни в державі, які ми хочемо робити. І навіть те, що нам ще не вдалося, – цей напрям ми обрали правильно. Це свідчить про те, що якщо раніше все контролювали різні групи, то сьогодні з їхніх рук це йде. Тому я вважаю, що це одна з можливих версій того, що, на жаль, сталося», – сказав В. Зеленський. Водночас глава держави наголосив, що «не має наміру їх звинувачувати». «Очікуватимемо слідства», – сказав Президент. За словами В. Зеленського, правоохоронці шукатимуть безпосередніх виконавців замаху на вбивство С. Шефіра. «Я не можу сказати з упевненістю, що знайдуть. Я думаю, що робитимуть усе, щоб знайти. Наразі, мені здається, правоохоронні органи набагато відкритіше працюють, і для

суспільства зокрема, тому жодних залякувань. Просто потрібно зробити свою роботу і відповідні висновки», – сказав він. Президент також сказав, що розцінює замах на С. Шефіра як тиск безпосередньо на нього. «Для мене важлива ситуація, що склалася, – і навіть не через те, що це мій товариш, хоча це мій дуже теплий і близький друг – що в принципі в наш сучасний час знаходять саме такі спроби, такі кроки, щоб впливати. Впливати на мене неможливо», – наголосив В. Зеленський.

***

Polityuk, Pavel. Ukraine left puzzled after assassination attempt on president's top aide [Україна збентежена після замаху на першого помічника Президента] / P. Polityuk // Reuters. – London, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/shots-fired-car-carrying-ukraine-presidents-aide-driver-wounded-2021-09-22/>.

Українська поліція намагається з'ясувати, хто наказав невстановленим особам спробувати вбити першого помічника Президента України **Володимира Зеленського** С. Шефіра. На думку радника керівника Офісу Президента України М. Подоляка, замах міг бути результатом кампанії Президента проти олігархів. В. Зеленський сказав, що він подвоїть заплановані реформи, а не відступить. «Це не впливає на силу нашої команди. Курс, який я вибрав разом зі своєю командою – зміна, очищення нашої економіки, боротьба зі злочинністю і великими впливовими фінансовими групами», – заявив Президент України.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Північна Корея

North Korea says it tested new long-range cruise missiles [Північна Корея заявила, що провела випробування нових крилатих ракет великої дальності] // Euronews. – Lyon, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/13/north-korea-says-it-tested-new-long-range-cruise-missiles>.

Північна Корея заявила, що успішно провела випробування недавно розроблених крилатих ракет великої дальності, що відповідає заклику лідера **Кім Чен Ина** зміцнити військову міць країни, маючи на увазі, що вони розроблялися з наміром озброїти їх ядерними боєголовками. Останні випробування були проведені після того, як Ч. И. Кім влаштував незвичайний парад у столиці Пхеньяні, який став помітним відходом від минулих мілітаристських демонстрацій. Експерти заявили, що парад був зосереджений на внутрішній єдності, оскільки тепер Ч. И. Кіму належить, мабуть, найважче випробування, коли Північна Корея бореться з економічними санкціями під керівництвом США щодо своєї ядерної зброї, закриттям кордонів у зв'язку з пандемією, яке створює додаткове навантаження на її зламану економіку і загостренням нестачі продовольства.

Росія

Maclean, William. Putin oversees vast war games ahead of parliamentary election [Путін спостерігає за масштабними військовими навчаннями напередодні парламентських виборів] / W. Maclean // Reuters. – London, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/putin-oversees-vast-war-games-ahead-parliamentary-election-2021-09-13/>.

Президент Росії **Володимир Путін** курирував масштабні спільні військові навчання з Білоруссю напередодні парламентських виборів у його країні. Масштабні навчання з бойовою стрільбою «Захід-2021» триватимуть на численних об'єктах у Росії і Білорусі, деякі з яких перебувають недалеко від кордонів НАТО. В. Путін заявив, що навчання, в яких, за твердженням Міністерства оборони, беруть участь 200 тис. чоловік, а також 80 літаків і вертольотів і майже 300 танків, не спрямовані проти будь-якої іноземної країни і назвав їх необхідною відповіддю на посилення активності НАТО біля кордонів Росії. Російський лідер для огляду маневрів, які там відбуваються, прилетів у Нижньгородську область разом з міністром оборони С. Шойгу.

США

Губенко, Дмитро. Д. Байден наказав розсекретити документи про теракти 11 вересня / Д. Губенко // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 04.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zuUe>.

Президент США **Джо Байден** доручив розсекретити низку документів, пов'язаних з терористичними атаками 9 вересня 2001 р. Цей указ став наслідком багаторічної боротьби родичів жертв терактів за оприлюднення цієї секретної інформації. «Відповідні документи мають бути оприлюднені протягом наступних шести місяців», – заявив Д. Байден. «Інформація про теракти не повинна залишатися секретною, якщо громадський інтерес до неї перевищує можливу шкоду для національної безпеки Сполучених Штатів», – ідеться в його указі. Таким чином президент США виконує обіцянку, дану ним під час виборчої кампанії. Д. Байден заявив тоді, що в разі свого обрання доручить генпрокурору «особисто вивчити обставини всіх справ», в яких уряд посилався на дотримання державної таємниці і виступив за розкриття інформації про теракти.

Тайвань

Lai, Johnson. Taiwan's president commissions domestic-made naval warship [Президент Тайваню замовила військовий корабель вітчизняного виробництва] / J. Lai // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-china-navy-taiwan-tsai-ing-wen-7491f7926f1c8668f87e418290ea3680>.

Президентка Тайваню **Цай Інвень** курирувала введення в експлуатацію нового військового корабля вітчизняного військово-морського флоту в рамках плану острова з підвищення власної обороноздатності на тлі загострення напруженості у відносинах із Китаєм. Президентка виступила на військово-морській базі в Суао і сказала, що новий корабель «доводить, що на шляху до незалежності в національній обороні, які б труднощі не виникали, ми можемо подолати їх одну за одною». І. Цай зробила розвиток внутрішньої оборонної промисловості Тайваню своїм пріоритетом. Вона підштовхнула військову авіаційну промисловість до виробництва нових навчально-тренувальних літаків і закликала до розробки більш складних систем з використанням високотехнологічних галузей промисловості острова. Крім того, Тайвань сьогодні виробляє власний підводний човен після чотирьох років досліджень і розробок.

Україна

Губенко, Дмитро. Про постачання Україні систем «Залізний купол» говорити зарано – В. Зеленський / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40cux>.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що ще зарано говорити про можливість постачань США Україні систем протиракетної та протиповітряної оборони «Залізний купол». «Я думаю, що ми з вами у ЗМІ чули і, можна сказати, деякі сигнали щодо ракетної підтримки України – ракетної програми. Я маю на увазі, щодо “Залізного купола” зарано ще говорити, але ви чули ці сигнали та меседжі від США», – сказав В. Зеленський у коментарі телеканалу «Дім», перебуваючи в Нью-Йорку.

Франція

Momtaz, Rym. Macron throws €500M at security problem [Е. Макрон направив 500 млн євро на проблеми безпеки] / R. Momtaz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 14.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/macron-throws-500-million-euros-at-security-law-problem/>.

За сім місяців до президентських виборів президент Франції Емманюель Макрон відстояв свій рекорд з питань безпеки та оголосив про низку нових заходів для посилення та трансформації правоохоронних органів. У промові в Національній академії поліції в Рубе, недалеко від бельгійського кордону, Е. Макрон оголосив про збільшення бюджету МВС на 1,5 млрд євро – майже 6 % на 2021 р. Рішення президента ознаменувало завершення семимісячних консультацій щодо підготовки правоохоронців та нагляду за їхніми діями, розпочатими після того, як поліцейські були зняті на камеру, коли вони били музичного продюсера М. Зеклера в Парижі в листопаді 2020 р. Е. Макрон оголосив про дедалі частіше використання суперечливих камер, які носять офіцери, а також про створення парламентського наглядового органу для оцінки поведінки правоохоронців.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Німеччина

Griehaber, Kirsten. German president asks country to confront its colonial past [Президент Німеччини закликає країну протистояти своєму колоніальному минулому] / K. Griehaber // The Associated Press. – New York, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/lifestyle-africa-travel-arts-and-entertainment-germany-52917821df7728c79e26c671192b77b7>.

Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр відкрив новий музей у центрі столиці, в якому буде два державні музеї Берліна. Етнологічний музей і Музей азіатського мистецтва містять артефакти, які були вкрадені з країн Африки та інших місць. Говорячи про колоніальну історію Німеччини в більш загальному плані, Ф.-В. Штайнмаєр порушив питання про вбивство десятків тисяч людей в Намібії, яка перебувала під владою Німеччини понад століття тому. Німеччина веде переговори з 2015 р. про виплату компенсацій з Намібією. Ф.-В. Штайнмаєр сказав, що нинішній расизм, дискримінація та насильство по відношенню до тих, кого в Німеччині вважають чужинцями, деякою мірою також пов'язані з колоніальним минулим Німеччини. «Ми зможемо зрозуміти і подолати більш глибоке коріння повсякденного расизму, тільки якщо проллємо світло на плями нашої пам'яті і якщо ми зіткнемося з нашою

колоніальною історією набагато більше, ніж ми зробили досі», – сказав він.

Україна

Голубов, Олександр. В. Зеленський виступив за подвійне громадянство для українців за кордоном / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40eN7>.

Під час зустрічі з українською діаспорою в Нью-Йорку Президент України **Володимир Зеленський** запропонував запровадити подвійне громадянство для українців, які проживають за кордоном. Водночас В. Зеленський зазначив, що подвійне громадянство не можна надавати тим людям, які живуть на території недружніх держав, і до цього питання варто підходити виважено. «Це складне питання, але всі складнощі з нашою енергією, нашим бажанням буде вирішено», – сказав Президент України.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Бразилія

Biller, David. Brazil's Bolsonaro rebuffs criticism on pandemic, Amazon [Бразильський президент Болсонару відкидає критику пандемії] / D. Biller // The Associated Press. – New York, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/united-nations-general-assembly-brazil-jair-bolsonaro-23face96b7712c2a8b166a3e6cf822b7>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** виступив на захист своєї адміністрації на Генеральній Асамблеї ООН, відкинувши критику її дій у зв'язку з пандемією. Його присутність на Генеральній Асамблеї була чимось на зразок провокації, оскільки він знехтував вимогою вакцинації всіх учасників від COVID-19. «До листопада кожен, хто вирішить пройти вакцинацію в Бразилії, отримає допомогу. Ми підтримуємо вакцинацію. Однак наш уряд виступив проти паспортів вакцини або будь-яких зобов'язань щодо вакцинації», – сказав Ж. Болсонару у своєму виступі. Він також подвоїв кількість препаратів для «раннього лікування». Рейтинги Ж. Болсонару продовжують падати, значною мірою тому, що в країні зареєстровано друга за величиною кількість загиблих від COVID-19 у світі – понад 590 тис. чоловік.

Гватемала

Guatemala orders new travel, social curbs as virus cases surge [Гватемала впроваджує нові соціальні обмеження зі зростанням кількості випадків захворювання на коронавірус] // Reuters. – London, 2021. – 03.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2Q507Z>.

Президент Гватемали **Александро Джамматтеї** оголосив про нові обмеження транспорту та соціальні обмеження, намагаючись стримати сплеск коронавірусної інфекції та послабити навантаження на лікарні. А. Джамматтеї вирішив не йти на найжорсткіші заходи блокування, але заявив, що з 4 вересня транспорт буде заборонений для більшості поїздок з 20:00 до 4:00 ранку, а громадські зібрання, такі як весілля та публічні спортивні заходи, будуть заборонені щонайменше на чотири тижні. Президент, який є лікарем, сказав у телевізійній промові, що заходи є «терміновими та необхідними для стримування поширення пандемії». «Це дасть нашим лікарням можливість дихати», –

сказав він, коли найбільша столична лікарня повідомила, що не зможе приймати нових пацієнтів через сплеск випадків COVID-19.

Польща

«Życie ludzkie ma znaczenie!». Jasna deklaracja prezydenta na szczycie ds. pandemii [«Людське життя має значення!». Чітка заява президента на саміті з питань пандемії] // **Do Rzeczy**. – Warsaw, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/203503/wystapienie-prezydenta-dudy-na-szczycie-ws-zakonczenia-pandemii.html>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** взяв участь у віртуальному саміті, організованому Білим домом щодо припинення пандемії COVID-19. У своєму виступі він розповів про безпрецедентну глобальну проблему стримування пандемії COVID-19 та захисту населення. «Я закликаю всіх нас допомогти людям, які постраждали від пандемії, особливо в країнах, що розвиваються, та в районах, уражених конфліктами», – сказав президент А. Дуда. «Це не тільки криза охорони здоров'я, а й соціальна та економічна криза, яка має довгостроковий вплив на багато аспектів нашого життя. Це криза, яка вимагає від усіх нас тісної співпраці. Польща продовжуватиме підтримувати міжнародне співтовариство у боротьбі з коронавірусом та його шкідливими наслідками», – заявив він. «Людське життя має значення! Ми готові об'єднати зусилля та зробити все, щоб захистити життя як у Польщі, так і у світі. Ви можете розраховувати на нас!» – підсумував А. Дуда.

США

Miller, Zeke. Analysis: Biden's war on virus becomes war on unvaccinated [Аналіз: війна Байдена з вірусом перетворюється на війну з нещепленими] / **Z. Miller** // **The Associated Press**. – New York, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-health-coronavirus-pandemic-economy-e23b46e3bcc5c1110ece87fb7d63974d>.

Президент США **Джо Байден** намагається сконцентрувати гнів щепленої більшості країни проти 25 % американців, які досі не вакциновані від COVID-19. Опитування AP-NORC, проведене в серпні 2021 р., показало, що 54 % американців схвалюють діяльність Д. Байдена в боротьбі з пандемією, порівняно з 66 % місяцем раніше, що було викликано падінням підтримки серед республіканців і незалежних політичних діячів. Федеральні, державні та місцеві органи влади вклали мільярди в освіту, рекламу і роз'яснювальну роботу з питань безпеки та ефективності вакцин. Д. Байден знайшов союзників у бізнес-співтоваристві, яке прагне повернутися до нормального життя після 18 місяців пандемії. Вони, схоже, повірили його аргументу про те, що країна не може дозволити нещепленим «звести нанівець» прогрес у зміцненні економіки.

***

Mason, Jeff. Attacking anti-vaccine movement, Biden mandates widespread COVID shots, tests [Критикуючи рух проти вакцинації, Байден вимагає повсюдних щеплень і тестів на COVID] / **J. Mason** // **Reuters**. – London, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/us/biden-deliver-six-step-plan-covid-19-pandemic-2021-09-09/>.

Президент США **Джо Байден** оголосив, що вимагає від більшості федеральних службовців робити вакцинацію від COVID-19, спонукавши

великих роботодавців проводити вакцинацію або тестування своїх працівників щотижня. Нові заходи, які Д. Байден виклав у телезверненні, будуть застосовуватися приблизно до двох третин усіх співробітників США. Швидко поширюваний дельта-варіант створив підвищений ризик не тільки для країни, а й для президента, який дотримується обіцянки взяти під контроль пандемію. Згідно з планом Д. Байдена, вакцинації також потребують понад 17 млн медичних працівників у лікарнях та інших установах, які беруть участь у соціальних програмах Medicare і Medicaid для бідних, інвалідів і літніх американців. Д. Байден буде використовувати повноваження відповідно до закону про оборонне виробництво, щоб стимулювати промисловість до прискорення виробництва тестів. Очікується, що останні кроки Д. Байдена стануть предметом політичних і юридичних проблем.

***

Miller, Zeke. Biden, McConnell get COVID-19 boosters, encourage vaccines [Байден і МакКоннелл отримують бустери COVID-19, заохочують вакцинацію] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-jill-biden-f8fb7ffbe139df8d4b94f1a46cc3cea0>.

Президенту США **Джо Байдену** зробили бустерне щеплення. «Бустери важливі, але найважливіше, що нам потрібно зробити, – це вакцинувати більше людей», – сказав Д. Байден. Близько 25 % американців віком від 12 років і старше не отримали жодної дози вакцини. Д. Байден виступає за бустерні дози з літа, оскільки в США різко зросла кількість випадків коронавірусу, викликаних дельта-варіантом. Але такі прагнення Америки, коли багато бідних країн не змогли забезпечити хоча б мінімальний захист для свого найбільш вразливого населення, викликало гнів Всесвітньої організації охорони здоров'я і деяких груп допомоги, які закликали США припинити третє щеплення, щоб звільнити запаси для глобальних зусиль щодо вакцинації.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Болгарія

Barigazzi, Jacopo. Bulgaria to hold third parliamentary vote on November 14 [У Болгарії 14 листопада 2021 р. відбудеться третє парламентське голосування] / J. Barigazzi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/bulgaria-general-election-third-november-14-2021/>.

Парламент Болгарії призначив дату президентських виборів у країні на 14 листопада на тлі тривалої політичної невизначеності. Президент **Румен Радев**, один із найпопулярніших політиків країни, заявив, що балотуватиметься на новий п'ятирічний термін. Його підтримують соціалісти та переможець останніх парламентських виборів – партія «Є такий народ» (ITN). Інші партії поки не називають своїх кандидатів. «Вибори відбудуться 14 листопада», – заявив Р. Радев у місті Плевен на півночі країни.

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Білорусь

Kuznetsov, Sergei. Belarus opposition figures sentenced to long prison terms [Білоруських

опозиціонерів засудили до тривалих термінів ув'язнення] / S. Kuznetsov // POLITICO. – Brussels, 2021. – 06.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/belarus-opposition-figures-given-hefy-prison-sentence/>.

Двоє ключових діячів білоруської опозиції, М. Колеснікова та М. Знак, були засуджені до тривалих термінів ув'язнення після того, як вони були засуджені за спробу незаконного захоплення влади. М. Колеснікову засудили до 11 років в'язниці, а М. Знака – до 10 років. Обидва відбудуватимуть покарання у виправних колоніях. М. Колеснікова та М. Знак відкинули будь-які звинувачення, а їх адвокати планують оскаржити вироки у Верховному суді країни. М. Колеснікова та М. Знак допомогли заснувати опозиційну Координаційну раду для організації мирної передачі влади від білоруського лідера **Олександра Лукашенка** після фальсифікованих президентських виборів.

Туніс

Amara, Tarek. Opposition to Tunisian president's power seizure deepens [Протидія захопленню влади туніським президентом посилюється] / T. Amara // Reuters. – London, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/four-tunisian-parties-say-president-has-lost-his-legitimacy-2021-09-23/>.

Чотири туніські партії заявили, що президент **Каїс Саїд** втратив свою легітимність. Це сталося після того, як він узяв під свій контроль законодавчу і виконавчу владу. К. Саїд володів майже повною владою з 25 липня, коли він звільнив прем'єр-міністра, призупинив роботу парламенту і взяв на себе виконавчу владу, пославшись на надзвичайний стан в країні. У той час як багато тунісців підтримали К. Саїда і вважають його дії необхідними для вигнання корумпованої і непопулярної політичної еліти після багатьох років економічного застою, його критики говорять, що він недосвідчений і безкомпромісний. К. Саїд, не маючи власної партії або незалежної організації, нині не в ладах майже з усіма організованими політичними угрупованнями в країні.

Україна

Westendarp, Louis. Shots fired at car carrying Ukrainian President Zelenskiy's closest confidant [Пролунали постріли по машині з найближчою довіреною особою Президента України В. Зеленського] / L. Westendarp // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/shots-fired-at-car-carrying-ukraine-president-zelenskiys-aide-serhiy-shefir/>.

Було здійснено понад десяток пострілів у машину, в якій перебував С. Шефір, головний помічник Президента України **Володимира Зеленського**. Високопосадовці назвали це замахом на вбивство. С. Шефір залишився неушкодженим, водій автомобіля був поранений і госпіталізований. Поліція розшукує нападників і відкрила кримінальне провадження за підозрою у навмисному вбивстві. В. Зеленський, який перебуває у США на Генеральній Асамблеї ООН, пообіцяв боротися з корупцією та взяти на себе олігархічні структури в Україні.

***

Westendarp, Louis. Ukraine reins in oligarchs one day after botched hit [Україна бере під контроль олігархів через день після невдалого замаху] / L. Westendarp // POLITICO. –

Brussels, 2021. – 23.09. – Режим доступу :
<https://www.politico.eu/article/ukraine-restricts-oligarchs-influence-one-day-after-assassination-attempt/>.

Український парламент проголосував за обмеження можливості олігархів фінансувати політичні партії. Лише через 24 год. після невдалого замаху на головного помічника Президента України **Володимира Зеленського** 279 із 450 депутатів парламенту України ухвалили законопроект, який не тільки визначає термін «олігарх», але й вирішує, кому дістанеться цей ярлик. Відтепер Рада національної безпеки та оборони (РНБО) матиме право заборонити олігархам фінансувати політичні партії та брати участь у приватизації, повідомляє Bloomberg. РНБО розглядатиме чотири критерії: участь особи у суспільному житті, її вплив на засоби масової інформації, володіння чи контроль над монополією та активи, що перевищують 2,4 млрд грн (74 млн євро). В. Зеленський сказав, що зміни необхідні для захисту країни від потужних бізнесменів, які корумпували Україну протягом десятиліть, повідомляє Reuters. Офіс Президента також припустив, що спроба замаху на помічника Президента була спробою противників цього документа зірвати його прийняття. Закон може завдати шкоди одному з головних політичних конкурентів В. Зеленського, колишньому Президенту України **Петру Порошенку**, якому належать телеканали та кондитерська імперія.

ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Аргентина

Raszewski, Eliana. Argentina's Fernandez reshuffles Cabinet after crisis week [Президент Аргентини Фернандес змінив свій кабінет] / E. Raszewski // Reuters. – London, 2021. – 17.09. – Режим доступу :
<https://www.reuters.com/world/americas/argentina-government-deadlocked-uncertainty-hangs-over-cabinet-2021-09-17/>.

Президент Аргентини **Альберто Фернандес** провів перестановки у своєму кабінеті. У результаті перестановки після перетягування каната між більш помірними і войовничими фракціями в уряді були призначені нові міністри на ключові ролі – глави кабінету, міністра закордонних справ і міністра сільського господарства. Також були внесені зміни в міністерства безпеки, освіти, науки і технологій, а також призначений новий пресекретар. Президент заявив, що він буде визначати майбутнє уряду. «Адміністрація уряду буде і далі розвиватися так, як я вважаю за потрібне. Для цього я був обраний», – сказав А. Фернандес.

***

Argentine president reshuffles cabinet in wake of primary elections [Президент Аргентини змінив кабінет після перших виборів] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 21.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/21/c_1310200384.htm.

Президент Аргентини **Альберто Фернандес** прийняв присягу нових міністрів у Будинку уряду. А. Фернандес подякував відставним міністрам за їхню службу, заявивши, що оновлення кабінету має на меті реагувати на частину електорату Аргентини, яка, очевидно, постраждала від пандемії COVID-19. Головою уряду був призначений губернатор північно-західної провінції Тукуман Х. Манзур, а С. Кафієро залишив цю

посаду, щоб очолити Міністерство закордонних справ.

Замбія

Zambian president announces partial cabinet [Президент Замбії оголосив частковий склад кабінету міністрів] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 08.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/08/c_1310174078.htm.

Президент Замбії **Хакаінде Хічілема** назвав нових міністрів свого кабінету та закликав їх старанно служити людям. Х. Хічілема, який переміг на загальних виборах 12 серпня 2021 р. і вступив на посаду 24 серпня 2021 р., призначив 14 міністрів та трьох губернаторів провінцій під час церемонії, що відбулася в Державній палаті. Таким чином, після призначення С. Мусокотване міністром фінансів минулого місяця кількість міністрів досягла 15. Колишній міністр фінансів Ф. Мутаті був призначений міністром технологій та науки, С. Масебо, яка раніше працювала в різних міністерствах під час правління Руху за багатопартійну демократію (MMD), призначена на посаду міністра охорони здоров'я. Замбійський лідер сказав новопризначеним міністрам, що вони несуть величезну відповідальність за зміни в економіці, щоб покращити життя людей, а країна має достатньо ресурсів, які слід використовувати для обслуговування людей.

Ліван

Dahan, Maha. Lebanon agrees new government to tackle economic collapse [Ліван погоджується з новим урядом боротися з економічним колапсом] / M. E. Dahan // Reuters. – London, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/lebanons-pm-designate-mikati-visiting-president-about-cabinet-source-2021-09-10/>.

Після року ворожнечі за місця в кабінеті міністрів ліванські лідери погодили новий уряд на чолі з мусульманином-сунітом магнатом Наїбом Мікаті. Н. Мікаті і президент Лівану **Мішель Аун** підписали указ про створення уряду в присутності Н. Беррі, спікера парламенту від мусульман-шиїтів. Н. Мікаті пообіцяв заручитися підтримкою арабських країн, ряд з яких уникає Лівану через великий вплив у Бейруті ісламістського угруповання «Хезболла», яке є союзником М. Ауна. Президент Лівану сказав, що цей уряд «здатний діяти».

***

Lebanon's president says cabinet to work hard for country's recovery [Президент Лівану заявив, що кабмін наполегливо працюватиме для відновлення країни] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/10/c_1310180666.htm.

Президент Лівану **Мішель Аун** заявив, що Ліван досяг кризи, але новий уряд буде наполегливо працювати, щоб дозволити країні вийти з кризового стану. «Незабаром ми подолаємо катастрофу, коли новий кабінет почне вирішувати кризу з паливом, бензином та хлібом», – сказав М. Аун журналістам після формування нового уряду. М. Аун сказав, що «Ліван успадкував численні проблеми, на додаток до вибухів порту в Бейруті та спалаху COVID-19, які загострили кризу в країні».

***

Dahan, Maha. No «magic wand» to fix Lebanon crisis, new prime minister says [Новий прем'єр-міністр заявив, що немає «чарівної палички», щоб виправити ліванську кризу] / M.

Е. Dahan // Reuters. – London, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/no-magic-wand-fix-lebanon-crisis-new-prime-minister-says-2021-09-13/>.

Президент Лівану **Мішель Аун** зустрівся з прем'єр-міністром і спікером парламенту. Уперше після більш ніж річної політичної безвиході був сформований новий уряд. США і Франція вітали формування кабінету міністрів, закликаючи його швидко провести реформи, яких вимагали міжнародні кредитори, перш ніж позики почнуть надходити. «Нам потрібна допомога МВФ, Світового банку, регіональних і міжнародних фондів. Потрібні термінові рішучі кроки для початку реформ», – заявив уряду президент М. Аун. Він закликав уряд включити реформи і план фінансового оздоровлення в свою політичну програму.

Південний Судан

South Sudan president sacks foreign minister Khamisa [Президент Південного Судану звільнив міністерку закордонних справ Б. Хамісу] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/10/c_1310180591.htm.

Президент Південного Судану **Салва Кіір** звільнив міністерку закордонних справ Б. Хамісу Вані, замінивши її М. Айі Денгою, який колись обіймав посаду міністра у справах президента. Б. Хаміса, яка була призначена минулого року, коли був створений уряд перехідної єдності, була звільнена від своїх обов'язків указом президента. Причини звільнення міністра закордонних справ не повідомляються.

Руанда

Rwandan president removes justice minister amid «Hotel Rwanda» hero trial [Президент Руанди відсторонив міністра юстиції під час суду над героєм «Готеля Руанди»] // Reuters. – London, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2FX364>.

Президент Руанди **Поль Кагаме** відсторонив міністра юстиції, але зробив його послом у Британії на тлі міжнародної уваги щодо суду над Полом Русесабаджіном, менеджером готелю, який врятував багато життів під час геноциду 1994 р. П. Русесабаджіна був визнаний героєм після того, як він використав свої зв'язки як менеджер готелю в Кігалі, щоб врятувати етнічних тутсі від смерті під час геноциду. Він був прототипом героя голлівудського фільму 2004 р. «Готель Руанда». Тепер його звинувачують у дев'яти злочинах, зокрема в тероризмі, включаючи створення та фінансування збройної повстанської групи. До арешту П. Русесабаджіна, який жив у США, був голосним критиком уряду П. Кагаме.

***

Rwandan president appoints minister in newly created ministry of national unity [Президент Руанди призначив міністра в новоствореному міністерстві національної єдності] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.09. – Режим доступу : http://www.xinhuanet.com/english/asiapacific/2021-09/02/c_1310162349.htm.

Президент Руанди **Поль Кагаме** призначив Ж. Д. Бізіману главою новоствореного Міністерства національної єдності та громадської активності. Ж. Д. Бізімана був виконавчим секретарем Національної комісії з боротьби з геноцидом (CNLG), куди він був призначений у 2015 р. Нове міністерство має зосередитися на національній єдності,

збереженні історичної пам'яті та сприянні вихованню суспільства.

Сомалі

Somalia's president berates Djibouti for detaining his security adviser [Президент Сомалі звинуватив сусідню Джибуті за затримання його радника з питань безпеки] // Reuters. – London, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/somalias-president-berates-djibouti-detaining-his-security-adviser-2021-09-17/>.

Президент Сомалі **Мохамед Мохамед** звинуватив сусідню Джибуті в незаконному затриманні його радника з національної безпеки Ф. Ясина, який був відсторонений від посади директора Національної розвідувальної служби прем'єр-міністром М. Робле. Потім втрутився президент і дав Ф. Ясину посаду свого радника з безпеки. Сварка між М. Мохамедом і М. Робле знаменує ескалацію багатомісячної напруженості між ними в країні, яку роздирають напади бойовиків і кланове суперництво. Вони вперше зіткнулися, коли президент в односторонньому порядку продовжив свій чотирирічний термін на два роки. Конфронтація вирішилася, коли президент доручив М. Робле відповідати за безпеку і організацію відкладених парламентських і президентських виборів.

США

Ward, Myah. Biden nominates longtime allies for 3 ambassadorships [Д. Байден висунув на посади послів давніх союзників] / M. Ward // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/22/biden-nominates-allies-ambassadors-513647>.

Президент США **Джо Байден** представив трьох кандидатів на посади послів, зробивши перший крок, щоб поповнити посади у Швеції, Бельгії та Домініканській Республіці своїми давніми союзниками. Для роботи в Бельгії Д. Байден вибрав М. Адлера, девелопера нерухомості в Майамі, підтвердивши очікування, що друг президента зірве номінацію. Д. Байден призначив Е. Раманатана на посаду посла в Швеції. Е. Раманатан – голова правління Heluna Health, національної некомерційної організації громадського здоров'я. Раніше він був виконавчим директором Гарвардського юридичного центру юридичної професії. Третю номінацію від Д. Байдена отримав К. Смайр, який 47 років служив представником штату Джорджія і більше десяти очолював Демократичний комітет у складі Генеральної Асамблеї Грузії. Відомий як декан Палати представників у Капітолії Джорджії, К. Смайр буде служити послом у Домініканській Республіці, якщо його затвердять.

Танзанія

Tanzanian president appoints first woman defense minister [Президентка Танзанії призначила першу жінку – міністерку оборони] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 13.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/13/c_1310185383.htm.

Президентка Танзанії **Самія Сулуху-Хассан** призначила С. Лоуренс новою міністеркою оборони та національної служби. С. Лоуренс замінює Е. Квандікву, який помер на початку серпня, ідеться в заяві Директорату президентських зв'язків Державного будинку. Вона стала першою жінкою – міністеркою оборони країни після здобуття незалежності, також працювала першим і єдиним виконавчим секретарем Співтовариства розвитку Південної Африки (САДК), міжурядової організації, створеної в

1992 р. для сприяння політичному, соціально-економічному співробітництву та співробітництву у сфері безпеки.

Туніс

Bouazza, Bouazza Ben. Tunisia: President names female prime minister amid turmoil [Туніс: президент призначив жінку прем'єр-міністром на тлі заворушень] / В.В. Bouazza // The Associated Press. – New York, 2021. – 30.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/africa-tunisia-cabinets-ac917418a10e10a94b1dafa207b36040>.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** несподівано призначив Наджлу Буден Ромдхан, професорку престижної інженерної школи, керівником перехідного уряду після того, як відправив у відставку попереднього прем'єр-міністра і призупинив роботу парламенту. Це перша жінка, призначена главою уряду в країні Ліги арабських держав. Новий кабінет міністрів зіткнеться з серйозними проблемами, з огляду на величезні труднощі, з якими стикаються фінанси і економіка країни під час пандемії.

***

Tunisian president appoints 1st female PM to form new gov't [Президент Тунісу призначив першу жінку-прем'єра для формування нового уряду] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 30.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/30/c_1310218279.htm.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** призначив Н. Боуден Ромдхан першою жінкою – прем'єр-міністеркою у своїй країні, яка сформувала новий уряд. Звертаючись до нового глави уряду, К. Саїд оголосив: «З огляду на виняткову ситуацію, в якій проходить країна, я вирішив доручити вам формування нового уряду. Ви перша жінка – глава уряду в історії нашої нації».

ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Бразилія

Marcello, Maria. Brazil Senate leader kills Bolsonaro decree criticized by tech firms [Лідер сенату Бразилії скасував декрет Болсонару, що піддався критиці з боку технологічних компаній] / М. С. Marcello // Reuters. – London, 2021. – 14.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/brazil-senate-president-kills-bolsonaros-social-media-decree-source-says-2021-09-14/>.

Лідер бразильського сенату Родріго Пачеко заявив, що не розглядатиме указ президента Бразилії **Жаїра Болсонару**, що обмежує повноваження соціальних мереж із видалення контенту, який зустрів широкий опір з боку технологічних гігантів. Р. Пачеко сказав, що тимчасовий захід Ж. Болсонару, який вимагає схвалення Конгресу, щоб стати законом, не відповідає нормативним вимогам і привів до «значної правової невизначеності». Це рішення – ще одна невдача для Ж. Болсонару. Він бореться з інфляцією, що росте, і слабкою економікою напередодні президентських виборів 2022 р. Але він зберігає віддану базу прихильників і може розраховувати на повну підтримку широкого сузір'я онлайн-компаній.

Замбія

Zambian president opens parliament, pledges economic transformation, unity [Президент Замбії виступив у парламенті, обіцяючи економічні

трансформації та єдність] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/10/c_1310180426.htm.

Президент Замбії **Хакаінде Хічілема** виступив у парламенті з обіцянкою, що його уряд забезпечить трансформацію економіки та єдність країни. Він сказав, що економічна трансформація стане загальною основою, яка об'єднає втручання в різні галузі економіки для створення робочих місць та зменшення бідності. У своєму зверненні до депутатів під час першої сесії 13-ї Національної Асамблеї на тему: «Створення єдиної, прогресивної та справедливої Замбії: відновлення економічного зростання та збереження засобів до існування» Х. Хічілема сказав: «Ми дійсно успадкували економіку, яка перебуває у важкому становищі і потребує сміливих і рішучих дій для забезпечення відновлення. Нам потрібна підтримка кожного громадянина для досягнення нашої програми розвитку. Відновлення економіки стане головним у порядку денному уряду».

Мексика

Mexico this month to send electricity reform to Congress, president says [За словами президента, Мексика цього місяця подасть Конгресу проєкт реформи електроенергетики] // Reuters. – London, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSE1N2NR02Q>.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** заявив, що його уряд у жовтні планує надіслати Конгресу запропоновану конституційну реформу електроенергетичного сектору країни, яка має на меті посилити роль держави у промисловості. Пропозиція про внесення поправки до конституції, що дає пріоритет державній комунальній компанії, Федеральній електроенергетичній комісії, над приватними конкурентами, обговорювалася лідером країни протягом декількох місяців, але терміни були визначені в його нещодавній заяві. Поправка повинна бути схвалена Конгресом, де очікується битва: хоча законодавчий орган і раніше заповнений членами власної партії президента, ця підтримка була ослаблена проміжними виборами в червні.

Сальвадор

Vera, Asier. Bukele bloquea el aborto, el matrimonio entre personas del mismo sexo y la eutanasia en las reformas constitucionales [Н. Букеле блокує аборти, одностатеві шлюби та евтаназію під час впровадження конституційних реформ] / A. Vera // El Mundo. – Madrid, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/18/61453442fc6c839d278b4600.html>.

Президент Сальвадору **Наїб Букеле** заборонив запровадження терапевтичного абортів, одностатевих шлюбів та евтаназії, включивши це в пакет конституційних реформ, які він отримав від свого віцепрезидента і який має бути схвалений Законодавчими зборами, де переважає його партія «Нові ідеї» (Nuevas Ideas). Н. Букеле запевнив, що, хоча він не брав участі у створенні цього проєкту конституційної реформи, тепер, коли він у його руках, необхідно його переглянути, проконсультувати та змінити, перш ніж надіслати депутатам для вивчення. Щоб не було сумнівів щодо його релігійних переконань, які керують його ідеологією, президент Сальвадору дійшов висновку, що Конституція повинна «завжди підтримувати наші принципи і нашу віру в Бога як силу, яка керує всіма нашими діями», щоб, на його думку, Сальвадор «зміг прогресувати тільки тоді, коли Бог це дозволить».

Туніс

Argoubi, Mohamed. Tunisian president declares transitional rules, new electoral law [Президент Тунісу оголосив перехідні правила і новий закон про вибори] / M. Argoubi // Reuters. – London, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisian-president-declares-transitional-rules-new-electoral-law-2021-09-20/>

Президент Тунісу **Каїс Саїд** заявив, що він ввів перехідні правила управління і представить новий закон про вибори в промові, що пролунала через вісім тижнів після того, як він звільнив прем'єр-міністра, призупинив роботу парламенту і взяв на себе всі керівні повноваження. Його коментарі з'явилися після протесту проти його дій, коли кілька сотень людей узяли участь у демонстрації в центрі Тунісу. Дії К. Саїда досі користувалися популярністю після багатьох років економічної стагнації і політичного паралічу.

***

Tunisia's Islamist party rejects president's decree to continue suspending parliament [Туніська ісламістська партія відхиляє указ президента про продовження призупинення роботи парламенту] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/24/c_1310205541.htm.

Ісламістська партія Тунісу «Відродження» (Ennahda) відхилила указ президента про продовження призупинення роботи парламенту, мотивуючи це тим, що він «є реальним призупиненням» конституції 2014 р. М. Гумані, член виконавчого правління Ennahda, першої більшості партії в парламенті Тунісу, кажучи, що указ, виданий президентом **Каїсом Саїдом**, «демонструє чітку волю з боку глави держави взяти абсолютну владу та змінити всю політичну систему на індивідуальній основі, без будь-якого наміру залучати політичні партії чи національні організації». «Такий крок додав складних проблем країні, загрожує єдності країни і штовхає її в нестабільну і безпрецедентну ситуацію», – сказав М. Гумані.

Україна

Губенко, Дмитро. В. Зеленський проведе кількадеденну зустріч із депутатами від «Слуги народу» / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40d2x>.

Прессекретар Президента України С. Никифоров заявив, що «зустріч Президента України **Володимира Зеленського** з народними депутатами партії “Слуга народу” буде фундаментальною». «На найближчий непленарний тиждень заплановано багатоденну фундаментальну зустріч В. Зеленського з партією. Найімовірніше, в тому самому форматі, що й була», – сказав С. Никифоров. Речниця фракції «Слуга народу» Ю. Палійчук також повідомила, що Президент України збере депутатів із фракції «Слуга народу» та представників усіх гілок влади на велику робочу нараду, зазначивши, що це не буде партійним з'їздом і навчанням народних депутатів. За словами речниці фракції, місце, де відбудеться зустріч, визначається, але, можливо, це буде «одна з областей на Заході України».

Філіппіни

Philippines' Duterte accused of stifling scrutiny in senate probes [Президент Філіппін Дутерте звинувачується в стримуванні сенатських розслідувань] // Reuters. – London, 2021. – 14.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/philippines-duterte-accused-stifling-scrutiny-senate-probes-2021-09-14/>.

Президент Філіппін **Родріго Дутерте** наказав членам свого кабінету отримати його згоду перед тим, як з'явитися на розслідування в сенаті, що викликало звинувачення з боку активістів і деяких політиків у спробі придушити перевірку щодо використання урядом понад 1 млрд дол. у фондах для боротьби з пандемією. Р. Дутерте наголосив, що політики використовували слухання для просування своїх політичних амбіцій. Р. Дутерте, чий уряд стикається зі зростаючою критикою у зв'язку з боротьбою з пандемією, заявив, що угода була відвертою, і звинуватив сенаторів у «затягуванні слухань тому, що це добре для виборів».

ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА

Бразилія

Bartkiewicz, Artur. Bolsonaro łagodzi ton. Zapewnia, że nie wykroczy poza ramy konstytucji [Ж. Болсонару змінює тон. Він запевняє, що не вийде за межі конституції] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszaw, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18905851-bolsonaro-lagodzi-ton-zapewnia-ze-nie-wykroczy-poza-ramy-konstytucji>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** заявив, що ніколи не мав наміру нападати на будь-які бразильські державні інститути, що розцінюється як крок до послаблення напруженості в суперечці президента з Верховним судом. Кілька днів тому, під час мітингів у столиці країни Бразилія та найбільшому місті Бразилії, Сан-Паулу, Ж. Болсонару закликав суддю Верховного суду Олександра Мораеса подати у відставку і заявив, що не буде дотримуватися його ухвал. Тоді Ж. Болсонару також говорив, що тільки Бог може усунути його з посади. Далекобійники, які підтримують Ж. Болсонару в його боротьбі з Верховним судом, заблокували шосе в Бразилії, погрожуючи ключовим експортним маршрутам. У світлі зростання напруженості в країні Ж. Болсонару виступив із заявою, що розглядається як спроба пом'якшити суперечку з Верховним судом. У своїй заяві президент Бразилії, зокрема, написав, що «груба мова», яку він іноді вживає, пояснюється «миттєвими емоціями» і що будь-які проблеми, які у нього виникають із суддями, можна вирішити в суді.

США

Balsamo, Michael. Biden nominates 9 candidates for federal prosecutor posts [Байден висунув дев'ятьох кандидатів на посади федеральних прокурорів] / M. Balsamo // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-colorado-north-carolina-hawaii-20ac83b63201587f59a8b470e3e59a04>.

Президент США **Джо Байден** призначив дев'ять юристів для роботи в офісах американських прокурорів по всій країні. Сюди ввійдуть кілька історичних новачків, у тому числі перші чорношкірі жінки-повірені, які очолили свої округи. 93 адвокати Міністерства юстиції США, які несуть відповідальність за

федеральне кримінальне переслідування в своїх округах, відіграють центральну роль у зусиллях адміністрації Д. Байдена щодо боротьби з насильницькими злочинами.

Україна

Сидоржевський, Максим. В. Зеленський обурений, що Рада суддів не обрала представників до Етичної ради / М. Сидоржевський // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40GQM>.

Президент України **Володимир Зеленський** різко відреагував на відмову Ради суддів делегувати своїх представників до Етичної ради при Вищій раді правосуддя (ВРП). В. Зеленський наголосив, що не допустить блокування судової реформи. «Я не допущу блокування найголовнішої реформи країни, яку обіцяв українцям і яку ініціював. Кожна незаконна дія, спрямована на блокування судової реформи, отримає негайну оцінку та відсіч. Я не дозволю суддям, які перешкоджають реформі й очищенню судової системи, позбавити українців права на справедливість», – заявив В. Зеленський. Він також додав, що «судді, які хочуть працювати в прозорій системі, повинні мати повну підтримку».

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Болгарія

Bulgaria to hold presidential election in November amid political crisis [У листопаді в Болгарії пройдуть президентські вибори в умовах політичної кризи] // Euronews. – Lyon, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/02/bulgaria-to-hold-presidential-election-in-november-amid-political-crisis>.

У листопаді 2021 р. в Болгарії відбудеться перший тур президентських виборів, незважаючи на тривалу політичну кризу. Чинний президент Болгарії **Румен Радев**, обраний у 2016 р. за підтримки Соціалістичної партії, сподівається стати першим болгарським президентом, який зберіг свій пост після падіння комуністичного режиму. Р. Радев має високий суспільний рейтинг у найбільшій країні – члені Європейського Союзу. В умовах тривалої політичної кризи Р. Радев призначив тимчасовий кабінет, який отримав високу оцінку за ефективність і боротьбу з корупцією, що ще більше підвищило його популярність.

***

Westendarp, Louis. Bulgaria will hold November 14 presidential vote amid political crisis [У Болгарії 14 листопада 2021 р. відбудуться президентські вибори на тлі політичної кризи] / L. Westendarp // POLITICO. – Brussels, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/bulgaria-presidential-election-politics-crisis/>.

14 листопада 2021 р. в Болгарії відбудуться президентські вибори на тлі інтенсивних політичних дебатів щодо необхідності країни провести третій тур парламентських виборів протягом року. Президент **Румен Радев**, який був уперше обраний у 2016 р., балотується на другий термін і також очікується, що незабаром буде призначена дата проведення третіх парламентських виборів. Досі незрозуміло, чи вдасться одночасно провести президентські та парламентські вибори. Р. Радев призначив тимчасовий уряд після того, як парламентські вибори у квітні та липні 2021 р. були безрезультатними. Рішення про розпуск парламенту для

призначення нових загальних виборів ускладнюється необхідністю Болгарії прийняти оновлення бюджету. Вибори у квітні 2021 р. завершили перебування на посаді колишнього прем'єр-міністра Б. Борисова. Р. Радев постійно критикував Б. Борисова за корупційні скандали його партії, що загострилося в підтримці Р. Радевим загальнонаціональних протестів проти адміністрації Б. Борисова у 2020 р.

***

Bulgaria to hold presidential election on Nov. 14 [Президентські вибори в Болгарії відбудуться 14 листопада] // Reuters. – London, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/bulgaria-hold-presidential-election-nov14-2021-09-02/>.

В Болгарії 14 листопада відбудуться президентські вибори, в той час, коли політично роздроблена країна також готується до позачергових парламентських виборів, які, можливо, відбудуться того самого місяця. Болгарія проводить вибори президента, посада якого є церемоніальною, кожні п'ять років. Чинний президент країни **Румен Радев**, який підтримує високі рейтинги схвалення з часу свого обрання у 2016 р., балотується на другий п'ятирічний термін.

***

Tsolova, Tsvetelia. Bulgaria to hold parliamentary election on Nov. 14 –president [14 листопада в Болгарії пройдуть парламентські вибори] / T. Tsolova // Reuters. – London, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/bulgaria-hold-parliamentary-election-nov-14-president-2021-09-11/>.

«14 листопада в Болгарії пройдуть треті парламентські вибори в цьому році», – заявив президент Румен Радев після того, як парламент затвердив зміни до держбюджету на 2021 р. В цей самий день у балканській країні пройде перший тур чергових президентських виборів. Р. Радев, який балотується на переобрання, сказав, що об'єднання двох кампаній заощадить час і гроші платників податків у найбіднішій державі – члені Європейського Союзу. «Очевидно, що дві кампанії будуть проходити одночасно й об'єднуються. Я буду розраховувати на підтримку всіх шановних болгар із важливих питань – боротьбі з бідністю і несправедливістю», – сказав президент репортерам.

Естонія

Estonian president-elect vows to develop country [Обраний президент Естонії обіцяє розвивати країну] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-09/01/c_1310160205.htm.

Алар Каріс, єдиний кандидат на президентських виборах в Естонії, 31 серпня був обраний президентом Естонії у другому турі голосування, що проходив у парламенті країни під час позачергової сесії. Новий президент Естонії А. Каріс пообіцяв знайти шлях для подальшого розвитку країни. Виступаючи на пресконференції після президентських виборів у парламенті Естонії, А. Каріс сказав: «Я постараюся спілкуватися з усіма політичними силами і знайти спосіб Естонії розвиватися далі». Він додав, що Естонії необхідно звернути увагу як на внутрішню, так і на зовнішню політику, наголосивши, що він також буде наслідувати приклад своїх попередників.

Філіппіни

Rosario, Kiko. Duterte's party picks him as VP candidate in Philippines [Партія Дутерте вибирає його кандидатом у віцепрезиденти на Філіппінах] / К. Rosario // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/health-elections-coronavirus-pandemic-philippines-manila-f9dbe6694436a51f84b8fa024d406255>.

Правляча партія Філіппін висунула чинного президента **Родріго Дутерте**, який особисто був присутній на з'їзді, своїм кандидатом у віцепрезиденти на виборах 2022 р. Це спроба утримати популярного лідера в центрі влади, уникаючи при цьому конституційних обмежень на термін повноважень. Популярність Р. Дутерте залишається високою, незважаючи на боротьбу Філіппін з пандемією COVID-19, зростанням інфекцій і смертності й повільним впровадженням вакцини. Опитування показують сильну підтримку Р. Дутерте, який балотується в тандемі з дочкою С. Дутерте як кандидатом у президенти. Критики Р. Дутерте кажуть, що його пропозиція стати віцепрезидентом також є спробою захистити себе від можливого переслідування з боку Міжнародного кримінального суду за злочини проти людяності під час його репресій щодо боротьби з наркотиками.

***

Manny Pacquiao: Boxing star to run for Philippines president [Менні Пакьяо: Зірка боксу балотуватиметься на пост президента Філіппін] // BBC. – London, 2021. – 19.09. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-asia-58614108>.

Зірка філіппінського боксу Менні Пакьяо заявив, що балотуватиметься на пост президента на виборах наступного року. Він був висунутий кандидатом від фракції правлячої партії PDP-Laban. На додаток до блискучої кар'єри бійця М. Пакьяо є сенатором у парламенті Філіппін. Чинному президенту **Родріго Дутерте** заборонено обиратися на черговий термін, але він був обраний фракцією для балотування на пост віцепрезидента, що, на думку критиків, є спробою утриматися у владі.

Франція

Caulcutt, Clea. Who's who in the race to find a conservative candidate to run for French president [Хто є хто в змаганні за те, щоб знайти консервативного кандидата для участі у виборах президента Франції] / С. Caulcutt // POLITICO. – Brussels, 2021. – 07.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-election-2022-conservative-candidates/>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** зробив більше для того, щоб забезпечити собі президентство у 2017 р.: він переміг одного з традиційних великих діячів французької політики – консерватора з республіканської партії Les Républicains. Відтоді партії потрібно згуртуватися перед президентськими виборами 2022 р. Перше завдання Les Républicains – вибрати кандидата, який би зміг протистояти Е. Макрону та лідеру ультраправих Ж.-М. Ле Пен. Партія повинна запобігти притягненню виборців до кандидатури Е. Земмура, який наполягає на посиленні заходів щодо імміграції та французької ідентичності. Е. Земмур ще не оголосив свою кандидатуру офіційною, але вже додає розколу серед консерваторів. Є багато кандидатів і стає все більш вірогідним, що Les Républicains доведеться проводити внутрішні вибори, щоб вибрати когось, хто стане першим. Консерватори сподіваються скористатися перемогою, що підвищує

моральний дух на останніх регіональних виборах, щоб зірвати очікувану зустріч у другому турі між Е. Макроном та Ж.-М. Ле Пен у 2022 р.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Китай

Tian, Yew. Analysis: Unleashing reforms, Xi returns to China's socialist roots [Аналіз: розв'язуючи реформи, Сі повертається до соціалістичного коріння Китаю] / Y. L. Tian // Reuters. – London, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/china/unleashing-reforms-xi-returns-chinas-socialist-roots-2021-09-09/>.

Скасувавши обмеження терміну повноважень у 2018 р., найвпливовіший лідер Китаю з часів Мао Цзедун **Цзіньпін Сі** просуває те, що деякі оглядачі називають «міні-революцією», стримуючи ексцеси капіталізму і позбавляючись від негативного культурного впливу Заходу. Він розгорнув масштабну антикорупційну кампанію, усунув простір для громадського інакомислення і відновив владу Комуністичної партії – із самим собою в «ядрі» – у всіх сферах життя суспільства. Володіючи владою, Ц. Сі намагається впоратися з цілим рядом соціальних проблем, деякі з кроків здаються популярними: багато батьків вітають полегшення тягара освіти і введення нового тригодинного щотижневого обмеження за часом для дітей, зокрема для гри в онлайн-ігри.

Україна

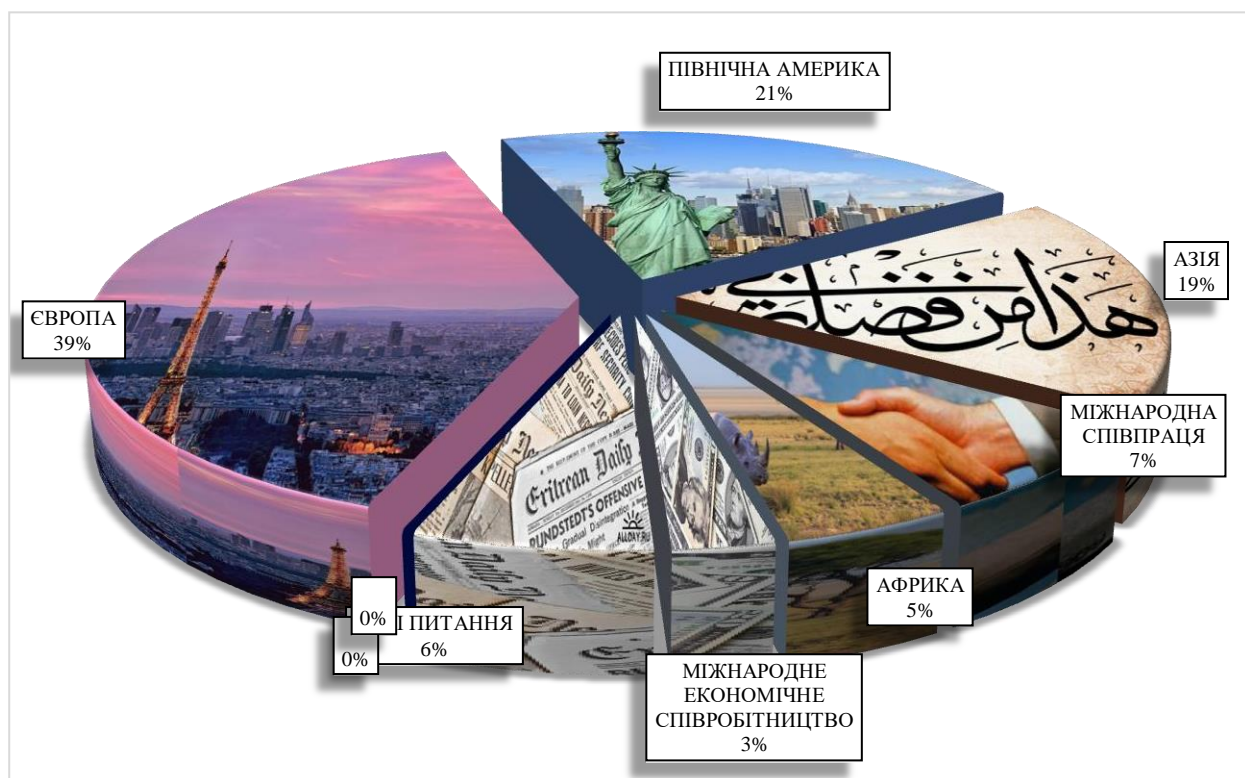
Сааков, Валерій. В. Зеленський підписав указ про соцзахист ветеранів та сімей загиблих на Донбасі / В. Сааков // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40Cox>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав указ про заходи забезпечення соціального захисту ветеранів війни та сімей загиблих військовослужбовців. «Цим указом глава держави поставив завдання Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо соціального захисту згаданих категорій громадян, зокрема передбачивши у проєкті державного бюджету України на 2022 р. видатки на виплату грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення. Зокрема, це стосуватиметься осіб, які потребують поліпшення житлових умов, з-поміж сімей загиблих, зниклих безвісти або померлих у результаті поранення, одержаного під час участі в АТО, осіб з інвалідністю I-II груп, отриманої в результаті участі в АТО, внутрішньо переміщених осіб, які брали безпосередню участь у захисті України від російської агресії.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

Серед матеріалів щодо діяльності президентів на міжнародній політичній арені за період, що досліджується в цьому огляді, превалювали матеріали, які висвітлювали політику президентів світу на європейському континенті (39 %), в Північній Америці (21 %) та Азії (19 %).

Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні президентів світу в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

В ракурсі міжнародної політики на теренах Європи журналістів найбільше цікавила зовнішня політика Президента України Володимира Зеленського (23 %), президента Франції Емманюеля Макрона (18 %), президента Росії Володимира Путіна (16 %) та президента Німеччини Франк-Вальтера Штайнмаєра (11 %).

Увага до Президента України була прикута, перш за все, завдяки його зустрічі із президентом США Джо Байденом. В. Зеленський заявив, що на зустрічі з американським президентом відчув позитивне ставлення США до України, до себе і своєї команди. За словами Президента України, він задоволений перебігом свого візиту до США, під час якого підписано 20 документів. Викликала значний резонанс в світових медіа і заява

Президента України В. Зеленського про можливу повномасштабну війну з Росією. За словами В. Зеленського, такий конфлікт стане трагічною помилкою Москви, і після цього ніколи вже не буде дружнього ставлення України до Росії і Білорусі. Водночас Президент висловив сподівання на предметну зустріч із президентом Росії Володимиром Путіним. Президент України В. Зеленський закликав усі країни, що входять в ООН, зокрема й Росію, приєднатися до декларації «Кримської платформи», мета якої – повернення півострова під контроль України. Про це він заявив під час свого виступу на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Увага світових ЗМІ до президента Франції Емманюеля Макрона була викликана серйозним дипломатичним скандалом між Францією, Австралією, США та Великобританією. Е. Макрон та президент США Джо Байден провели телефонні переговори та обговорити ескалацію дипломатичної кризи, що впливає із скасування Австралією угоди про побудову Францією підводних човнів на 1 млрд євро. Ініціатором телефонної розмови був Д. Байден, який намагався залагодити конфліктну ситуацію. Гнів Франції був викликаний тим, що США, Велика Британія та Австралія місяцями за спиною союзника домовлялися про тристороннє партнерство в галузі безпеки, відоме як AUKUS, що коштувало Парижу контракту на підводні човни. Як повідомили в спільній заяві Білий дім та Єлисейський палац, лідери країн домовилися про «поглиблені консультації» між урядами двох держав. У заяві також ідеться про те, що посол Франції в США Ф. Етьєн, якого відкликали до Парижа, має повернутися до Вашингтона. А також у Європі має відбутися особиста зустріч Е. Макрона та Д. Байдена. Аналогічні переговори президент Франції провів з прем'єр-міністром Великобританії Борисом Джонсоном. Проблеми не зникли, але нині принаймні повернулися до розмов. Видання «POLITICO» повідомило, що Франція та Греція оголосили велику оборонну угоду – сигнал, що Париж укріплює військові зв'язки всередині Європи після дипломатичного конфлікту з Австралією та США через скасований контракт на підводні човни. Очікується, що нова угода включатиме зобов'язання Греції щодо закупівлі французьких військових кораблів на суму не менше 3 млрд євро, а також пункт про взаємну допомогу в обороні. «Європейці повинні припинити бути наївними», – сказав Е. Макрон, оголошуючи про угоду. Президент Франції Емманюель Макрон від імені країни попросив вибачення за

страждання алжирських мусульман, які як військовослужбовці під час Алжирської війни 1954–1962 рр. воювали на боці Франції.

Висвітлюючи зовнішню політику президента Росії Володимира Путіна, журналісти світових медіа концентрувались на дедалі агресивнішій його політиці щодо України, НАТО та Європейського Союзу, включаючи продовження процесу агресивної інтеграції Росії з Білоруссю. Президент Росії готовий зустрітися з Президентом України Володимиром Зеленським, але питання Криму на цій зустрічі він обговорювати не хоче. Про це повідомив речник російського президента Дмитро Песков. Угода, досягнута після переговорів у Кремлі між президентом Росії Володимиром Путіним і лідером Білорусі Олександром Лукашенком, розглядалася оглядачами як демонстрація підтримки Росією Білорусі. Два лідери заявили на пресконференції, що вони узгодили 28 дорожніх карт інтеграції. Військові навчання «Захід-2021», які проходили на західних флангах Росії і Білорусі, у тому числі на об'єктах, близьких до кордонів Європейського Союзу, стривожили Україну і деякі країни НАТО. Євродепутати вважають Росію під керівництвом її президента В. Путіна «найбільшим викликом для європейської безпеки». Про це йдеться в рекомендації Європарламенту щодо напряму політичних відносин між ЄС і Росією. У відповідь в Кремлі заявили, що розширення військової інфраструктури НАТО в Україні для В. Путіна перетинає «червону лінію».

Діяльність президента Німеччини Франк-Вальтера Штайнмаєра активно висвітлювався у світових ЗМІ завдяки його активності в міжнародних зустрічах на сході Європи. Він відвідав Польщу, країни Балтії, Молдову та намітив візит до України. Ф.-В. Штайнмаєр висловив занепокоєння через військову напруженість на східному фланзі НАТО та запевнив країни Балтії в солідарності Альянсу. «Союзники Німеччини можуть на неї покласти і після виборів у Бундестаг та формування нового уряду», – заявив президент Німеччини, виступаючи на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. Ф.-В. Штайнмаєр пообіцяв Молдові підтримку в реформах та зближенні з ЄС. «Реформи в Молдові, мабуть, є найбільш обнадійливим розвитком у всьому регіоні. Ми, німці, бачимо себе партнером та адвокатом цього регіону», – сказав він під час візиту до Кишиніва. Крім того, президент Німеччини з дружиною Ельке Бюденбендер планують відвідати Україну, щоб узяти участь у пам'ятних заходах до 80-х роковин масових

убивств у Бабиному Яру.

Діаграма 10. Міжнародна політика в публікаціях про президентів в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Міжнародна політика президентів в Азії висвітлювалась за період дослідження переважно в ракурсі взаємовідносин Ізраїлю зі своїми сусідами, голосних заяв новообраного президента Ірану та складним взаємовідносинам США та Китаю. Президент Єгипту Абдель Фаттах Ас-Сісі зустрівся з прем'єр-міністром Ізраїлю Н. Беннетом для переговорів щодо ізраїльсько-палестинських відносин і двосторонніх зв'язків у рамках першої за 10 років офіційної поїздки глави уряду Ізраїлю до Єгипту. Президент Ізраїлю Іцхак Герцог оголосив, що він провів зустріч із королем Йорданії Абдуллою II. А президент Лівану Мішель Аун заявив, що Ліван прагне відновити непрямі переговори з Ізраїлем щодо демаркації морських кордонів одночасно запевнивши, що Ліван не відмовиться від своїх територіальних вод.

Президент Ірану Ібрагім Райсі засудив порушення прав людини, скоєні в Афганістані Сполученими Штатами під час двох десятиліть їх окупації. І. Райсі заявив,

що ядерні переговори між Іраном та світовими державами повинні закінчитися скасуванням санкцій США проти ісламської республіки та уточнив, що його країна не довіряє обіцянкам уряду США, але прагне ефективної взаємодії з усіма країнами світу. Президент США Джо Байден та голова КНР Сі Цзіньпін вперше за сім місяців провели телефонну розмову. Як повідомили у Білому домі, лідери обговорили «відповідальність своїх країн за те, щоб конкуренція між ними не переростала в конфлікт».

Як показало проведене дослідження, міжнародна діяльність президентів країн світу стала об'єктом найактивнішого аналізу зарубіжними ЗМІ таких країн, як: Німеччина (27 %), Китай (25 %) Бельгія (14 %) та США (12 %)

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

АЗІЯ

Єгипет

Lewis, Aidan. Israeli prime minister visits Egypt in first official trip for a decade [Прем'єр-міністр Ізраїлю відвідав Єгипет під час першого за десять років офіційного візиту] / **A. Lewis // Reuters. – London, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-prime-minister-visits-egypt-first-official-trip-decade-2021-09-13/>.**

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** зустрівся з прем'єр-міністром Ізраїлю **Н. Беннетом** для переговорів щодо ізраїльсько-палестинських відносин і двосторонніх зв'язків у рамках першої за 10 років офіційної поїздки глави уряду Ізраїлю до Єгипту. Єгипет відіграє помітну роль посередника і намагається зміцнити режим припинення вогню в секторі Гази. Переговори на курорті Шарм-ель-Шейх стосувалися дипломатії, безпеки і економіки. Під час обговорення президент Єгипту «підтвердив підтримку Єгиптом усіх зусиль щодо досягнення всеосяжного миру на Близькому Сході, відповідно до рішення про дві держави».

Ізраїль

Israeli president says met with Jordanian king last week [Президент Ізраїлю зустрівся з королем Йорданії] // **Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/05/c_1310168515.htm.**

Президент Ізраїлю **Іцхак Герцог** оголосив, що він провів зустріч із королем Йорданії **Абдуллою II** у королівському палаці. Згідно із заявою, оприлюдненою представником **І. Герцога**, ізраїльського президента запросив іорданський король і під час «теплої» зустрічі вони обговорили «глибокі стратегічні питання як на двосторонньому, так і на регіональному рівнях», а також обмінялися думками з питань, що стосуються сільськогосподарського співробітництва до кліматичної кризи. Це була перша зустріч **І. Герцога** з іорданським королем із того часу, як ізраїльський президент вступив на посаду в липні. Прем'єр-міністр Ізраїлю **Н. Беннетт** зустрівся з королем **Абдуллою II** незабаром після своєї присяги.

Іран

Iran's president slams U.S. human rights abuses in Afghanistan [Президент Ірану засудив порушення США прав людини в Афганістані] // **Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/02/c_1310162367.htm.**

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** засудив порушення прав людини, скоєні в Афганістані Сполученими Штатами під час двох десятиліть їх окупації. «Беручи до уваги кількість жінок та дітей, які були вбиті, поранені в Афганістані протягом багатьох років, ми побачимо масштаби катастрофи, яка відбувається в цій країні», – сказав **І. Райсі** на засіданні уряду. «Присутність США в різних частинах світу ніколи не створювала безпеки, але шкодила безпеці, стабільності та миру. Замість того, щоб нести відповідальність перед громадською думкою світу, зараз Вашингтон створює негативну атмосферу навколо інших країн, вигадуючи різні виправдання», – додав він.

***

Iranian president says nuke talks should end U.S. sanctions [Президент Ірану заявив, що переговори про ядерну зброю повинні скасувати санкції США] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/05/c_1310168514.htm.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** заявив, що ядерні переговори між Іраном та світовими державами повинні закінчитися скасуванням санкцій США проти ісламської республіки. «Ми не вагаємось у переговорах ... але ми шукаємо скасування санкцій ... Переговори повинні бути орієнтовані на результат», – сказав він у телевізійній промові. І. Райсі зазначив, що Іран не погодиться «на переговори заради переговорів».

***

Iranian president says open to «useful» talks on lifting sanctions [Президент Ірану заявив, що відкритий для «корисних» переговорів щодо зняття санкцій] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/06/c_1310169941.htm.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** заявив, що Іран готовий до «корисних» переговорів, спрямованих на припинення санкцій проти Ірану під час телефонної розмови зі своїм французьким колегою **Емманюелем Макроном**. «Ми не проти корисних переговорів, але планом і результатом переговорів має стати скасування санкцій проти Ірану», – сказав він у своїй другій розмові з Е. Макроном. «Крім ядерної проблеми, незалежність Ірану та Франції у їхній політиці є цінним резервом, який може бути використаний для встановлення збалансованих, міцних та стабільних зв'язків між двома країнами», – сказав І. Райсі президенту Франції.

***

Iraqi PM becomes first foreign leader to meet Iran's Raisi [Прем'єр-міністр Іраку став першим іноземним лідером, що зустрівся з іранським президентом Райсі] // Reuters. – London, 2021. – 12.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/iraqi-pm-becomes-first-foreign-leader-meet-irans-raisi-2021-09-12/>.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** вперше з моменту вступу на посаду зустрівся з іноземним лідером – прем'єр-міністром Іраку. Ірак намагається виступити посередником між Тегераном і його противниками з арабських країн Перської затоки, включаючи Саудівську Аравію, в надії перешкодити своїм сусідам зводити рахунки на своїй території. Ірак став ареною суперництва між Іраном, з одного боку, і Сполученими Штатами, Ізраїлем і арабськими країнами Перської затоки. «Я сподіваюся, що, незважаючи на цілі ворогів двох країн, ми станемо свідками розширення хороших відносин між Іраном і Іраком», – сказав І. Райсі на спільній пресконференції в Тегерані.

***

Iran's president urges formation of inclusive gov't in Afghanistan [Президент Ірану закликає утворити інклюзивний уряд в Афганістані] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/17/c_1310192333.htm.

Іран підтримує формування всеохоплюючого уряду в Афганістані як засобу врегулювання миру та стабільності в країні, заявив президент Ірану **Ібрагім Райсі**. Під час зустрічі з прем'єр-міністром Пакистану І. Ханом І. Райсі зазначив, що ключем до вирішення проблем Афганістану є формування

всеохоплюючого уряду та запобігання втручанню іноземців у справи країни. «Ми повинні спробувати допомогти Афганістану сформувати уряд, який включатиме всі групи на основі волі жителів країни», – сказав він. «20-річна історія присутності американських та західних сил в Афганістані не мала іншого результату, крім переміщення та вбивства понад 35 тис. дітей та тисяч афганських чоловіків та жінок», – зазначив І. Райсі, додавши, що «виведення американських військ – це історична можливість для формування популярного уряду в Афганістані та встановлення миру в країні та регіоні».

***

Iranian president says his country does not trust U.S. gov't's promises [Президент Ірану заявив, що його країна не вірить обіцянкам уряду США] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 22.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/22/c_1310201316.htm.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** заявив, що його країна не довіряє обіцянкам уряду США, відзначаючи при цьому, що він прагне ефективної взаємодії з усіма країнами світу. «Ми не довіряємо обіцянкам уряду США», – сказав І. Райсі під час загальних дебатів 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. «Сьогодні весь світ, включаючи самих американців, визнав, що хоч проєкт протидії іранському народові, який проявився у формі порушення JCROA (Спільного всеосяжного плану дій, що стосується ядерної угоди з Іраном 2015 р.), і був виконаний, максимальний тиск і довільний вихід із міжнародно визнаної угоди повністю провалилися», – сказав І. Райсі. Президент зазначив, що політика «максимального гноблення» все ще триває.

Киргизстан

Kyrgyz president discusses regional cooperation with CSTO secretary general [Президент Киргизстану обговорив із генеральним секретарем ОДКБ регіональну співпрацю] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/02/c_1310164247.htm.

Президент Киргизстану **Садир Жапаров** обговорив питання співпраці в рамках Організації Договору про колективну безпеку (ОДКБ) з генеральним секретарем ОДКБ С. Засем. Сторони також обговорили питання щодо забезпечення регіональної безпеки та стабільності, а також майбутній саміт ОДКБ, який відбудеться у столиці Таджикистану. С. Жапаров сказав, що зростання рівня загроз у цьому районі потребує тісної співпраці. «Необхідно підтримувати високий ступінь готовності нейтралізувати ризики, а при необхідності оперативно реагувати», – зазначив С. Жапаров.

Ліван

Lebanon in dire need of economic, social, humanitarian assistance: president [Президент: Ліван гостро потребує економічної, соціальної, гуманітарної допомоги] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/01/c_1310162044.htm.

Президент Лівану **Мішель Аун** заявив, що країна гостро потребує економічної, соціальної та гуманітарної допомоги. М. Аун додав, що ліванська армія також потребує підтримки на тлі поточної фінансової кризи. Зауваження М. Ауна прозвучали під час його зустрічі з американською делегацією на чолі із сенатором США. Він зазначив, що будь-який негативний розвиток у регіоні, ймовірно, «матиме величезний вплив на Ліван, тоді як мир допомагає країні долати різні перешкоди».

***

Lebanon keen to resume indirect border demarcation talks with Israel: president [Ліван прагне відновити непрямі переговори про демаркацію кордону з Ізраїлем: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 22.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/22/c_1310203148.htm.

Президент Лівану Мішель Аун заявив, що Ліван прагне відновити непрямі переговори з Ізраїлем щодо демаркації морських кордонів. М. Аун знову підтвердив зобов'язання Лівану виконувати Резолюцію ООН 1701 у всіх аспектах та відстоювати її права на свої води та природні ресурси. «Ось чому ми висловили своє заперечення Раді Безпеки та ООН з приводу нещодавнього підписання Ізраїлем контрактів про початок розвідки нафти і газу з американською компанією, оскільки цей крок суперечить шляху непрямих переговорів, які вимагають припинення всієї роботи, пов'язаної з розвідкою у спірних районах, очікуючи на рішення між двома країнами», – сказав М. Аун.

***

Lebanese president calls for int'l aid [Президент Лівану закликає до міжнародної допомоги] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 25.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/25/c_1310207867.htm.

Президент Лівану Мішель Аун закликав до міжнародної допомоги для пожвавлення економіки країни, що погіршилася, через записане відеозвернення, надіслане Генеральній Асамблеї ООН. «Ми покладаємось на міжнародне співтовариство для фінансування життєво важливих проєктів, у державному чи приватному секторі, з метою пожвавлення економічного зростання та створення нових робочих місць», – ідеться в повідомленні. М. Аун представив огляд численних криз, з якими стикається Ліван, у світлі послідовних подій, які завдали удару по економіці, включаючи спалах COVID-19, вибухи в порту в Бейруті та потік біженців до Лівану внаслідок війни в Сирії. Президент підкреслив необхідність поновлення непрямих переговорів про демаркацію морського кордону з Ізраїлем, одночасно запевнивши, що Ліван не відмовиться від своїх територіальних вод.

Росія

Putin meets Assad, takes swipe at US and Turkish forces in Syria [Путін зустрівся з Асадом, завдавши удару американським і турецьким військам у Сирії] // Reuters. – London, 2021. – 14.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/russias-putin-meets-syrias-assad-moscow-2021-09-14/>.

Президент Росії Володимир Путін прийняв свого сирійського колегу Башара аль-Асада вперше з 2018 р. В. Путін – наймогутніший союзник Б. Асада в десятирічному сирійському конфлікті. В. Путін сказав, що головною проблемою в Сирії є присутність іноземних сил без дозволу або мандата ООН, що «явно суперечить міжнародному праву». Це «підриває здатність докладати всіх зусиль для консолідації країни і сприяння відновленню такими темпами, які були б можливі, якби законний уряд контролював усю країну». Б. Асад подякував В. Путіну за надання гуманітарної допомоги і за його зусилля з припинення «поширення тероризму».

***

Litvinova, Daria. Putin, Erdogan sit down for talks on war-torn Syria [Путін і Ердоган приступили до переговорів щодо Сирії] / D. Litvinova // The Associated Press. – New York, 2021. – 30.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-middle-east-russia-syria-migration-627a1060e880704ea51c1745298842a2>.

Президент Росії **Володимир Путін** прийняв свого турецького колегу **Реджепа Тайїпа Ердогана**. Коли два лідери сіли за стіл переговорів, В. Путін зазначив, що відносини між двома країнами «розвиваються позитивно». «Переговори іноді бувають складними, але з позитивним кінцевим результатом. Наші (державні) органи навчилися знаходити компроміси, вигідні для обох сторін», – сказав В. Путін. Р. Т. Ердоган підтримав цю думку і сказав, що «є велика вигода в продовженні турецько-російських відносин шляхом їх щоденного зміцнення». Очікується, що два лідери під час зустрічі в Сочі зосередять увагу на ситуації в Сирії.

США

Madhani, Aamer. Biden defends departure from «forever war», praises airlift [Байден виступає за відмову від «вічної війни»] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/afghanistan-islamic-state-group-dd43bcc58bd17668b1cf4ae79997142b>.

Через 24 год. після того, як останній американський вантажний літак C-17 вилетів з Кабула, президент США **Джо Байден** звернувся до нації і рішуче відстоював своє рішення покласти край найтривалішій війні Америки. «Я не збирався продовжувати цю вічну війну», – заявив він з Білого дому. Д. Байден також пристосовується до нових відносин з «Талібаном», ісламістським бойовим угрупованням, яке знову при владі в Афганістані. Сенат під головуванням віцепрезидента К. Харріс прийняв одноголосно законопроект, що збільшує витрати на тимчасову допомогу громадянам США та їхнім утриманням, які повертаються з іншої країни через хворобу, війни або іншої причини. Д. Байден швидко підписав закон, який збільшує фінансування програми з 1 до 10 млн дол.

***

Madhani, Aamer. War is over but not Biden's Afghanistan challenges [Війна закінчена, але виклики Байдена в Афганістані не зникли] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-afghanistan-3684fd02c4bdc7c062cc7a141f720e72>.

Перегорнути сторінку, що стосується Афганістану – це найважливіша зовнішньополітична мета для **Джо Байдена**, який неодноразово наводив докази на користь перенаправлення уваги Америки на зростаючі виклики, створювані такими противниками, як Китай і Росія. Президент зіштовхується із серйозними проблемами, породженими поспішним закінченням війни в Афганістані. Опитування ABC News / Ipsos, проведене 27–28 серпня, показало, що приблизно шість із 10 американців не схвалюють підхід Д. Байдена до ситуації в Афганістані, більшість із них вважають, що США повинні залишатися в Афганістані доти, доки всі американці й афганці, які допомагали США, не будуть евакуйовані.

***

Martina, Michael. Biden and China's Xi discuss managing competition, avoiding conflict in call [Байден і Сі Цзіньпіном обговорюють управління конкуренцією, уникаючи конфлікту в переговорах] / M. Martina // Reuters. – London, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/china/biden-chinas-xi-discuss-managing-competition-avoiding-conflict-call-2021-09-10/>.

Президент США **Джо Байден** під час телефонної розмови зі своїм китайським колегою **Сі Цзіньпіном** обговорювали необхідність недопущення конкуренції між двома найбільшими економіками світу. Відносини між Вашингтоном і Пекіном були на найнижчому рівні за останні десятиліття, і це була лише друга розмова між лідерами відтоді, як Д. Байден вступив на посаду. За словами високопоставленого американського чиновника, розмова була присвячена економічним питанням, зміні клімату та COVID-19. Китайські державні ЗМІ заявили, що бесіда була «відвертою» і «глибокою». Президент США Д. Байден підкреслив незмінну зацікавленість Сполучених Штатів у мирі, стабільності й процвітанні в Індо-Тихоокеанському регіону.

***

Губенко, Дмитро. Уперше за сім місяців Джо Байден та Сі Цзіньпін провели телефонну розмову / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/408tt>.

Президент США **Джо Байден** та голова КНР **Сі Цзіньпін** вперше за сім місяців провели телефонну розмову. Як повідомили у Білому домі, лідери обговорили «відповідальність своїх країн за те, щоб конкуренція між ними не переростала в конфлікт». За повідомленнями державних китайських ЗМІ, Сі Цзіньпін заявив, що «конфронтація між Китаєм та США стала б катастрофою для обох країн та світу». «Сі Ц. зазначив, що протягом певного періоду часу політика, яку проводять Сполученими Штатами щодо Китаю, викликала серйозні проблеми в китайсько-американських відносинах, що не відповідає фундаментальним інтересам двох народів і спільним інтересам усіх країн світу», – ідеться в повідомленні про розмову на сайті МЗС КНР. За даними Білого дому, сторони дискутували як про сфери, в яких інтереси країн збігаються, так і про ті сфери, де інтереси, цінності та точки зору розходяться. Під час телефонної бесіди американський та китайський лідери домовилися відкрито та відверто обговорювати обидві групи питань. Також Д. Байден підкреслив зацікавленість США в мирі, стабільності та доброті в Індо-Тихоокеанському регіоні та в решті світу.

***

Boak, Josh. Biden pledges «relentless diplomacy» on global challenges [Байден обіцяє «невпинну дипломатію» у вирішенні глобальних проблем] / J. Boak // The Associated Press. – New York, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/united-nations-general-assembly-joe-biden-6dd0382e93987500d714f9fa497602af>.

Президент США **Джо Байден** у своєму першому зверненні до Генеральної Асамблеї ООН закликав країни світу рішуче зайнятися глобальними проблемами пандемії COVID-19, зміни клімату та порушень прав людини. Він наполягав на тому, що США не прагнуть «нової холодної війни» з Китаєм. В інтерв'ю перед зустріччю з Д. Байденом генеральний секретар ООН А. Гутерріш сказав Associated Press, що він стурбований «повністю дисфункціональними» відносинами між США і Китаєм і тим, що

вони можуть привести до нової холодної війни. «Неможливо вирішити серйозні економічні проблеми і проблеми розвитку, поки дві найбільші економіки світу перебувають у суперечності одна з одною», – сказав він. Д. Байден прагнув применшити стурбованість з приводу того, що напруженість у Китаї переросте в щось більше, заявивши: «Ми не прагнемо нової холодної війни або миру, розділеному на жорсткі блоки».

Філіппіни

Philippine president slams rich countries for hoarding COVID-19 vaccines [Президент Філіппін розкритикував багаті країни за накопичення вакцин проти COVID-19] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 22.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/22/c_1310202467.htm.

Президент Філіппін **Родріго Дутерте** засудив «егоїстичний» план багатих країн накопичувати вакцини проти COVID-19, поки бідні країни та країни, що розвиваються, переживають дефіцит вакцин. «Існує дефіцит вакцин, який руйнує бідні країни», – сказав Р. Дутерте у заздалегідь записаній віртуальній промові на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН. «Багаті країни накопичують рятівні вакцини, а бідні країни чекають», – додав він. «Це шокує, це слід засудити за те, що це егоїстичний вчинок, який не можна виправдати ні раціонально, ні морально», – сказав Р. Дутерте. Він закликав «привілейовані» країни «повністю підтримати Фонд COVAX та зміцнити інші механізми співпраці». «Нам це потрібно, щоб врятувати більше життів, розірвати цикл штамів і допомогти забезпечити відновлення світової економіки», – зазначив Р. Дутерте.

АФРИКА

Алжир

Algeria's president says Libya should regain place in region [Президент Алжиру заявив, що Лівія повинна повернути собі місце в регіоні] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/01/c_1310160282.htm.

Президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** заявив, що Лівія повинна відновити свою роль у регіоні Магриб, Африці та арабському світі. Зауваження це А. Теббун зробив на зустрічі міністрів закордонних справ сусідніх із Лівією держав, що відбулася в столиці Алжиру, метою якої було допомогти Лівії провести загальні вибори. На зустрічі були присутні міністри закордонних справ Алжиру, Лівії, Єгипту, Судану, Нігеру та Чаду, на додаток до Конго, що очолює Африканський Союз. Участь у конференції взяли також Генеральний секретар Ліги арабських держав А. Р. Аззам, уповноважений Африканського союзу з питань політики, миру та безпеки Б. Адеое та спеціальний посланник Генерального секретаря ООН у Лівії Я. Кубіс. «Як сусідні країни, ми, як ніхто інший, дбаємо про стабільність Лівії, яка зачіпає всі країни регіону», – сказав А. Теббун. Він додав, що людські та економічні можливості Лівії, крім географічного положення, дозволяють їй відігравати ключову роль у регіоні.

Гана

Ghana ready to host 2023 African Games, says president [За словами президента, Гана готова прийняти Африканські ігри 2023 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.09. – Режим

доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/01/c_1310162013.htm.

Президент Гани **Нана Аддо Данква Акуфо-Аддо** заявив, що Гана готова прийняти Африканські ігри 2023 р. після урочистостей з приводу початку будівництва спортивних споруд в Аккрі вартістю 195 млн дол. для проведення 13-х Африканських ігор. «Я запевняю Африканський союз, що Гана готова, здатна прийняти найуспішніші та найбільш пам'ятні Африканські ігри», – сказав Н. Акуфо-Аддо, додавши, що спортивні споруди – найкращий спадок від Африканських ігор.

Єгипет

Egyptian president says security of Gulf states, Egypt connected [Президент Єгипту заявив, що безпека країн Перської затоки пов'язана з Єгиптом] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 09.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/09/c_1310176143.htm.

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** під час зустрічі з міністром закордонних справ Кувейту шейхом Ахмадом Насером Аль-Мохаммадом аль-Сабахом заявив, що безпека держав Перської затоки та національна безпека Єгипту взаємопов'язані. Обидві сторони домовились про важливість координації зусиль у напрямі сприяння солідарності між усіма арабськими країнами.

***

Egyptian president says to help Libyans for upcoming elections [Президент Єгипту закликає допомогти лівійцям на майбутніх виборах] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 16.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-09/16/c_1310192115.htm.

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** заявив, що Єгипет надасть усі необхідні можливості, щоб допомогти лівійцям підготуватися до виборів, ідеться в заяві єгипетського президентства. Про це А. Ф. Ас-Сісі сказав під час зустрічі з прем'єр-міністром Лівії А. Х. Дбейбою, який очолював делегацію для участі в засіданнях Єгипетсько-Лівійського об'єднаного вищого комітету в Каїрі. «Президент підкреслив, що Єгипет надає найвищий пріоритет відновленню стабільності в Лівії та надає повноваження зруйнованій війною країні відновити свою регіональну та міжнародну роль», – ідеться в повідомленні. Обидва лідери обговорили останні події в Лівії, особливо видачу виборчого закону, який є важливим кроком для своєчасного проведення парламентських та президентських виборів.

Туніс

Tunisian president orders to open borders with Libya [Президент Тунісу наказав відкрити кордони з Лівією] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-09/17/c_1310192251.htm.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** розпорядився відкрити кордони своєї країни з Лівією. Таке рішення було прийнято після зустрічі з міністром закордонних справ О. Джеранді, міністром внутрішніх справ та міністром охорони здоров'я. «Після того, як він був поінформований про результати засідань тунісько-лівійської змішаної комісії міністрів, безпеки та охорони здоров'я, президент Республіки доручив відновити прикордонні пункти з Лівією», – ідеться в заяві.

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ

США

Губар, Олена. Президент США в роковини атак 11 вересня закликав співгромадян до єдності / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40VXd>.

Президент США **Джо Байден** з нагоди 20-х роковин терактів 11 вересня закликав співвітчизників до єдності. «Єдність – наша найбільша сила в той час, коли ми найбільш уразливі», – заявив він і додав, що усвідомлення цього стало для нього основним уроком трагедії. «Справжнє почуття національної єдності, яке можна було побачити після дня терактів, проявляється дуже рідко», – зазначив глава Білого дому. «У наступні після 11 вересня дні ми всюди бачили героїзм, – сказав він. – Водночас трагедія оголила темні сторони людської натури – страх, злість, обурення і жорстокість щодо американців-мусульман, щирих і вірних послідовників мирної релігії». При цьому глава Білого дому особливо наголосив на необхідності взаємної поваги і віри один в одного. Він закликав керувати не демонстрацією сили, а силою прикладу.

***

Malinowski, Przemyslaw. 20. rocznica 11 września. Prezydent Biden wzywa do zjednoczenia [20 років терактів 11 вересня. Президент Д. Байден закликав до єдності] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18908471-20-rocznica-11-wrzesnia-prezydent-biden-wzywa-do-zjednoczenia>.

Президент США **Джо Байден** закликав до національної єдності, коли Сполучені Штати готувалися відзначати 20-ту річницю нападів 11 вересня 2001 р. Унаслідок нападів загинуло 2977 осіб. У відео, опублікованому у Twitter, Д. Байден ушанував пам'ять людей, які загинули 20 років тому, тисяч поранених та працівників служби, які віддали своє життя, щоб допомогти жертвам. Він також визнав, що «темні сили людської природи – страх, гнів, образа та насильство проти американців-мусульман, справжніх і вірних послідовників мирної релігії, зігнули, але не порушили, єдності Америки». «Єдність не означає, що ми повинні вірити в те саме. Ми повинні мати фундаментальну повагу і віру один в одного і в цю націю», – сказав Д. Байден.

ЄВРОПА

Білорусь

Belarus to receive large batch of weapons from Russia, says Lukashenko [Лукашенко заявив, що Білорусь отримає велику партію зброї з Росії] // Euronews. – Lyon, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/02/belarus-to-receive-large-batch-of-weapons-from-russia-say-s-lukashenko>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** заявив, що його країна скоро отримає з Росії велику партію зброї. Росія і Білорусь готуються до спільних військових навчань за участю приблизно 200 тис. військовослужбовців. О. Лукашенко звинуватив західні країни в спробах змістити його і підірвати позиції Росії. Він назвав військові навчання частиною спільних зусиль із протидії іноземному тиску. «У нас фактично є єдина армія, і білоруські військові становлять її кістяк на західному напрямі», – сказав О. Лукашенко.

***

Prus, Justyna. Łukaszenka: sąsiedzi Białorusi wybrali politykę konfrontacji [Лукашенко: Сусіди Білорусі вибрали політику конфронтації] / J. Prus // PAP. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : [https://www.pap.pl/aktualnosci/index %2C1 %2C %2Clukaszenka.html-0](https://www.pap.pl/aktualnosci/index%2C1%2C%2Clukaszenka.html-0).

«Сусіди Білорусі обрали політику протистояння», – сказав президент країни **Олександр Лукашенко** під час зустрічі з керівниками силових міністерств. Він говорив про «серйозні проблеми оборони», «бази США в Україні», «війська США в Польщі», «гібридну війну Заходу». О. Лукашенко назвав ситуацію з мігрантами «гуманітарною катастрофою», звинувативши своїх сусідів, зокрема Польщу, у введенні надзвичайного стану на кордоні, щоб «ніхто не бачив, як там гинуть люди». «Ми бачимо, що Литва робить усе, щоб показати свою відданість НАТО та США. Але найсумніше – це Україна. Тут відкривається новий фронт, який говорить по-старому», – зазначив О. Лукашенко. «Більше того, туди бігали наші друзі (опозиційні політики). Там створено велику кількість навчальних центрів, де їх навчають (не тільки іноземців) працювати на білоруському факультеті, як кажуть спецслужби», – сказав О. Лукашенко про Україну. На його думку, в Україні «американські бази фактично створюються під прикриттям навчальних центрів».

Ірландія

Pogatchnik, Shawn. Irish president won't mark Northern Ireland's 100th birthday [Президент Ірландії не відзначатиме 100-річний ювілей Північної Ірландії] / S. Pogatchnik // POLITICO. – Brussels, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/irish-president-wont-mark-northern-irelands-100th-birthday/>.

Президент Ірландії **Майкл Гігінс** заявив, що не піде на релігійну церемонію разом з королевою Єлизаветою II, присвячену заснуванню Північної Ірландії століття тому. Його рішення викликало бурхливе обговорення на всьому острові, отримавши схвальні відгуки ірландських республіканців, ворожих розділу Ірландії 1921 р., але роздратувавши британські профспілки Півночі та деяких політиків на півдні. Запланована церемонія в соборі Церкви Ірландії в Арма, церковній столиці як католиків, так і англіканців на острові, мала на меті зібрати керівників церков та глав держав Великобританії та Ірландії. Хоча королева прийняла запрошення, М. Гігінс відмовився – і спочатку не запропонував публічного пояснення.

Німеччина

Мехед, Наталія. Ф.-В. Штайнмаєр запевнив країни Балтії, що НАТО не лишить їх наодинці із загрозами / Н. Мехед // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40PXP>.

Президент Німеччини **Франк-Вальтер Штайнмаєр** висловив занепокоєння через військову напруженість на східному фланзі НАТО та запевнив країни Балтії в солідарності Альянсу. «Не минає й дня без того, щоб російські військові літаки не здійнялися в небо над Балтійським морем. Дедалі частіше при цьому вони порушують повітряний простір ваших держав», – сказав Ф.-В. Штайнмаєр під час обіду з президентами Естонії, Латвії та Литви – **Керсті Кальюлайд, Егілсом Левітсом та Гітанасом Науседою**. «Ситуація із загрозами та ризик виникнення інцидентів з часу незаконної анексії Криму й Донбасу, з часу стягнення російських військ до кордону

України стали настільки серйозними, якими не були вже давно», – зазначив Ф.-В. Штайнмаєр. При цьому президент ФРН наголосив: «У цій ситуації ви – не самотні. Хто загрожує державам Балтії, той загрожує і всьому НАТО, той загрожує Німеччині». «Саме тому Бундесвер очолює контингент НАТО у Литві, саме тому німецькі військово-повітряні сили у порядку ротації з іншими партнерами по Альянсу захищають повітряний простір над Балтійським морем», – додав Ф.-В. Штайнмаєр. «Тим самим ми чітко показуємо: територіальна цілісність та незалежність держав НАТО не можуть бути предметом торгу», – наголосив Ф. В. Штайнмаєр. Він розкритикував також «цинічні атаки білоруського режиму» на кордони країн Балтії, маючи на увазі потік мігрантів з Близького Сходу через Білорусь.

***

Мехед, Наталія. Президент Німеччини відвідає заходи до 80-річчя трагедії в Бабиному Яру / Н. Мехед // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40Zg6>.

Президент Німеччини **Франк-Вальтер Штайнмаєр** з дружиною Е. Бюденбендер планують відвідати Україну, щоб узяти участь у пам'ятних заходах до 80-х роковин масових убивств у Бабиному Яру. «Федеральний президент Ф. В. Штайнмаєр та Е. Бюденбендер вирушають до України на запрошення Президента Володимира Зеленського. Там вони спільно візьмуть участь у пам'ятному заході, присвяченому 80-річчю масових убивств у Бабиному Яру», – ідеться в повідомленні, оприлюдненому пресслужбою німецького президента. Також зазначається, що в Меморіальному центрі Голокосту «Бабин Яр» заплановано дискусії з учасниками заходу. Детальнішу інформацію про програму візиту обіцяють опублікувати згодом.

***

Мехед, Наталія. Ф.-В. Штайнмаєр: Європа має більше робити для миру у світі / Н. Мехед // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40pV3>.

Союзники Німеччини можуть на неї покластися і після виборів у Бундестаг та формування нового уряду. Про це заявив президент Німеччини **Франк-Вальтер Штайнмаєр**, виступаючи на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. «Наші партнери можуть покластися на нас, а наші конкуренти повинні продовжувати зважати на нас», – наголосив Ф.-В. Штайнмаєр. «У цей час політичних змін у моїй країні я хочу запевнити вас: і після цих виборів Німеччина залишиться країною, яка знає про свою міжнародну відповідальність і усвідомлює її». «Ситуація у світі сьогодні в багатьох відношеннях протверезлива», – зазначив президент ФРН. Як один із прикладів геополітичного розчарування глава німецької держави назвав захоплення влади в Афганістані радикальним ісламістським рухом «Талібан». Однак світ не повинен із цим змиритися – це «було б неправильним уроком», упевнений Ф.-В. Штайнмаєр. Натомість з огляду на такий розвиток подій «ми повинні стати чеснішими, розумнішими, але також і сильнішими», наголосив президент Німеччини.

***

Afghanistan failure shows military strength alone does not work: German president
[Невдача в Афганістані показує, що лише військова сила не працює: президент Німеччини]
// Xinhua. – Beijing, 2021. – 25.09. – Режим доступу :

http://www.news.cn/english/2021-09/25/c_1310208513.htm.

Президент Німеччини **Франк-Вальтер-Штайнмаєр** заявив, що провал в Афганістані свідчить про те, що «лише військова сила не працює». «Військова сила без волі до налагодження порозуміння, без мужності займатися дипломатією не робить світ більш мирним», – сказав він під час загальних дебатів 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Описуючи падіння Кабула як переломний момент в Афганістані, він сказав: «Ми досягли нашої мети перемогти тих, хто 20 років тому здійснив жахливий терор у цьому місті. Але, незважаючи на величезні зусилля та інвестиції, ми не змогли за два десятиліття досягти встановлення політичного порядку в Афганістані. Моя країна також несе відповідальність. І ми несемо постійну відповідальність, особливо перед багатьма афганцями, які сподівалися на більш мирне, вільне та демократичне майбутнє».

***

Губар, Олена. Президент Німеччини пообіцяв Молдові підтримку Берліна на шляху реформ / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/4139T>.

Президент Німеччини **Франк-Вальтер Штайнмаєр** пообіцяв Молдові підтримку в реформах та зближенні з ЄС. «Реформи в Молдові, мабуть, є найбільш обнадійливим розвитком у всьому регіоні. Ми, німці, бачимо себе партнером та адвокатом цього регіону», – сказав він під час візиту до Кишинєва. Ф. Штайнмаєр наголосив, що успіх програми реформ президентки Молдови **Майї Санду**, безумовно, важливий для народу Молдови, але також є важливим для Європи та Німеччини. «Європейському Союзу потрібні стабільні та процвітаючі східні сусіди», – зазначив президент ФРН. М. Санду у свою чергу підкреслила важливість розбудови двосторонніх відносин, зазначивши, що «Німеччина завжди була для нас важливим та гідним довіри партнером». Ф.-В. Штайнмаєр від імені німецького уряду оголосив про пакет допомоги Молдові у розмірі 10 млн євро, які передбачені на гарантування енергозабезпечення, зміцнення системи охорони здоров'я та розбудову регіональної співпраці.

Польща

Polish president seeks extension of state of emergency on Belarus border [Президент Польщі хоче продовжити надзвичайний стан на кордоні з Білоруссю] // Reuters. – London, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/polish-government-ask-president-extend-state-emergency-belarus-border-2021-09-28/>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** заявив, що він вимагатиме продовження надзвичайного стану вздовж кордону Польщі з Білоруссю ще на 60 днів через сплеск міграції, в якому Варшава звинувачує білоруського президента **Олександра Лукашенка**. Польща та інші країни Європейського Союзу, зокрема Литва та Латвія, повідомили про різке зростання кількості мігрантів з таких країн, як Афганістан та Ірак, що, за словами Брюсселя та Варшави, є формою гібридної війни, покликаної чинити тиск на блок через санкції, накладені на Мінськ. «Як ми бачимо, ця проблема на кордоні все ще існує, і нам ще потрібно зробити все можливе, щоб їй запобігти. Я вважаю, що запровадження цього надзвичайного стану на 60 днів є виправданим», – сказав А. Дуда на пресконференції.

Росія

Губар, Олена. Кремль: В. Путін готовий зустрітися з В. Зеленським, але обговорювати Крим не хоче / О. Губар // *Deutsche Welle.* – Bonn, 2021. – 05.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zwQ0>.

Президент Росії **Володимир Путін** готовий зустрітися з Президентом України **Володимиром Зеленським**, але питання Криму на цій зустрічі він обговорювати не хоче. Про це повідомив речник російського президента Д. Песков. «Якщо говорити про політичну волю президента В. Путіна – він її чітко підтвердив і перепідтвердив: він готовий зустрічатися і він вважає, що ось той сумний стан, в якому зараз перебувають російсько-українські відносини, це нікуди не годиться і це треба, звичайно, виправляти», – сказав Д. Песков. Він також зазначив, що Крим не може бути пунктом порядку денного переговорів двох президентів. «Річ у тому, що для нас не існує теми Криму. А, як нам кажуть в Офісі Президента України, В. Зеленський хоче обговорювати Крим. Ну Крим з якої точки зору? Явно не з точки зору, що це регіон Російської Федерації. І в цьому плані це не може бути пунктом порядку денного переговорів», – сказав Д. Песков.

***

Czermiński, Jakub. Spotkanie Putin-Zelenski? Kreml: Dla nas sprawa Krymu nie istnieje [Зустріч Путіна і Зеленського? Кремль: Для нас питання Криму не існує] / J. Czermiński // *Rzeczpospolita.* – Warsaw, 2021. – 05.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art18886821-spotkanie-putin-zelenski-kreml-dla-nas-sprawa-krymu-nie-istnieje>.

«Президент Росії **Володимир Путін** готовий зустрітися з Президентом України **Володимиром Зеленським** і підтверджує свою готовність нормалізувати відносини з Україною», – заявив пресекретар президента Росії Д. Песков, додавши, що питання «Криму неможливо обговорювати». «Якщо ми говоримо про політичну волю президента, Володимир Путін це чітко підтвердив: він готовий до зустрічі (з Володимиром Зеленським)», – заявив речник Кремля в інтерв'ю громадському телебаченню «Росія 1». «Справа в тому, що питання Криму для нас не існує», – додав пресекретар Кремля Д. Песков. «Президент вважає, що нинішній стан російсько-українських відносин, на жаль, неприйнятний і теоретично ситуацію необхідно виправити», – додав Д. Песков.

***

Soldatkin, Vladimir. Russia and Belarus agree closer energy, economic integration [Росія і Білорусь домовилися про тіснішу енергетичну та економічну інтеграцію] / V. Soldatkin // *Reuters.* – London, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/russia-belarus-agree-closer-energy-economic-integration-2021-09-09/>.

Угода, досягнута після переговорів у Кремлі між президентом Росії **Володимиром Путіним** і лідером Білорусі **Олександром Лукашенком**, імовірно, буде розглядатися як остання демонстрація підтримки Росією Білорусі. Два лідери заявили на пресконференції, що вони узгодили 28 дорожніх карт інтеграції, які охоплюють загальні підходи до макроекономічної політики, включаючи грошово-кредитну політику, податки та митні правила. Вони також оголосили про плани інтеграції своїх енергетичних ринків. В. Путін сказав, що дві країни підпишуть до грудня 2023 р. документ про створення єдиного газового ринку і укладуть аналогічні угоди щодо нафти й електроенергії. «І ми навіть не

збираємося індексувати ціни для Білорусі з точки зору доларової інфляції, навіть якщо вона значна», – сказав В. Путін.

***

Marrow, Alexander. Russia uses new hardware at big military drills [Росія використовує нову техніку на великих військових навчаннях] / A. Marrow // Reuters. – London, 2021. – 11.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/russia-uses-new-hardware-big-military-drills-2021-09-11/>.

Військові навчання «Захід-2021», які проходять на західних флангах Росії і Білорусі, у тому числі на об'єктах, близьких до кордонів Європейського Союзу, стривожили Україну і деякі країни НАТО. Президент Росії **Володимир Путін** заперечує, що навчання спрямовані проти будь-якої іноземної держави і каже, що вони проводяться з огляду на зрослу активність НАТО біля кордонів Росії і її союзників. Маневри проводяться кожні чотири роки, але в цьому році вони були розцінені як особливий сигнал про підтримку Росією Білорусі та її лідера **Олександра Лукашенка**. Росія розглядає Білорусь як стратегічно важливий буфер на своєму заході і допомогла О. Лукашенку утримати владу за допомогою позик і політичної підтримки.

***

Губар, Олена. Д. Песков: Намір В. Зеленського обговорити з В. Путіним Крим ставить під сумнів їхню зустріч / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40Fqk>.

Речник президента Росії **Володимира Путіна** Д. Песков заявив, що прагнення Президента України **Володимира Зеленського** на зустрічі з російським главою держави обов'язково порушити питання про статус Криму ставить під сумнів саму можливість саміту Росія – Україна. «У такій постановці питання обговорення Криму неможливе. Це формулювання ставить під питання гіпотетичну можливість проведення такої зустрічі», – сказав він. На уточнювальне запитання журналістів, які теми могли б обговорити В. Путін та В. Зеленський, Д. Песков сказав: «Це, звісно ж, реалізація Києвом мінських домовленостей, домовленостей Паризького саміту, а також двосторонні відносини». «Донбас можна обговорювати з точки зору виконання абсолютно чітко прописаних на папері положень Мінського комплексу миру», – додав речник російського президента.

***

Шейко, Юрій. Європарламент: Росія В. Путіна – найбільший виклик безпеці Європи / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40NoY>.

Євродепутати вважають Росію під керівництвом її президента **Володимира Путіна** «найбільшим викликом для європейської безпеки». Про це йдеться в рекомендації Європарламенту щодо напряму політичних відносин між ЄС і Росією. Її євродепутати ухвалили у вигляді резолюції, за яку проголосували 494 європарламентарі, 103 – висловилися проти, ще 72 – утрималися. Головним інтересом ЄС резолюція називає «свободу, стабільність і мир» у Європі і за її межами, загрозу яким становить «агресивна політика російської влади». Серед прикладів євродепутати називають незаконну «окупацію й анексію» Криму, порушення територіальної цілісності України, Грузії і Молдови, а також кібератаки, втручання у вибори і можливі теракти на території ЄС,

зокрема в Чехії. У Європарламенті підкреслили, що відзначають відмінність між російським народом і владою РФ. При цьому режим В. Путіна називають «стагнуючою авторитарною клептократією, яку очолює довічний президент, оточений олігархами». «Усі критичні заходи, запропоновані в цій рекомендації, спрямовані на режим президента В. Путіна, а також його кримінальні дії й антидемократичну політику», – наголошується в документі.

***

Malinowski, Przemysław. Rosja: NATO przekroczy czerwoną linię Putina na Ukrainie [Росія: НАТО перетинає червону лінію Путіна в Україні] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18958241-rosja-nato-przekroczy-czerwona-linie-putina-na-ukrainie>

В Кремлі заявили, що розширення військової інфраструктури НАТО в Україні перетинає «червону лінію» для президента Росії **Володимира Путіна**. У своєму щорічному зверненні до росіян В. Путін попередив, що його країна сама визначить, де «червона лінія» у міжнародних відносинах. Прессекретар президента Росії Дмитро Песков пізніше пояснив, що «червона лінія» Москви у відносинах з Києвом рівнозначна національним інтересам. У Кремлі озвучили, що Росія та Білорусь будуть діяти для захисту власної безпеки. Раніше самопроголошений президент Білорусі **Олександр Лукашенко** оголосив, що разом з В. Путіним вони домовились відповісти на те, що він назвав збільшенням військової активності НАТО та США в Україні. Білоруський президент, зокрема, звинуватив Вашингтон у створенні в Україні військових навчальних центрів, які, на його думку, рівнозначні військовим базам. «Ми погодилися, що повинні відповісти», – наголосив президент Білорусі.

Сербія

New Serbian national holiday triggers unease across the Balkans [Нове сербське національне свято викликає занепокоєння на Балканах] // Euronews. – Lyon, 2021. – 15.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/15/new-serbian-national-holiday-triggers-unease-across-the-balkans>

Сербія відзначила нове національне свято – День єдності на тлі занепокоєння з боку сусідів на західних Балканах. Президент **Александар Вучич** оглянув військову техніку, виставлену в парку Белграда, високо оцінивши готовність армії реагувати на зовнішні загрози. А. Вучич сказав, що армія «в п'ять разів сильніша», ніж усього кілька років тому й оголосив про нові військові закупівлі. Президент Хорватії **Зооран Миланович** сказав, що не може повірити в те, що сербам «немає нічого важливішого або розумнішого», ніж організувати свята, які порушують внутрішні справи сусідніх держав. Але міністр внутрішніх справ Сербії О. Вулін відповів, що «немає нічого важливішого за збереження сербської ідентичності».

***

Malinowski, Przemysław. Prezydent Serbii: Damy NATO 24 godziny na reakcję [Президент Сербії: Дамо НАТО 24 години на реакцію] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу :

<https://www.rp.pl/polityka/art18957911-prezydent-serbii-damy-nato-24-godziny-na-reakcje>.

Президент Сербії **Александар Вучич** дав НАТО 24 год. на реагування в разі спалаху насильства над сербами в Косово. Він також заявив, що його країна хоче вирішити ситуацію мирним шляхом. Ситуація на сербсько-косовському кордоні напружена вже кілька днів. Влада Белграда звинувачує своїх сусідів у провокаційних діях на півночі своєї території – території, де проживає переважно сербська етнічна меншина. Минулого тижня президент Сербії А. Вучич закликав солдатів НАТО, які перебувають у Косово, забезпечити захист громадян Сербії.

США

Berry, Lynn. Post-Trump, Ukraine's leader to push Biden for US support [Лідер України підштовхне Байдена до підтримки з боку США] / L. Berry // The Associated Press. – New York, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-business-ukraine-757330510acea075e0ed8bc01183e1b9>.

У Білому домі заявили, що зустріч президента **Джо Байдена** і Президента України **Володимира Зеленського** спрямована на демонстрацію підтримки суверенітету України. В. Зеленський шукає нової економічної і військової допомоги, оскільки Україна стикається з ворожою Росією на своєму східному кордоні і хоче, щоб Д. Байден дав чітку заяву про те, чи підтримує він можливе членство України в НАТО. За словами високопоставленого представника адміністрації, Д. Байден обговорить із В. Зеленським способи поліпшення корпоративного управління в державних енергетичних компаніях і залучення додаткових іноземних інвестицій, щоб допомогти Україні досягти енергетичної незалежності й цілей у сфері чистої енергетики.

***

Савицький, Олександр. В. Зеленський у Д. Байдена: знакова зустріч без епохальних результатів / О. Савицький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zpw1>.

Президент США **Джо Байден** провів зустріч з Президентом України **Володимиром Зеленським**. Її результатом стали рамкова угода щодо стратегічних основ оборонного партнерства, меморандум на 30 млрд дол. з будівництва енергоблоку на Хмельницькій АЕС і заява про підтримку євроатлантичних прагнень України. Утім, українські оглядачі розійшлися в оцінках значущості та результатів робочого візиту В. Зеленського до Вашингтона. За протоколом, зустрічі президентів відводилося 45 хв., але вона тривала понад 2 год. Після цього була оприлюднена спільна заява про стратегічне партнерство між державами. За словами В. Зеленського, Д. Байден ще й підтримав прагнення України щодо НАТО. «Я відчуваю, і чув це від президента Байдена, що він особисто підтримує членство України в НАТО, але яким буде цей шлях, важко сказати», – наводять слова В. Зеленського українські ЗМІ. «Спільна українсько-американська співпраця у боротьбі з кіберзагрозами, домовленість про використання Україною американських технологій у галузі оборонних проектів та плани на осінньому засіданні Комісії стратегічного партнерства затвердити нову Хартію про підвищений статус партнерства є свідченням успішних переговорів Зеленського з Байденом», – вважає український політексперт В. Фесенко.

***

Madhani, Amer. Biden meets Ukraine leader in long-sought Oval Office visit [Байден зустрівся з лідером України під час довгоочікуваного візиту в Овальний кабінет] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-business-ukraine-757330510acea075e0ed8bc01183e1b9>.

Президент США **Джо Байден** використав свою першу зустріч із Президентом України **Володимиром Зеленським** після закінчення війни в Афганістані, щоб послати повідомлення про те, що Сполучені Штати, не обтяжені своєю «вічною війною», сповнені рішучості стати більш надійним союзником України. Обидві країни домовилися поліпшити корпоративне управління в державних енергетичних компаніях України і залучити іноземні інвестиції, необхідні для того, щоб Україна стала енергетично незалежною. В. Зеленський висловив задоволення результатом. За його словами, Д. Байден гарантував, що, якщо Росія створить небезпечну ситуацію для України або викличе зростання цін на енергоносії, США накладуть санкції на «Північний потік-2». «Вважаю це великою перемогою для нас», – сказав Президент України.

***

Chrabota, Boguslaw. Biden w wór pokutny nie wlezie [Д. Байден не буде каятися] / B. Chrabota // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/komentarze/art18945431-boguslaw-chrabota-biden-w-wor-pokutny-nie-wlezie>.

Ініційований президентом США **Джо Байденом** у грудні Всесвітній саміт демократії має офіційну мету «стимулювати зобов'язання та ініціативи» в таких сферах, як захист від авторитаризму, боротьба з корупцією та сприяння правам людини. У ньому візьмуть участь не лише найближчі союзники США, а також представники неурядових організацій та видатні юристи. Американці розширюють і зміцнюють сферу свого впливу та поновлюють союзи. Усе це, щоб продемонструвати опонентам з іншого боку Тихого океану силу демократичного світу. У зростаючій перспективі протистояння з китайським чи російським авторитаризмом це схоже на підрахунок військ перед битвою. Польща повинна брати в цьому участь, вважає автор публікації. Натомість в околицях Вашингтонської дипломатії відчувається, що американці починають сумніватися, чи ще донедавна союзник Польща поділяє спільні цінності, і ставлять добру співпрацю в залежність від вирішення проблемних питань свободи ЗМІ, ставлення до ЛГБТ меншості та верховенство права.

Туреччина

Позднякова, Наталія. Туреччина в ролі посередника? Навіщо Р. Т. Ердоган шукає дружби з талібами / Н. Позднякова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 04.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zs1q>.

За оцінками експертів ООН, близько 18 млн афганців – більше половини всього населення країни – потребують гуманітарної допомоги. Ключову роль у постачанні Афганістану необхідного продовольства і товарів відіграє міжнародний аеропорт у Кабулі, який після виведення військ НАТО тимчасово не діє. Вирішити цю проблему пропонує Туреччина. Дві тисячі турецьких військових від самого початку перебували у складі міжнародного військового контингенту в рамках місії ISAF в Афганістані. З червня 2002 р. до лютого 2003 р., а потім з лютого до серпня 2005 р. відповідальність за місію, в якій брали участь 43 держави, була покладена на турецьких командирів. Основне

завдання, яке виконувала Туреччина в Афганістані – гарантування безпеки аеропорту в Кабулі. У кулуарах саміту НАТО в Брюсселі президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** обговорював зі своїм американським колегою **Джо Байденом** можливість військової підтримки з боку Анкари. Уже тоді існувала ймовірність того, що турецькі військові пікуватимуться безпекою аеропорту після виведення американських військ.

***

Cohen, David. Turkish president defiant about turning to Russia for defense needs [Президент Туреччини зухвало вирішив звернутися до Росії для оборонних потреб] / D. Cohen // POLITICO. – Brussels, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/26/turkey-russia-nato-biden-missiles-514303>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що він не сумнівається щодо покупки російської оборонної системи, незважаючи на засудження з боку США та їхніх інших союзників по НАТО. «Я все пояснив президенту Джо Байдену», – сказав Р. Т. Ердоган. Він сказав, що відмова США поставити літаки F 35 і ракети Patriot, які Туреччина хотіла придбати, не дало їй нічого іншого, як звернутися до Росії за своїм зенітно-ракетним комплексом С-400, що є предметом суперечки між Туреччиною та альянсом НАТО під час адміністрації **Дональда Трампа** та Д. Байдена. «У майбутньому ніхто не зможе втручатися з точки зору того, які системи оборони ми набуваємо, з якої країни, на якому рівні. Ніхто не може перешкоджати цьому. Ми єдині приймаємо такі рішення», – сказав Р. Т. Ердоган.

Україна

Сааков, Валерій. В. Зеленський на зустрічі з Д. Байденом планує обговорити Крим і Донбас / В. Сааков // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zlQS>.

Президент України **Володимир Зеленський** планує розпочати зустріч із президентом США **Джо Байденом** з обговорення питання окремих районів Донбасу та анексованого Росією півострова Крим. «У нас буде не просто запитання – відповідь. У нас буде серйозна зустріч (...). Складно сказати, з якого саме питання почати. Багато речей, на які хочеться отримати не відповідь, а бачення. Тим більше, що питання не в тому, що запитує Україна і що відповідає Америка. Мені здається, що у кожній сторони є питання і відповіді», – зазначив Президент України.

***

Губенко, Дмитро. В. Зеленський розповів про свою «чоловічу розмову» з Д. Байденом / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3znWr>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що на зустрічі з американським президентом **Джо Байденом** відчув позитивне ставлення США до України, до себе і своєї команди. «Я задоволений, що на рівні президента США бачу позитив. Негативу з боку США щодо України, до мене, до моєї команди, до Офісу Президента не було зовсім. Нуль. Жодного аспекту, навіть жодного слова. Це приємно», – заявив В. Зеленський на брифінгу у Вашингтоні. За словами Президента України, він задоволений перебігом свого візиту до США, під час якого заплановано підписання 20

документів. 2 вересня 2021 р. В. Зеленський проведе в Каліфорнії, де відвідає провідні технологічні компанії.

***

Губенко, Дмитро. В. Зеленський узяв участь у відкритті «Українського дому» у США / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zn12>.

Президент України **Володимир Зеленський** з першою леді О. Зеленською під час робочого візиту до США взяли участь у відкритті «Українського дому» в Вашингтоні. Звертаючись до лідерів української громади у США, В. Зеленський зазначив, що завдяки українцям, які мешкають у цій країні, територія України простягається аж до Сполучених Штатів. Президент привітав із відкриттям закладу в США О. Маркарову, яка опікувалася реалізацією цього проєкту. У свою чергу О. Маркарова написала в Facebook, що «Український дім» буде «місцем зустрічі ідей, дискусій та просування українських наративів, місцем, де тисячолітня історія нашої великої країни і її не менш велике модерне майбутнє буде зустрічати всіх відвідувачів». В. Зеленський назвав відкриття «Українського дому» знаковим завершенням свого перебування у Вашингтоні. Він відзначив високий рівень підготовки нинішнього візиту, що був наповнений багатьма важливими зустрічами, зокрема з президентом **Джо Байденом**, міністрами оборони та енергетики США.

***

Губенко, Дмитро. Візит В. Зеленського до США не був ані успіхом, ані провалом – П. Клімкін / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zrfy>.

Колишній міністр закордонних справ України П. Клімкін дав свою оцінку візиту Президента України **Володимира Зеленського** до США та його зустрічі з президентом США **Джо Байденом**. «Я вважаю візит нормальним. Я не вважаю його успіхом, не вважаю провалом», – зазначив П. Клімкін. Загалом він охарактеризував візит як «достойний». «Не було пресконференції, але це не катастрофа. В усьому іншому був тет-а-тет, були переговори», – зазначив ексміністр. На його думку, В. Зеленський отримав шанс безпосередньо поспілкуватися з Д. Байденом, відчуті один одного, гранично відверто поговорити. «Д. Байден знає Україну і “пропетляти” з ним, або, вибачте, “розвести” його ніколи не вдасться», – підкреслив П. Клімкін.

***

Думанська, Марія. В. Зеленський пояснив, що перешкоджає запровадженню подвійного громадянства / М. Думанська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zsk3>.

«Україна наразі не може на законодавчому рівні легітимізувати подвійне громадянство, оскільки в анексованому Росією Криму та в ОРДЛО відбувається російська паспортизація українських громадян», – заявив Президент України **Володимир Зеленський**. Він зазначив, що сам виступає за подвійне громадянство і якби сьогодні в Україні був мирний час, то український парламент оперативного проголосував би за ухвалення відповідного закону як пріоритетного заради українців, які живуть у всьому світі. «Це питання дуже складне саме через те, що є російська паспортизація і деякі

громадяни, які мають інші громадянства, можуть через цей закон отримати українське, а ми повинні дуже серйозно сьогодні боронити наші кордони», – сказав В. Зеленський, відповідаючи на запитання студентів і викладачів Стенфордського університету під час свого візиту до США. «Ви знаєте, що паспортизація тривала протягом понад 20 років. Близько 600 тисяч російських паспортів роздано на наших українських територіях», – сказав В. Зеленський. Водночас він наголосив, що питання залишається актуальним і розглядається українськими парламентаріями. «Тобто, це питання актуальне, але через ці складнощі нам треба вибудувати законодавство щодо подвійного громадянства. Воно не може бути універсальним, з універсальним підходом до кожної громади і кожної окремої країни», – додав В. Зеленський.

***

Губар, Олена. В. Зеленський відреагував на обшуки і затримання в Криму / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 04.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zv66>.

Президент України **Володимир Зеленський** пов'язує нову хвилю затримань кримських татар в анексованому Росією Криму з початком роботи «Кримської платформи». «Окупанти в Криму знову вдаються до переслідувань кримських татар. У їхніх будинках відбуваються чергові обшуки та затримання. Уже забрали Н. Дзелялова, першого заступника голови меджлісу. Так РФ реагує на початок роботи “Кримської платформи”. Усі затримані повинні бути звільнені!» – написав він у Twitter.

***

Губенко, Дмитро. В. Зеленський вважає можливою повномасштабну війну з Росією / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/409GZ>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає можливою повномасштабну війну з Росією. «Якщо буде потужна ескалація з боку Росії – це найстрашніше, що може бути. На жаль, така можливість є», – заявив він у рамках форуму YES Brainstorming, організованого Ялтинською європейською стратегією (YES) у партнерстві з Фондом Віктора Пінчука. За словами В. Зеленського, такий конфлікт стане трагічною помилкою Москви, і після цього ніколи вже не буде дружнього ставлення України до Росії і Білорусі. Водночас Президент висловив сподівання на предметну зустріч із президентом Росії Володимиром Путіним. «Росія не хоче швидко вирішити питання – завершити війну. Це моя проблема, як змусити їх говорити про деокупацію наших територій», – заявив В. Зеленський. Також Президент України сподівається на звільнення утримуваних РФ українців після зустрічі «нормандської четвірки». На думку В. Зеленського, утримувані Росією у зв'язку з конфліктом на Донбасі українці можуть бути звільнені після майбутнього саміту «нормандської четвірки». «Я не вірю у звільнення “всіх на всіх”, я вірю в те, що після зустрічі можуть бути звільнені 10–20 або більше людей», – заявив Президент. Коментуючи відносини України з ЄС та НАТО, В. Зеленський зазначив, що «без України НАТО втрачатиме, я вважаю, що без України Європейський Союз потихеньку послаблюватиметься».

***

Губар, Олена. В. Зеленський розповів про обговорення з Д. Байденом перспективи членства України в НАТО / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.09. – Режим

доступу : <https://p.dw.com/p/40Ehr>.

Президент України **Володимир Зеленський** повідомив, що під час нещодавньої зустрічі з американським лідером **Джо Байденом** обговорив перспективи вступу України в НАТО. «Я запитав Байдена про членство України в НАТО», – розповів В. Зеленський. За його словами, відповідь президента США була такою: «Я думаю, ви повинні бути там, але це не лише моє рішення». В. Зеленський зазначив, що обговоренню цього питання вони присвятили 20–30 хвилин. Він також додав, що сказав Д. Байдену, що завдяки його рішенням шлях у НАТО може бути коротшим і більш прозорим для України. Відповідаючи на запитання ведучого щодо можливих побоювань, чи не може Київ позбутися підтримки США як Кабул, В. Зеленський сказав, що порівнювати Україну і Афганістан з точки зору американської допомоги некоректно. «Я думаю, ми не можемо порівнювати Україну й Афганістан. Україна не так залежна від США, як був Афганістан», – зазначив він.

***

Голубов, Олександр. В. Зеленський у Нью-Йорку зустрівся з головою Єврокомісії / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40ddg>.

Президент України **Володимир Зеленський** зустрівся з президенткою Європейської комісії У. фон дер Ляєн у Нью-Йорку. В. Зеленський також повідомив про цю зустріч у Twitter, заявивши, що під час неї він наголосив на важливості стратегічного діалогу щодо енергетичної безпеки. «Під час зустрічі подякував У. фон дер Ляєн за участь ЄС у саміті “Кримської платформи” на найвищому рівні й виділення Україні траншу макрофінансової допомоги», – також зазначив Президент. У пресслужбі В. Зеленського наголосили, що він «скоординував позиції» та обговорив з У. фон дер Ляєн пріоритети у відносинах України з Євросоюзом у контексті підготовки до 23-го саміту Україна – ЄС у Києві. Президент наголосив, що визнання європейської перспективи та подальша інтеграція економіки України у внутрішній ринок ЄС – серед ключових українських пріоритетів. В. Зеленський також поінформував президентку Єврокомісії про погіршення ситуації в Криму, зокрема з огляду на чергову хвилю незаконних політично мотивованих арештів. В. Зеленський порушив питання про сприяння ЄС у звільненні майже 450 українців, яких утримують на тимчасово окупованих територіях та в Росії.

***

Голубов, Олександр. В. Зеленський закликав Росію приєднатися до «Кримської платформи» / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40gXd>.

Президент України **Володимир Зеленський** закликав усі країни, що входять в ООН, зокрема й Росію, приєднатися до декларації «Кримської платформи», мета якої – повернення півострова під контроль України. Про це він заявив під час свого виступу на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН. «Це не іронія і не тролінг, але цей формат завжди відкритий для Росії. Оскільки у світі ніхто не відчуває себе в безпеці і не може сховатися за міжнародним правом, як за кам'яною стіною», – заявив він, розкритикувавши ООН за те, що її представники не взяли участь в установчому саміті «Кримської платформи».

Франція

Фонд Президентів України

Мехед, Наталія. А. Меркель з Е. Макроном обговорили Афганістан, Україну і Білорусь / Н. Мехед // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40QRb>.

Канцлерка Німеччини Ангела Меркель та президент Франції Емманюель Макрон і надалі виступають за тісну координацію зусиль двох країн з міжнародних питань. Під час зустрічі в Парижі вони обговорили ситуацію в Афганістані, а також відносини зі східними сусідками ЄС – Україною та Білоруссю. Е. Макрон також наголосив, що скоординована європейська лінія необхідна також у питаннях відносин із країнами регіону Сахель, Лівією та Іраном. Головною темою розмови лідерів двох держав стала ситуація в Афганістані. Перед початком зустрічі А. Меркель зазначила, що йдеться також про те, що означатиме виведення контингенту НАТО з цієї країни для подальших операцій у боротьбі з тероризмом. Е. Макрон теж зауважив, що необхідно обговорити, які висновки варто зробити європейцям із цієї ситуації. А. Меркель та Е. Макрон висловилися також за підтримку сусідніх з Афганістаном країн, які приймають афганських біженців. За словами президента Франції, Париж і надалі намагатиметься вивести з країни європейців та афганців, які опинилися під загрозою. Е. Макрон також зауважив, що потрібно пильно стежити за ставленням радикального ісламістського руху «Талібан», який захопив владу в Афганістані, до терористичних організацій. Ще перед початком зустрічі французький президент повідомив про намір обговорити ситуацію в Україні й Білорусі. «Ми обговоримо наших східних сусідів, зокрема, ситуацію в Україні та Білорусі». У свою чергу А. Меркель заявила, що обговорить з Е. Макроном, чи можливий успіх у рамках «нормандського формату». «Зараз в Україні складна ситуація, прогресу мало», – наголосила німецька канцлерка.

***

Губенко, Дмитро. Е. Макрон і Д. Байден найближчими днями проведуть переговори щодо субмарин / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 19.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40XRH>.

Президенти Франції та США Емманюель Макрон та Джо Байден найближчими днями проведуть телефонні переговори щодо напруженої ситуації, що склалася через скасування Австралією оборонного контракту з побудови підводних човнів. Про це заявив представник французького уряду Г. Аттал. За його словами, Е. Макрон вимагатиме від Д. Байдена «роз'яснення» щодо ситуації, яку Г. Аттал охарактеризував як «потужний підрив довіри» між країнами. Раніше цього тижня Франція вже оголосила про відкликання своїх послів з Вашингтона та Канберри для консультацій.

***

Kayali, Laura. Macron, Biden to speak in 'next few days' amid diplomatic row [Е. Макрон і Д. Байден виступлять «найближчими днями» на тлі дипломатичних конфліктів] / L. Kayali // POLITICO. – Brussels, 2021. – 19.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-joe-biden-diplomatic-row-france-australia-submarine-contract/>.

Президент Франції Емманюель Макрон та президент США Джо Байден найближчими днями планують у телефонному режимі обговорити ескалацію дипломатичної кризи, що випливає із скасування Австралією угоди про підводні човни з Францією на 1 млрд євро. Прессекретар уряду Франції Г. Аттал оголосив, що

обговорення відбудеться «найближчими днями» на прохання Д. Байдена. «Те, що поставлено на кону в цій справі, у цій кризі, є стратегічним питанням, перш ніж бути комерційним», – сказав Г. Аттал, стверджуючи, що Франція була одним із головних гравців в Індо-Тихоокеанському регіоні, оскільки у неї були території та військові сили.

***

Голубов, Олександр. Е. Макрон попросив вибачення в алжирців, які воювали на боці Франції / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40bBS>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** від імені країни попросив вибачення за страждання алжирських мусульман, які як військовослужбовці під час Алжирської війни 1954–1962 рр. воювали на боці Франції. Ці слова вибачення так званим харкі Е. Макрон приніс під час пам'ятного заходу в Парижі. При цьому він заявив, що харкі отримають від Франції відшкодування і пообіцяв, що відповідний законопроект буде подано до парламенту ще 2021 р.

***

Губенко, Дмитро. Е. Макрон та Д. Байден обговорили ситуацію навколо субмарин для Австралії / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40fuf>.

Президент США **Джо Байден** та його французький колега **Емманюель Макрон** провели телефонні переговори щодо ситуації, яка склалася навколо замовлення Австралією підводних човнів. Як повідомили в спільній заяві Білий дім та Єлисейський палац, лідери країн домовилися про «поглиблені консультації» між урядами двох держав. Їхньою метою буде «створити умови для встановлення довіри», а також запропонувати «конкретні заходи для досягнення спільних цілей». У заяві також ідеться про те, що посол Франції в США Ф. Етьєн, якого відкликали до Парижа, має повернутися до Вашингтона. А також у Європі має відбутися особиста зустріч Е. Макрона та Д. Байдена. Саме на той час у Римі заплановане проведення саміту Великої двадцятки. Ініціатором телефонної розмови був Д. Байден, який намагався залагодити конфліктну ситуацію. «Глави двох держав погодилися, що ситуація виграє від відкритих консультацій між союзниками з питань, що мають стратегічний інтерес для Франції та наших європейських партнерів», – ідеться у спільній заяві. Д. Байден також наголосив на «стратегічній важливості» Франції та ЄС для Індо-Тихоокеанського регіону.

***

Momtaz, Rym. Macron and Johnson speak, frostily [Е. Макрон і Б. Джонсон говорять морозно] / R. Momtaz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/macron-johnson-speak-frost-continues/>.

Проблеми не зникли, але президент Франції **Емманюель Макрон** та прем'єр-міністр Великобританії Б. Джонсон нині принаймні повернулися до розмов. Обидва лідери розмовляли в телефонному режимі вперше після дипломатичної кризи, яка вибухнула через нове індо-тихоокеанське партнерство в галузі безпеки, оголошене США, Великобританією та Австралією. У знак прогресу тон обміну був помітно більш конструктивним, хоча й далеко не сердечним. «Б. Джонсон висловив намір відновити співпрацю між Францією та Великобританією відповідно до наших цінностей та наших

спільних інтересів», – ідеться в заяві, оприлюдненій офісом президента Франції. Ці питання включають клімат, Індо-Тихоокеанський регіон та боротьбу з тероризмом. Б. Джонсон висвітлив гнів Франції через те, що США, Велика Британія та Австралія місяцями за своєю спиною домовлялися про тристороннє партнерство в галузі безпеки, відоме як AUKUS, що коштувало Парижу контракту на підводні човни.

***

Stamouli, Nektaria. France inks Greek defense deal after losing sub contract [Франція уклала оборонну угоду з Грецією після втрати контракту] / N. Stamouli // POLITICO. – Brussels, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-greece-make-defense-deal-following-loss-sub-contract-us-australia-ships/>.

Франція та Греція оголосили велику оборонну угоду – сигнал, що Париж укріплює військові зв'язки всередині Європи після дипломатичного конфлікту з Австралією та США через скасований контракт на підводні човни. Очікується, що нова угода включатиме зобов'язання Греції щодо закупівлі французьких військових кораблів на суму не менше 3 млрд євро, а також пункт про взаємну допомогу в обороні, повідомляють представники уряду Греції. Угода ґрунтується на попередній угоді про закупівлю французьких винищувачів і містить можливість для Греції в майбутньому купувати додаткові військові кораблі – два пункти, які можуть збільшити загальну вартість контракту вище 5 млрд євро. Пакт допоможе просунути цей порядок денний, давши оборонній промисловості Франції такий необхідний імпульс і просунувши бажання президента Франції **Емманюеля Макрона** очолити військові зусилля Європи. «Європейці повинні припинити бути наївними», – сказав Е. Макрон, оголошуючи про угоду. Е. Макрон наполягав, що пакт не є «альтернативою альянсу США».

Хорватія

Montenegro deserves special EU treatment: Croatian President [Чорногорія заслуговує особливого ставлення до ЄС: президент Хорватії] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/17/c_1310192348.htm.

Чорногорія заслуговує на пільговий режим при наближенні до Європейського Союзу, заявив президент Хорватії Зоран Миланович після зустрічі зі своїм колегою з Чорногорії **Мило Джукановичем**. На спільній пресконференції З. Миланович сказав, що Хорватія та Чорногорія мають хороші та стабільні відносини. Він підкреслив, що Чорногорія разом з Албанією та Північною Македонією заслуговує на пільговий режим, наближаючись до ЄС. «Чорногорія розпочала останній розділ переговорів і перебуває на порозі Європейського Союзу», – сказав З. Миланович.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Польща

Mikulski, Jakub. Prezydent Duda: Ideologiczne parcie w Unii Europejskiej [Президент Дуда: Ідеологічний тиск у Європейському Союзі] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/prezydent-duda-ideologiczne-parcie-w-unii-europejskiej/ar-AAOMRM9?li=AAHxCqM>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** оцінив, що «концепцію побудови економічної спільноти та спільноти дружби» в Європейському Союзі нещодавно замінили, зокрема, на шлях «ідеологічного тиску» та «змушення націй прийняти чужі їм принципи». «Ми повинні змінити Європейський Союз. Повернути справжні цінності, ті, з яких вийшов Європейський Союз», – сказав А. Дуда. «Після Другої світової війни, в зруйнованій і спустошеній Європі (...). Ми повинні були щось зробити з Європою, яку сотні років розривали конфлікти. Засновники ЄС дійшли висновку, що інтереси людей і країн повинні бути пов'язані між собою, щоб вони не змогли функціонувати один без одного, бо тоді не буде війни, бо тоді люди будуть жити в мирі, і, можливо, тому, що життя буде кращим і кращим, на дедалі вищому рівні, дедалі більш заможним, його ніхто не захоче знищити. На мою думку, ця концепція зникла», – пояснив А. Дуда.

Франція

Mikulski, Jakub. Macron sprzedaje okręty Grecji. Mówi, że Europa musi bronić się sama [Макрон продає кораблі Греції. Каже, що Європа повинна захищатися] / J. Mikulski // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art18961901-macron-sprzedaje-okrety-grecji-mowi-ze-europa-musi-bronic-sie-sama>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив, що «Європа мусить перестати бути наївною, коли йдеться про захист своїх інтересів та розбудову власного військового потенціалу» після того, як Греція підписала контракт на закупівлю французьких фрегатів на суму 3 млрд євро.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Китай

Volcovici, Valerie. In climate pledge, Xi says China will not build new coal-fired power projects abroad [Сі Цзіньпін обіцяє, що Китай не будуватиме нові вугільні електростанції за кордоном] / V. Volcovici // *Reuters*. – London, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/china/xi-says-china-aims-provide-2-blm-vaccine-doses-by-year-end-2021-09-21/>.

Китайський лідер **Сі Цзіньпін** заявив на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, що Китай не будуватиме нові вугільні енергетичні проекти за кордоном, як доповнення до обіцянок щодо боротьби зі зміною клімату. Ц. Сі не надав подробиць, але залежно від того, як буде реалізована політика, цей крок може значно обмежити фінансування вугільних електростанцій у країнах, що розвиваються. На Китай чинився сильний дипломатичний тиск, тому що це могло б полегшити для світу збереження курсу на досягнення цілей Паризького кліматичної угоди зі скорочення викидів вуглекислого газу. «Китай посилить підтримку інших країн, що розвиваються у сфері зеленої і низьковуглецевої енергетики і не буде будувати нові проекти вугільної енергетики за кордоном», – сказав Ц. Сі у своєму відеозверненні на щорічній зустрічі ООН, на якій він підкреслив мирні наміри Китаю в міжнародних відносинах.

Палестина

Palestinian President Abbas holds rare talks with Israeli minister [Президент Палестини М. Аббас проводить переговори з ізраїльським міністром] //

ВВС. – London, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-58383045>.

Президент Палестини **Махмуд Аббас** провів свою першу офіційну зустріч із високопоставленим ізраїльтянином за понад десять років. Міністр оборони Ізраїлю Бені Ганц заявив, що він вирушив до міста Рамалла на окупованому Західному березі, щоб обговорити питання безпеки, а також цивільні та економічні питання. Він сказав М. Аббасу, що Ізраїль прагне зміцнити палестинську економіку. Президент США **Джо Байден** хоче, щоб обидві сторони відновили відносини, які погіршилися після провалу останнього раунду прямих мирних переговорів у 2014 р. Д. Байден закликав нового прем'єр-міністра Ізраїлю Нафталі Бенета вжити «кроків для покращення життя палестинців та підтримки більших економічних можливостей для них». Джерело з ізраїльського уряду підкреслило, що зустріч у Рамаллі була схвалена Н. Бенетом і що Б. Ганц не обговорював мирні переговори з М. Аббасом. «Ніякого дипломатичного процесу з палестинцями не було і не буде», – повідомило джерело ВВС.

США

Knickmeyer, Ellen. Biden, world leaders push climate action, vow methane cuts [Байден і світові лідери просувають заходи з боротьби зі зміною клімату, обіцяють скоротити викиди метану] / E. Knickmeyer // The Associated Press. – New York, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-climate-europe-united-nations-19d5bef5d86983bbd4106e59e5c7b993>.

Президент США **Джо Байден** спробував разом з невеликою групою інших світових лідерів виробити кроки проти зміни клімату і оголосив про нові американсько-європейські зобов'язання щодо скорочення руйнівних для клімату витоків метану. Д. Байден, відкриваючи закриті переговори, вітав нову угоду США з Європейським Союзом, спрямовану на скорочення викидів метану на 30 % до кінця цього десятиліття. Захисники клімату підкреслили важливість координації США з Європою і Азією для створення єдиного фронту, щоб переконати Китай, прискорити скорочення використання вугілля. Д. Байден також прагне отримати значні інвестиції в заходи щодо захисту клімату, незважаючи на заперечення республіканців і деяких демократів.

***

Madhani, Aamer. Biden announces Indo-Pacific alliance with UK, Australia [Байден оголосив про альянс Індо-Тихоокеанського регіону з Великобританією та Австралією] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-china-australia-united-states-1b2e597918bc1c8dd1aab26ab32c9621>.

Президент США **Джо Байден** оголосив, що Сполучені Штати формують новий Індо-Тихоокеанський альянс з безпеки з Великобританією та Австралією, який дасть можливість краще розділити оборонні можливості, включаючи допомогу Австралії в оснащенні атомних підводних човнів. Це крок, який може поглибити зростаючу прірву в американсько-китайських відносинах. «Ми всі визнаємо необхідність забезпечення миру і стабільності в Індо-Тихоокеанському регіоні в довгостроковій перспективі», – сказав Д. Байден, додавши, що новий альянс відображає ширшу тенденцію ключових європейських партнерів, що грають роль в Індо-Тихоокеанському регіоні. Три країни

домовилися обмінюватися інформацією в таких галузях, як штучний інтелект, кібернетична та підводна оборона.

***

Lee, Matthew. Biden angers France, EU with new Australia, UK initiative [Байден обуриє Францію і ЄС новою ініціативою] / M. Lee // The Associated Press. – New York, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-france-diplomacy-asia-china-1eeec5e392e0188f8bf84740c727938f>.

Рішення президента **Джо Байдена** сформувавши стратегічний Індो-Тихоокеанський альянс з Австралією і Великобританією для протидії Китаю викликає гнів Франції та Європейського Союзу. Пообіцявши європейським лідерам, що «Америка повернулася» і що багатостороння дипломатія буде направляти зовнішню політику США, Д. Байден відштовхнув багатьох союзників своїм рішучим підходом до ключових питань. Міністр закордонних справ Франції висловив «повне нерозуміння» кроку, який він назвав «ударом у спину», а глава зовнішньополітичного відомства ЄС поскаржився на те, що з Європою не порадилися.

***

Miller, Zeke. Biden to double US global donation of COVID-19 vaccine shots [Байден подвоїть обсяг пожертвувань вакцини проти COVID-19 у США] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/united-nations-general-assembly-joe-biden-pandemics-business-united-nations-e7c09c1f896d83c0ed80513082787bd3>.

Президент США **Джо Байден** збирається оголосити, що Сполучені Штати подвоюють закупівлю щеплень Pfizer від COVID-19, щоб поділитися зі світом, до 1 млрд доз, оскільки він ставить перед собою мету вакцинувати 70 % населення світу протягом 2022 р. Посилені зобов'язання США повинні стати наріжним каменем глобального саміту щодо вакцинації, який Д. Байден скликає в кулуарах Генеральної Асамблеї ООН, де він планує підштовхнути заможні країни зробити більше, щоб узяти під контроль коронавірус. У своєму виступі в ООН Д. Байден зазначив, що поділився понад 160 млн доз вакцини від COVID-19 з іншими країнами.

***

Bellamy, Daniel. Wary of China, leaders of India, Australia, Japan and the US meet [Побоюючись Китаю, зустрічаються лідери Індії, Австралії, Японії та США] / D. Bellamy // Euronews. – Lyon, 2021. – 25.09. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/09/25/wary-of-china-leaders-of-india-australia-japan-and-the-us-meet>.

Президент США **Джо Байден** прийняв у Білому домі групу Quad Group, в яку входять лідери США, Індії, Австралії та Японії. Д. Байден і його колеги-лідери – прем'єр-міністр Австралії С. Моррісон, прем'єр-міністр Індії Н. Моді і прем'єр-міністр Японії Й. Суга – борються з лідерством Китаю. «Коли ми зустрілися шість місяців тому, ми взяли на себе конкретні зобов'язання щодо просування нашої спільної програми та позитивного порядку денного для вільного і відкритого Індо-Тихоокеанського регіону. Сьогодні я з гордістю можу сказати, що ми добиваємося відмінного прогресу», – сказав

Д. Байден. Також на порядку денному Quad Group були проблеми вакцини проти Covid, регіональна інфраструктура, зміна клімату та забезпечення безпеки ланцюжків поставок життєво важливих напівпровідників, використовуваних у комп'ютерних технологіях.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Іран

Iranian president urges leap in exports to neighboring countries [Президент Ірану закликає до посилення експорту в сусідні країни] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 25.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/25/c_1310207927.htm.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** закликав до посилення експорту в сусідні країни. «Наша частка експорту в регіональні країни не може становити 2 %, і вони повинні збільшитися з 20 млрд дол. до 40–50 млрд дол.», – казав І Райсі в західній провінції Ілам. Вказуючи на довгу лінію кордону провінції з сусіднім Іраком, він сказав, що це хороша можливість для спілкування народу Ірану, особливо народу Іламу, та Іраку. Він закликав створити юридичну та економічну робочу групу між Іраном та Іраком, зокрема між Іламом та сусідніми провінціями Іраку.

Південно-Африканська Республіка

South African President invites investors to explore business opportunities [Президент ПАР запрошує інвесторів вивчити можливості для бізнесу] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-09/02/c_1310162370.htm.

Президент ПАР **Матамела Сиріл Рамафоса** запропонував інвесторам вивчити можливості для бізнесу в галузях економіки країни, включаючи видобуток корисних копалин та сільське господарство, оскільки уряд продовжує покращувати середовище для бізнесу. М. С. Рамафоса зробив це зауваження на конференції з інвестицій у провінції Лімпопо. «Як уряд, ми працюємо над покращенням інвестиційного клімату та скороченням вартості ведення бізнесу. Ми проводимо масштабні структурні реформи в енергетичному, транспортному та водному секторах – усі вони важливі для галузей з найбільшим потенціалом для зростання. Ми вже зробили кілька кроків для забезпечення електропостачання для всієї країни», – сказав президент.

***

South Africa benefited from the BRICS bloc: president [Південно-Африканська Республіка виграла від блоку БРІКС] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 14.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-09/14/c_1310185770.htm.

Президент ПАР **Матамела Сиріл Рамафоса** заявив, що країна отримала вигоду від членства в БРІКС за останнє десятиліття. «Ми скористалися перевагами членства в цьому важливому блоці, особливо в галузі економічного співробітництва», – зазначив він у своєму щотижневому інформаційному бюлетені. За його словами, приєднання до блоку країн з формуючою економікою посилює позиції ПАР як важливої економіки, що розвивається у світі, це дало країні доступ до досвіду великих та сформованих економік. М. С. Рамафоса відзначив зростання торгових зв'язків, особливо між ПАР, Китаєм та Індією. «Двостороння торгівля зросла, особливо з Китаєм та Індією, при цьому експорт сировини та імпорту промислових товарів значно зросли», – сказав М. С. Рамафоса. Він

також наголосив про прями інвестиції в такі галузі, як гірничодобувна промисловість, автомобілебудування, транспорт, чиста енергія та фінансові послуги.

НАТО

Україна

Czermiński, Jakub. Zelenski: Prezydent Joe Biden poparł przystąpienie Ukrainy do NATO [В. Зеленський: Президент Джо Байден підтримав вступ України в НАТО] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 13.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18911861-zelenski-prezydent-joe-biden-poparl-przystapienie-ukrainy-do-nato>.

Президент України **Володимир Зеленський** в інтерв'ю CNN заявив, що **Джо Байден** підтримує прагнення України вступити в НАТО, в якому згадував про свій нещодавній візит до Білого дому та переговори з президентом США Д. Байденом. «Під час нашої зустрічі я запитав Д. Байдена прямо: що з НАТО, що з Україною, що з нашим членством у НАТО, коли це стане можливим?» – повідомив він, заявивши, що не всі заяви американського президента запам'ятовуються слово в слово, але немає жодного сумніву щодо значення послання. «Це було не одне речення, ми говорили про Альянс і взагалі про членство в НАТО близько 20 чи 30 хвилин», – додав В. Зеленський.

ПІВДЕННА АМЕРИКА

Бразилія

Klingert, Liv. British PM Johnson wanted emergency food deal, says Brazil's Bolsonaro, embassy disagrees [Прем'єр-міністр Великобританії Б. Джонсон хотів укласти надзвичайну продовольчу угоду, посольство не згодне] / L. Klingert // POLITICO. – Brussels, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/british-pm-johnson-wanted-emergency-food-deal-says-brazils-bolsonaro-embassy-disagrees/>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** заявив, що прем'єр-міністр Великобританії Б. Джонсон звернувся з проханням про «надзвичайну» угоду щодо постачання продовольчого продукту, якого бракує у Великобританії. «Він хоче укласти надзвичайну угоду з нами щодо імпорту якихось продуктів харчування, яких бракує в Англії», – сказав Ж. Болсонару. Не називаючи продукт, Ж. Болсонару зазначив, що передав запит своєму міністру сільського господарства Т. Крістіні. Посольство Великої Британії в Бразилії заявило, що Ж. Болсонару не згадує факти. Офіс президента не одразу відповів на запити щодо роз'яснень про те, який продукт обговорюється.

Польща

Relacje Polski z USA. Duda: Ja się pytam, o co chodzi? [Відносини Польщі зі США. Дуда: Я питаю, що відбувається?] // Do Rzeczy. – Warsaw, 0. – 9/24.09. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/203842/duda-o-relacjach-z-administracja-usa-trudno-nam-znalezc-wspolny-jezyk.html>.

Важливим елементом інтерв'ю у програмі «Гість новин» із президентом Польщі **Анджеєм Дудою** було питання відносин Польщі зі США. Президент підкреслив, що

сьогодні йому важче знайти «спільну мову» з нинішньою американською адміністрацією. А. Дуда запевнив, що, незалежно від розбіжностей у світоглядах, фундаментальні питання польсько-американських відносин, такі як безпека, не зміняться. «Питання, пов'язані з безпекою, які я вважаю найважливішими для поляків, що функціонують у міжнародному просторі, вони залишаються стабільними, і тут немає змін», – сказав президент. Проте А. Дуда зазначив, що ідеологічні розбіжності між ним та адміністрацією США ускладнюють досягнення згоди. А. Дуда послався на нещодавні переговори зі США щодо закупівлі СПГ-газу у США. Як він підкреслив, крім диверсифікації джерел енергії, важливим елементом переговорів були стратегічні міркування та питання безпеки. «Ми повністю усвідомлюємо, що “Північний потік-2” – це загроза інтересам України, Словаччини, Польщі та інших країн», – сказав А. Дуда.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Куба

Cuban president blames U.S. for heading «dangerous int'l schism» [Президент Куби звинувачує США в очолюванні «небезпечного внутрішнього розколу»] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/24/c_1310206298.htm.

Президент Куби **Мігель Діас-Канель** засудив зовнішню політику США, зазначивши, що пропагується «небезпечний міжнародний розкол» на чолі з Вашингтоном. «Через згубне використання та зловживання економічними примусовими заходами уряд США тисне на країни, щоб виступити і діяти проти тих, кого визнали ворогами», – сказав М. Діас-Канель у своєму відеозверненні на 76-й сесії ГА ООН у Нью-Йорку. «Він змушує своїх союзників створювати коаліції для повалення законних урядів, розриву торговельних угод, відмови та заборони певних технологій та прийняття невиправданих судових заходів проти громадян з країн, які відмовляються підкорятися», – додав він. Кубинський лідер сказав, що поведінка США асоціюється з «ідеологічною та культурною нетерпимістю, із значним расистським впливом та гегемоністичними амбіційними цілями».

Мексика

Mexican president to press Biden for temporary migrant visas [Президент Мексики звернеться до Д. Байдена за тимчасовими візами для мігрантів] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 03.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/03/c_1310165031.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** заявив, що надішле листа своєму американському колезі **Джо Байдену**, щоб висунути пропозицію про надання тимчасових віз мігрантам із Центральної Америки разом з іншими заходами підтримки. «Щонайменше наступного тижня я надішлю йому листа, тому що ми не можемо просто затримувати та утримувати мігрантів; ми повинні звернути увагу на причини масової міграції», – сказав А. М. Лопес Обрадор під час пресконференції, посилаючись на нову хвилю мігрантів, що перетинають південний кордон Мексики. «Люди не залишають своїх міст, тому що їм це подобається, вони не кидають своїх сімей, тому що їм це подобається, вони роблять це через необхідність», – додав він. У своєму листі до Д. Байдена А. М. Лопес Обрадор зазначив, що він знову запропонує поширити на Гватемалу, Гондурас та Сальвадор дві програми соціального забезпечення, які вже діють у бідніших регіонах

Мексика.

***

Mexican president writes letter to Biden on undocumented migrants [Президент Мексики пише листа Д. Байдену про мігрантів без документів] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/10/c_1310179614.htm.

Лист президента Мексики **Андреса Мануеля Лопеса Обрадора** до президента США **Джо Байдена**, у якому висвітлювалася необхідність нової стратегії боротьби з хвилями мігрантів без документів, був переданий міністром закордонних справ Мексики М. Ебрардом під час двосторонньої зустрічі з держсекретарем США Е. Блінкеном у Білому домі. У листі А. М. Лопес Обрадор наголосив на «необхідності нового підходу до феномену міграції в Центральній Америці», заявивши, що він «виступає за підхід, який надає пріоритет розвитку та можливостям» у регіонах, які є джерелом масової міграції. Міністерство додало, що обидві сторони «підтвердили готовність зміцнювати співпрацю з основних питань двосторонніх відносин» на зустрічі.

***

Sánchez Olmos, Pablo. López Obrador pide el fin del bloqueo a Cuba: «Ningún Estado tiene derecho a someter a otro pueblo» [А. М. Лопес Обрадор закликає припинити блокаду Куби: «Жодна держава не має права підпорядковувати інший народ»] / P. Sánchez Olmos // El Mundo. – Madrid, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/16/614383f021efa057068b4649.html>.

Під час своєї першої закордонної поїздки, після спалаху невдоволеності суспільства в липні цього року, президент Куби **Мігель Діас-Канель** відвідав Мексику як почесний гість уряду президента Мексики **Андреса Мануеля Лопеса Обрадора** для участі у святкуванні Дня незалежності, в рік особливої історичної цінності для цієї країни Латинської Америки, коли минуло 700 років від дня заснування столиці ацтеків, 500 років від дня завоювання та 200 років від дня проголошення незалежності. У своїх виступах перед військовим парадом обидва лідери обмінялися компліментами, виправдовуючи дух емансипації визволителів Латинської Америки і закликаючи Сполучені Штати припинити блокаду Куби. «Уряд, який я представляю, з повагою закликає уряд США зняти блокаду Куби, тому що жодна держава не має права підпорядковувати інший народ», – заявив А. М. Лопес Обрадор під співучасним поглядом свого кубинського колеги. Президент Мексики вважає, що Кубу слід перейменувати в «нову Нумансію», а її народ оголосити «спадщиною людства», оскільки «вона пізнала, як мало хто у світі, як гідно захищати своє право жити вільно і незалежно, не допускаючи втручання у свої внутрішні справи жодної іноземної держави».

***

Mexico's president urges end to «perverse» U.S. sanctions against Cuba [Президент Мексики закликав припинити «збочені» санкції США проти Куби] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/17/c_1310192412.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** знову закликав Вашингтон припинити торговельне ембарго, яке триває понад півстоліття, проти Куби, назвавши політику санкцій, що склалася десятиліттями, «збоченою». У промові з нагоди святкування Дня незалежності Мексики, на яку спеціальним гостем був запрошений

президент Куби **Мігель Діас-Канель**, А. М. Лопес Обрадор закликав, що нації не повинні використовувати переваги «нещастя інших народів» для просування власного порядку денного. А. М. Лопес Обрадор сказав, що сподівається, що його американський колега Джо Байден володіє «політичною чутливістю», щоб покласти край «несправедливостям», які були вчинені проти Куби санкціями, покликаними зруйнувати економіку острова та викликати соціальні потрясіння. А. М. Лопес Обрадор також похвалив Кубу за те, що вона витримала десятиліття каральних заходів, запроваджених проти крихітної карибської нації Сполученими Штатами.

***

Mexican president urges UN to intervene in Haiti amid instability, violence [Президент Мексики закликає ООН втрутитися в ситуацію в Гаїті на тлі нестабільності та насильства] // **Xinhua. – Beijing, 2021. – 25.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-09/25/c_1310208792.htm.**

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** закликав ООН втрутитися у справи на Гаїті, заявивши, що країну переповнює нестабільність, насильство та «повний безлад». «Щось треба зробити, а ООН займає тут занадто багато часу», – сказав А. М. Лопес Обрадор журналістам під час своєї щоденної пресконференції. Після вбивства президента Гаїті **Жовенеля Моїза**, за його словами, на Гаїті було «багато насильства», яке змусило багатьох гаїтян мігрувати на північ через Мексику до США. А. М. Лопес Обрадор також повторив свій заклик до уряду США інвестувати у програми розвитку Латинської Америки та Карибського басейну, щоб допомогти стримати імміграцію. «Ми хочемо, щоб основна проблема була вирішена, щоб люди не були змушені емігрувати, тому що в іншому випадку ми продовжуватимемо отримувати ті самі результати», – сказав президент. «Ми хочемо змінити політику, яка застосовувалася багато-багато років і не дала результатів», – додав президент.

США

Думанська, Марія. Д. Байден запевнив В. Зеленського у зміцненні партнерства між США і Україною / М. Думанська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3znH1>.

Президент США **Джо Байден** на початку зустрічі з Президентом України **Володимиром Зеленським** у Білому домі заявив, що партнерство між Києвом і Вашингтоном у майбутньому посилюватиметься. «Мені приємно вітати президента Зеленського в Овальному кабінеті в Білому домі. У період святкування 30-річчя незалежності України партнерство між нашими країнами міцніше, ніж будь-коли, і ставатиме ще міцнішим», – заявив Д. Байден. Він також зазначив, що Україна і США мають спільні цінності та цілі, зокрема щодо забезпечення миру і стабільності в Європі. «І ми неухильно віддані нашій довгостроковій меті щодо Європи: щоб вона була цілісною, вільною і мирною», – додав президент США. Д. Байден наголосив, що США й надалі рішуче підтримують суверенітет та територіальну цілісність України перед лицем російської агресії, а також євроатлантичні прагнення країни.

***

Сааков, Валерій. Д. Байден оголосив про закінчення війни в Афганістані / В. Сааков // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zkqZ>.

Президент США **Джо Байден** оголосив закінчення війни в Афганістані під час виступу в Білому домі. За словами американського лідера, один день перебування американських військ в Афганістані обходився платникам податків у 300 млн дол., «тож настав час покласти край». «Я відмовився розпочати ще одне десятиліття війни в Афганістані», – сказав він, додавши, що за майже 20 років війни близько 800 тис. американських військових відслужили в цій азійській країні, з яких 2 461 солдат віддав власне життям, зокрема й 13 «героїв», котрі стали жертвами скоєного теракту. На переконання Д. Байдена, США понад 10 років тому досягли своїх цілей в Афганістані. «Потім ми залишилися там ще на десять років. Настав час закінчити цю війну, – повторив Д. Байден. – Я не збирався продовжувати цю вічну війну і я не мав наміру проводити вічне виведення військ». Водночас господар Білого дому вказав на ще один аргумент, що спонукав завершити війну в Афганістані. За його словами, США потрібно переглянути свою зовнішню політику на тлі нових геополітичних викликів з боку Китаю та Росії, а також зростання терористичної загрози.

***

Руденко, Сергій. Коментар: Д. Байден підтримав Зеленського, поговоривши з ним «по-чоловічому» / С. Руденко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/3zpbU>.

«Незважаючи на всі песимістичні прогнози експертів, перший візит Президента України **Володимира Зеленського** в США можна вважати вдалим», – вважає український публіцист С. Руденко. «Коментатори напевно скрупульозно розберуть сказане Володимиром Зеленським та **Джо Байденом** у Білому домі. Однак уже сам факт особистої зустрічі двох лідерів, яка тривала на годину більше запланованої, свідчить про те, що перший візит українського президента в США вдався. Адже цієї зустрічі могло і не бути – з огляду на події в Афганістані і ту увагу, яку приділяв їм Д. Байден», – додає С. Руденко.

***

Biden meets with Ukrainian president over security issues, ties [Д. Байден зустрічається з Президентом України для вирішення питань безпеки, зв'язків] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.09. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/northamerica/2021-09/02/c_1310162538.htm.

Президент США **Джо Байден** обговорив питання безпеки та двосторонні відносини під час своєї першої зустрічі з Президентом України **Володимиром Зеленським**. На початку зустрічі в Овальному кабінеті Д. Байден заявив, що «США залишаються твердо відданими суверенітету та територіальній цілісності України перед російською агресією та нашої підтримці євроатлантичних прагнень України». Д. Байден оголосив про додаткові 60 млн дол. допомоги Україні у сфері безпеки, створення нової стратегічної оборонної бази, а також про енергетичний та кліматичний діалог. У своєму виступі В. Зеленський заявив, що очікує обговорити ситуацію з безпекою в Криму та регіоні Донбасу на Сході України, проєкт газопроводу «Північний потік-2» та «шанси України вступити в НАТО».

***

Cancryn, Adam. Biden to call for global summit on COVID response [Д. Байден закликав

до проведення глобального саміту з приводу реагування на COVID] / А. Cancryn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 08.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/08/biden-global-covid-summit-510649>.

Очікується, що адміністрація Джо Байдена запропонує міжнародний саміт, присвячений питанням протидії пандемії COVID-19 та глобальних зусиль щодо вакцинації. Саміт буде приурочений до засідань Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй і передбачатиме обговорення, спрямовані на кращу координацію боротьби з коронавірусом у всьому світі в багатьох областях. Серед тем для обговорення – шляхи вдосконалення виробництва та розповсюдження вакцин та збільшення поставок кисню до країн, які цього потребують, а також можливість міжнародного співробітництва в галузі досліджень та розробок, пов'язаних з Covid-19. Ймовірно, президент Д. Байден закликає до зустрічі на вищому рівні в рамках більш широкої ідеї, де детально описуються нові ініціативи, покликані припинити пандемію. Хоча, як очікується, Д. Байден зосередить більшу частину своєї промови на внутрішньому реагуванні на коронавірус, люди, знайомі з цим питанням, сказали, що він також наголосить на необхідності посилення глобальної співпраці та роботи над вирішенням нерівності в країнах, що розвиваються.

***

Toosi, Nahal. Biden, Xi discuss need to avoid conflict amid global competition [Д. Байден і Сі Ц. обговорили необхідність уникати конфліктів на тлі глобальної конкуренції] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/09/biden-xi-conflict-competition-511036>.

Президент США Джо Байден заявив лідеру Китаю Сі Цзіньпіну, що Сполучені Штати хочуть «відповідально керувати конкуренцією» між двома країнами, сподіваючись уникнути конфлікту. Два лідери провели свою другу телефонну розмову з моменту вступу Д. Байдена на посаду в той час, коли Вашингтон і Пекін дедалі більше розходяться в питаннях, починаючи від кібербезпеки і закінчуючи торгівлею, і Білий дім підкреслив, що дискусія стосується тем високого рівня. «Два лідери провели широку стратегічну дискусію, в якій обговорили сфери, де збігаються наші інтереси, та сфери, де наші інтереси, цінності та перспективи розходяться. Вони погодилися відкрито і прямо взятися за вирішення обох наборів питань, – ідеться в релізі Білого дому. – Обидва лідери обговорили відповідальність обох держав за те, щоб конкуренція не перетворилася на конфлікт».

***

Ward, Alexander. Biden announces joint deal with U.K. and Australia to counter China [Д. Байден оголосив про спільну угоду з Великобританією та Австралією щодо протидії Китаю] / A. Ward // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/15/biden-deal-uk-australia-defense-tech-sharing-511877>.

Президент США Джо Байден оголосив про створення нової робочої групи з Великою Британією та Австралією для обміну передовими технологіями, включаючи придбання атомних підводних човнів, для того, щоб протистояти Китаю. Тріо, тепер відоме під аббревіатурою AUKUS, полегшить обмін з трьома країнами інформацією та ноу-хау в ключових технологічних сферах, таких, як штучний інтелект, кібер-, квантові, підводні системи та можливості далекого удару. Д. Байден детально розповів про

причини тристоронніх зусиль. «Ідеться про інвестування в наше найбільше джерело сили, наші альянси та оновлення їх для кращого протистояння загрозам сьогодні і завтра», – сказав Д. Байден з Білого дому. – AUKUS – це звучить дивно, але це добре».

***

Herszenhorn, David. EU leaders accuse Biden of disloyalty to allies [Лідери ЄС звинувачують Д. Байдена в нелояльності до союзників] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/eu-charles-michel-biden-disloyalty-allies-aukus/>.

Вищі лідери ЄС відверто звинуватили президента США **Джо Байдена** в нелояльності до трансатлантичного альянсу та вимагали пояснити, чому він ввів в оману Францію та інших європейських партнерів у встановленні нового стратегічного зв'язку з Великобританією та Австралією в Індо-Тихоокеанському регіоні. Надзвичайний докір новому американському президенту, обрання якого у всій Європі відзначалося як можливість відновити зв'язки після чотирьох років войовничості **Дональда Трампа**, підняло перспективу серйозного та тривалого порушення серед західних держав. «З новою адміністрацією Д. Байдена Америка повернулася», – сказав голова Європейської ради Ш. Мішель журналістам у Нью-Йорку, коли світові лідери збиралися на дебати на високому рівні Генеральної Асамблеї ООН.

***

Губенко, Дмитро. Д. Байден в ООН запевнив, що США не хочуть нової «холодної війни» / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40cfZ>.

Президент США **Джо Байден** у своїй першій промові на Генасамблеї ООН наголосив, що світ сьогодні переживає «поворотний момент в історії» та повинен швидко та спільно діяти в таких питаннях, як протидія пандемії COVID-19, кліматичним змінам та порушенням прав людини. Д. Байден зазначив також, що США «не прагнуть нової «холодної війни». Не згадуючи прямо Китай, американський президент підкреслив, що світові потуги несуть відповідальність за обережне вибудовування своїх міжнародних відносин. Тому вони не повинні перейти від відповідальної конкуренції до конфлікту, наголосив він. Також президент США закликав світ до згуртованості в боротьбі з пандемією коронавірусу та кліматичними змінами. За його словами, світу, як ніколи раніше, доведеться співпрацювати, щоб вирішити глобальні виклики. З цією метою США готові зміцнити багатосторонні організації, а військо його уряд буде використовувати лише в крайньому разі.

***

Colman, Zack. Biden says U.S. will quadruple climate aid to poor countries [Д. Байден заявив, що США збільшать кліматичну допомогу бідним країнам у чотири рази] / Z. Colman // POLITICO. – Brussels, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/21/biden-united-nations-climate-aid-513414>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що США будуть надавати щорічно понад 11 млрд дол. кліматичної допомоги щороку біднішим країнам, уразливим до екстремальних погодних умов та підвищення температури. Але президент у своєму виступі перед Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй не уточнив, як він планує

переконати Конгрес збільшити допомогу за рахунок раніше оголошених зобов'язань у розмірі 5,7 млрд дол., що вдвічі перевищує рівень допомоги за часів Барака Обама. Відносна ощадливість США щодо кліматичної допомоги розглядається як серйозна перешкода для забезпечення більш амбітних дій, коли країни в листопаді беруть участь у глобальних кліматичних переговорах у Глазго (Шотландія). Як Д. Байден реалізує свою обіцянку збільшити в чотири рази допомогу США з питань клімату, залишається відкритим питанням. «Ми також повинні підтримувати країни, які постраждають найбільше, і мають найменші ресурси, щоб допомогти їм адаптуватися», – сказав Д. Байден. – Це зробить США лідером державного фінансування клімату».

***

Casalicchio, Emilio. Joe Biden cool on future trade pact with UK [Джо Байден обговорив майбутній торговельний пакт з Великобританією] / E. Casalicchio // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/joe-biden-cool-on-future-trade-pact-with-uk/>.

Президент США **Джо Байден** припустив, що не має наміру дарувати прем'єр-міністру Великобританії Б. Джонсону перемогу в торгівлі. На запитання під час зустрічі в Білому домі, чи стоїть Британія «в черзі» для угоди з Вашингтоном, Д. Байден відповів: «Нам доведеться це вирішити». У рядку «позаду черги» згадується попередження колишнього президента **Барака Обама** під час кампанії референдуму щодо Brexit у 2016 р. – про те, що Сполучені Штати спочатку будуть шукати більших партнерів для укладення торгових угод. «Що стосується Великобританії – продовжується обговорення», – сказав Д. Байден в Овальному кабінеті. Але він попередив Б. Джонсона не ставити під загрозу мир у Північній Ірландії на тлі тривалої напруженості щодо її відкритих кордонів з Великобританією та Республікою Ірландія через нові митні перевірки після Brexit.

***

Schuman, Michael. Biden's submarine message: Time for Europe to fall in line [Повідомлення підводними човнами Д. Байдена: Час, щоб Європа стала в чергу] / M. Schuman // POLITICO. – Brussels, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/biden-submarine-europe-aucus/>.

Вашингтон перебуває в центрі фундаментальної переоцінки своїх пріоритетів національної безпеки, надаючи перевагу конкуренції – якщо не відвертій конфронтації – з авторитарним Китаєм. Ця нова система оборони є вираженням такої постійної зміни. Адміністрація президента США **Джо Байдена** вважала, що посилення військового потенціалу Австралії для боротьби з дедалі більш суперечливим Китаєм є більш критичним для інтересів США, ніж почуття Франції, або навіть міцні відносини з Парижем. Зробивши такий вибір, навіть ризикуючи завдати шкоди давньому союзу, Д. Байден закликає європейських союзників зблизити позиції щодо Китаю – інакше США знайдуть інших партнерів, які це зроблять. У Європі рішення Вашингтона – як це не дивно – сприймаються як образа з боку Д. Байдена, який неодноразово обіцяв виправити шкоду, завдану традиційним американським союзам президентством **Дональда Трампа**. Але, по суті, оборонний пакт та його наслідки є результатом політики Європи щодо «стратегічної автономії».

***

Herszenhorn, David. The Joe they don't know: Europe reckons with Biden's Asia push [Джо, якого вони не знають: Європа вважає, що Д. Байден просуває Азію] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/us-joe-biden-eu-reckons-asia-push/>.

Після того, як він переміг Дональда Трампа, багато європейців проголосили Джо Байдена героєм-завойовником – тихим, крутим хлопцем, який вигнав гучного хулігана з дитячого майданчика. Очікували лідери ЄС Д. Байдена, з яким вони сфотографувалися під час його незліченних візитів за кордон, і який регулярно відвідував щорічну Мюнхенську конференцію з безпеки. Трансатлантик Д. Байден. Європейець Д. Байден. Мультилітераліст Д. Байден. Коли Д Байден на спеціальній віртуальній Мюнхенській конференції з безпеки, скликаній для святкування початку свого президентства, заявив, що «Америка повернулася», європейські лідери не подумали, що він має на увазі повернення до зарозумілої винятковості, яка часто визначала підхід Вашингтона до ЄС та НАТО. Але Д. Байден завершив свій перший тиждень Генеральної Асамблеї ООН на високому рівні, зібравши лідерів «четвірки» – Австралії, Індії, Японії та США – у Білому домі. Продемонструвавши свою зосередженість на Азії та виключивши європейців, Д. Байден чітко дав зрозуміти, що замість того, щоб очолити оновлений західний союз із Берліном, Парижем та Брюсселем як основними партнерами, він планує очолити менші регіональні альянси, орієнтовані на інтереси США.

Туреччина

East, Middle. Erdogan says Turkey-U.S. ties not healthy [Ердоган вважає, що відносини Туреччини і США не є «здоровими»] / M. East // Reuters. – London, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/erdogan-says-turkey-us-ties-not-healthy-haberturk-tv-2021-09-23/>.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган заявив, що відносини Туреччини зі США не є «здоровими» і що Вашингтону необхідно «розібратися» в питаннях, пов'язаних з купівлею Анкарою російських систем оборони С-400. Зв'язки між союзниками по НАТО досягли найнижчої точки на початку 2021 р., коли Вашингтон ввів санкції проти оборонної промисловості Туреччини щодо С 400. Він також виключив Анкару зі своєї програми створення реактивних літаків F-35, де вона була покупцем і виробником. «Я не можу сказати, що в турецько-американських відносинах іде здоровий процес ... Ми купили F-35, ми заплатили 1,4 млрд дол., і ці F-35 нам не передали. Сполученим Штатам необхідно спочатку розібратися з цим», – сказав Р. Т. Ердогана репортерам після відвідування Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

***

Turkey could buy more Russian missiles despite US warnings [Туреччина може купити більше російських ракет, незважаючи на попередження США] // The Associated Press. – New York, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-middle-east-russia-turkey-united-states-73a12da46eae0e92ca6b6b1ba66265b>.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган заявив, що розгляне можливість

покупки другої російської ракетної системи, незважаючи на рішення заперечення США. Р. Т. Ердоган пояснив, що Туреччині не було надано право купувати ракети Patriot американського виробництва, а США не поставили винищувачі-невидимки F-35, незважаючи на виплату 1,4 млрд дол. «Я не можу чесно сказати, що в турецько-американських відносинах іде здоровий процес», – зауважив президент Туреччини. Лідери двох країн не зустрілися для двосторонніх переговорів у кулуарах Генеральної Асамблеї ООН. У турецько-американських відносинах є декілька каменів спотикання, які також включають положення з правами людини в Туреччині, підтримку США сирійських курдських бойовиків, яких Туреччина вважає терористами, і тривале перебування в США мусульманського священнослужителя, обвинуваченого у змові з метою невдалої спроби державного перевороту проти Р. Т. Ердогана.

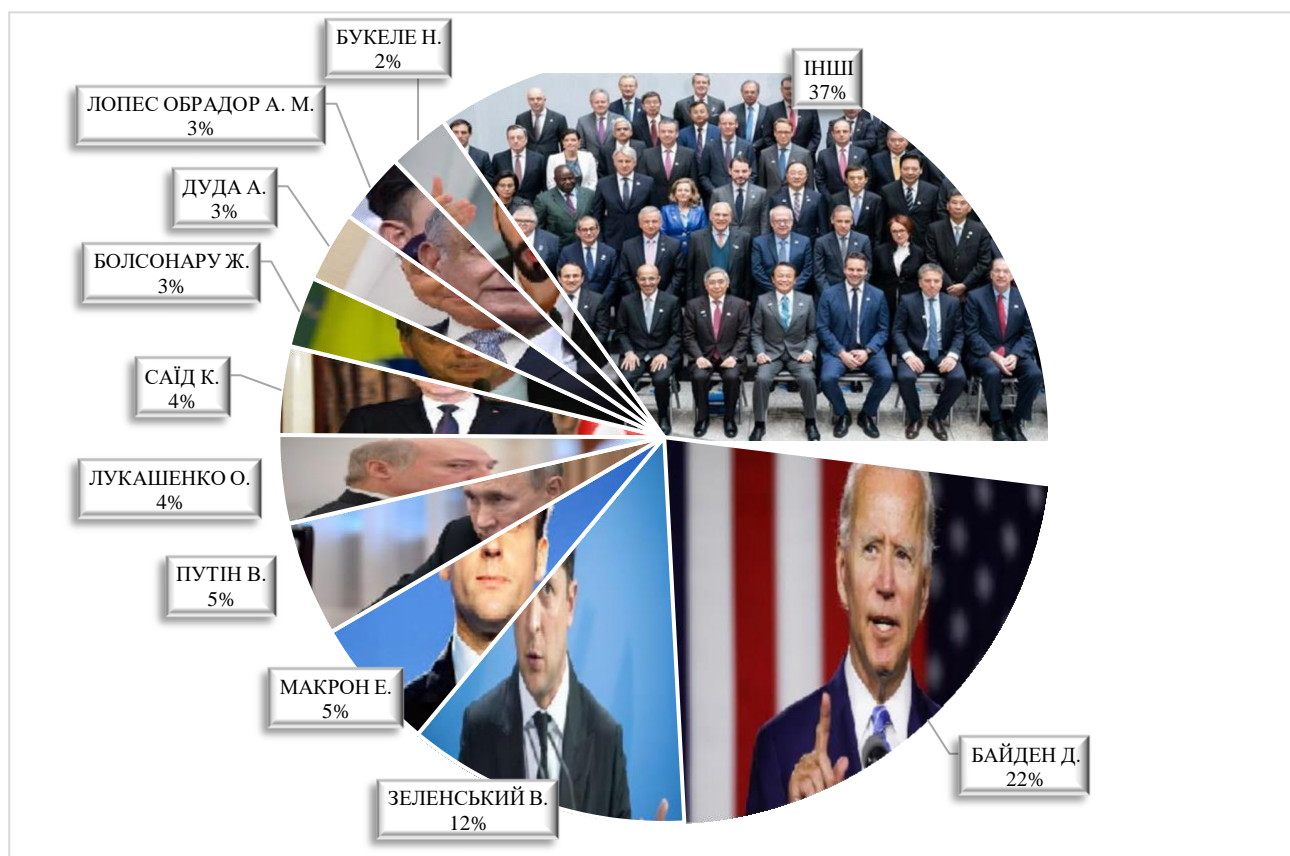
Франція

Corbet, Sylvie. Macron wants Europeans to boost defense, be «respected» [Макрон хоче, щоб європейці зміцнювали оборону, щоб їх «поважали»] / S. Corbet // The Associated Press. – New York, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-france-paris-australia-united-states-22e46711398b72bc23fbac8e04acf0af>.

«Європейці повинні відмовитися від своєї наївності», – сказав президент Франції **Емманюель Макрон** під час пресконференції в Парижі, де він вперше публічно розповів про оборонну угоду Індо-Тихоокеанського регіону між США, Австралією і Великобританією, яка позбавила Францію багатомільярдного контракту. Президент підкреслив, що він і президент США **Джо Байден** домовилися про початок поглиблених консультацій, спрямованих на створення умов для забезпечення довіри між давніми союзниками. «Сполучені Штати є «великими історичними друзями і союзниками з точки зору цінностей, але ми повинні бачити, що протягом понад 10 років американці в першу чергу зосереджуються на собі і переорієнтують стратегічні інтереси на Китай і Тихоокеанський регіон», – сказав Е. Макрон. «Ми, як європейці, повинні взяти участь у нашому власному захисті, – сказав він. – Це не альтернатива альянсу зі США і не його заміна». Він також додав, що європейські плани оборони повинні бути доповнені планами НАТО.

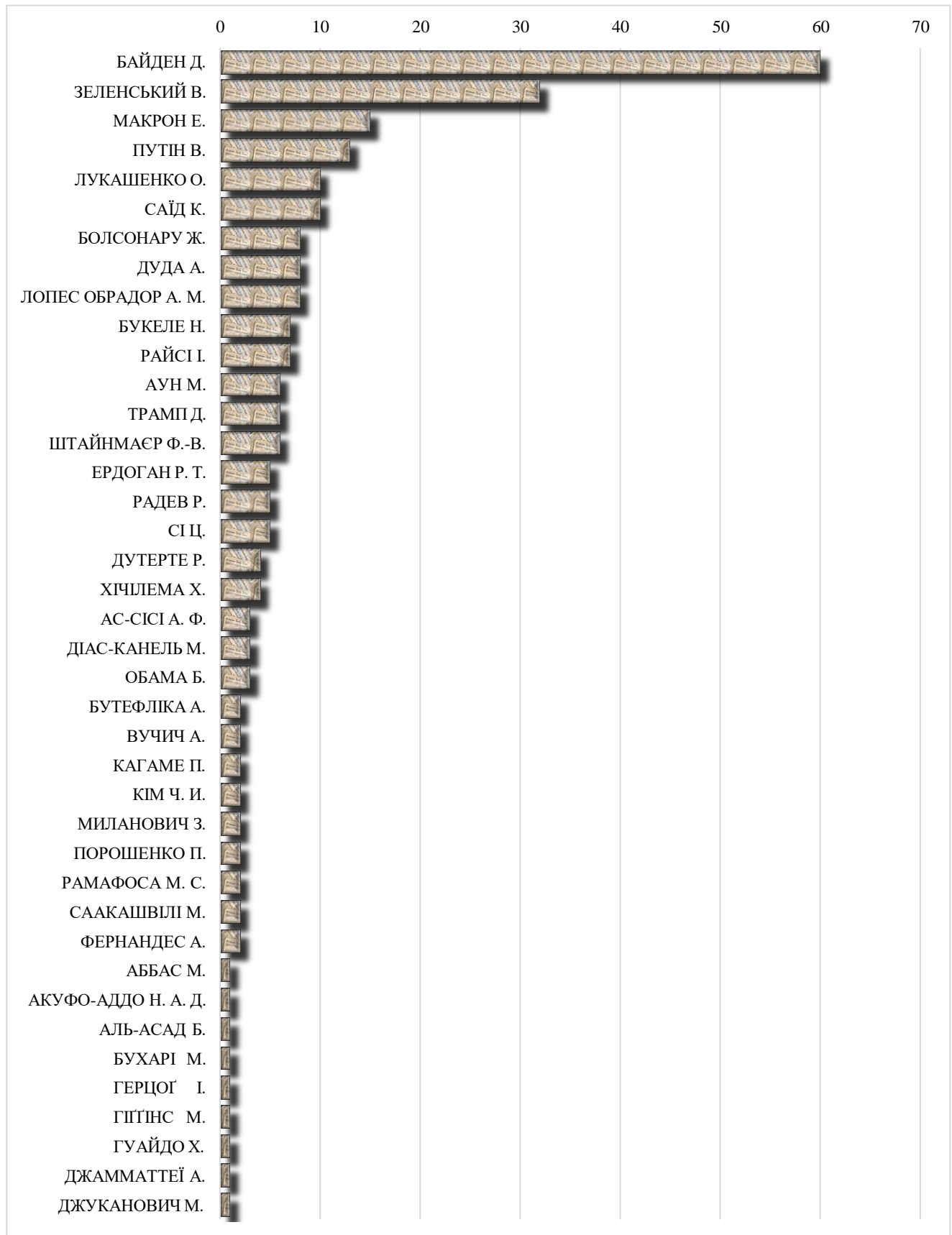
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ

Серед загалом найчастіше згадуваних президентів за досліджуваний період можна виділити президента США Д. Байдена (22 %), Президента України В. Зеленського (12 %), президента Франції Емманюеля Макрона (5 %) та президента Росії Володимира Путіна (5 %).

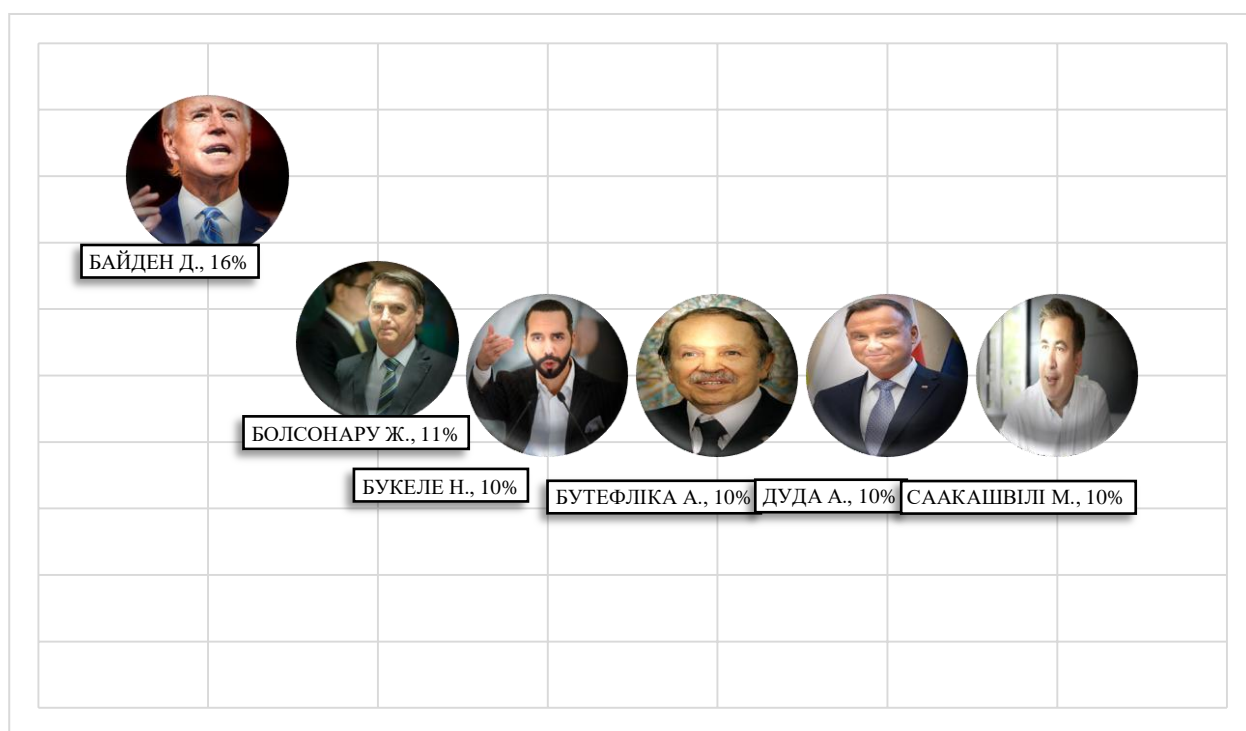
Діаграма 11. Питома вага найбільш популярних президентів у публікаціях світових ЗМІ (перші 10 президентів за період 1-30 червня 2021 року)

Проте в плані уваги провідних журналістів світу до репутації та іміджевої популярності президентів ситуація дещо інша. Лідером серед президентів, імідж яких найчастіше висвітлювався провідними світовими ЗМІ за період дослідження, стали: президент США Джо Байден (16 % всіх іміджевих публікацій), президент Бразилії Жаїр Болсонару (11 %), президент Сальвадору Наїб Букеле, покійний колишній президент Алжиру Абделазіз Бутефліка, президент Польщі Анджей Дуда та колишній президент Грузії Міхеїл Саакашвілі (всі по 10 %).

Діаграма 12. Рейтинг президентів за кількістю публікацій (перші 40 президентів за період 1-30 вересня 2021 року)

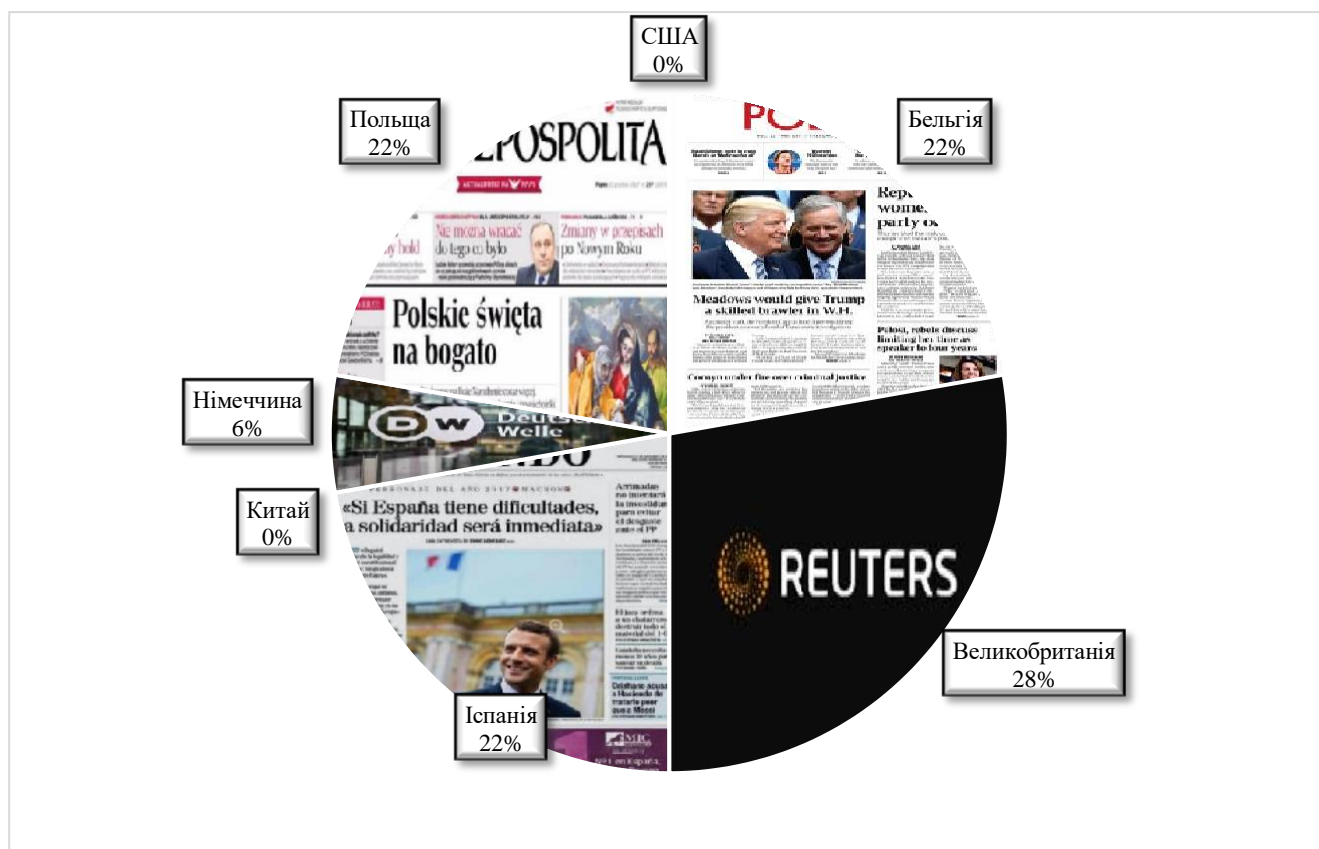
Після трагічних наслідків виведення військ президентом США Д. Байденом з Афганістану, колишній президент США Дональд Трамп відчув, що має право критикувати свого наступника за хаотичну та криваву ситуацію. Він вихвалявся, що здійснив би більш «гідний» вихід з 20-річної війни, багато в чому в контексті відстоювання угоди, яку уклала його адміністрація, яка встановила умови для того, щоб США остаточно покинули Афганістан. Президент США Д. Байден відзначив 20-ту річницю терористичних нападів, що сталися 11 вересня 2001 р., підкресливши «єдність і стійкість нації» після них.

Діаграма 13. Питання іміджу президентів світу в іноземних ЗМІ (дольова вага президентів імідж яких розглядався в публікаціях за період 1-30 вересня 2021 року)

Імідж президент Бразилії Жаїра Болсонару вже традиційно був підірваний його ставленням до пандемії коронавірусу. Ж. Болсонару прибув до Нью-Йорка на Генеральну Асамблею Організації Об'єднаних Націй без вакцинації, як того вимагала місцева влада та рекомендувала ООН, викликавши обурення мера міста. Ж. Болсонару був єдиним з його оточення в Нью-Йорку, який не був вакцинований. Перед поїздкою до Сполучених Штатів він сказав, що вважає, що кількість антитіл від хвороби COVID-19 захищає його краще, ніж вакцина. Повернувшись після участі в роботі Генеральної Асамблеї, президент Бразилії ізолював себе вдома після того, як його міністр охорони здоров'я отримав

позитивний результат на COVID-19 і був змушений залишитися на карантині в Нью-Йорку.

Діаграма 14. Імідж президентів світу в ресурсах країн (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Президент Сальвадору Наїб Букеле змінив опис свого профілю у Twitter, назвавши себе «диктатором Сальвадору». Н. Букеле, ймовірно, хотів висміяти своїх політичних опонентів, які висловили занепокоєння через високу концентрацію влади в руках Н. Букеле. 40-річний президент, який дуже активний у соцмережах, часто публікує провокаційні записи. Опоненти Н. Букеле давно звинувачують його в авторитарних тенденціях.

Колишній президент Алжиру Абделазіз Бутефліка помер після тривалої хвороби у віці 84 роки. А. Бутефліка керував країною майже два десятиліття, покинувши свою посаду у 2019 р. після того, як його бажання йти на п'ятий термін призвело до масових вуличних протестів. А. Бутефліка в останні дні свого життя уособлював шизофренічні стосунки кохання-ненависті, які алжирці відчувають до своєї колишньої метрополії,

Франції. Він знову і знову згадував про надмірності французької колонізації, але при найпершому симптомі кинувся до паризької лікарні для лікування.

Минув рік з того часу, як Анджея Дуду обрали на другий термін на посаду президента Польщі. Опитування поляків показало, що лише 18 % респондентів однозначно добре оцінили президентство А. Дуди. Досить непогано – 21 % респондентів. 17 % респондентів оцінили президентство А. Дуди досить погано, а 41 % – однозначно погано. «Це опитування – іміджева поразка Анджея Дуди», – зробила висновок газета «Super Express», яка і замовила опитування.

Колишній президент Грузії Міхеїл Саакашвілі оголосив про плани полетіти на батьківщину в день, коли відбудуться місцеві вибори, щоб допомогти «врятувати країну», і закликав до вуличних протестів після виборів. Представники чинного уряду Грузії підраховали, що М. Саакашвілі за останні кілька років дав 16 публічних обіцянок повернутися на батьківщину, але так і не виконав їх.

Інститут президентської влади в контексті іміджевих оцінок лідерів держав найбільший резонанс отримав у провідних ЗМІ Великобританії (28 %), Іспанії, Бельгії та Польщі (по 22 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕФЕРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

АЛЖИР

Abdelaziz Bouteflika: Former Algerian president dies aged 84 [Абделазіз Бутефліка: Колишній президент Алжиру помер у віці 84 роки] // BBC. – London, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-58605626>.

Колишній президент Алжиру **Абделазіз Бутефліка** помер після тривалої хвороби у віці 84 роки. А. Бутефліка керував країною майже два десятиліття, покинувши свою посаду у 2019 р. після того, як його бажання йти на п'ятий термін призвело до масових вуличних протестів. Він зіграв ключову роль у війні за незалежність Алжиру в 1950–60-х рр. А у 1999 р., коли Алжир вийшов із жорстокої громадянської війни, яка забрала життя майже 200 тис. людей, він став президентом за допомогою військових. А. Бутефліка рідко з'являвся на публіці після інсульту у 2013 р., який вплинув на його мовлення та рухливість.

***

Meneses, Rosa. Muere Abdelaziz Buteflika, el presidente que quería despertar Argelia [Помер Абделазіз Бутефліка, президент, який хотів розбудити Алжир] / R. Meneses // El Mundo. – Madrid, 2021. – 18.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/18/6145382ae4d4d8b9648b45fc.html>.

Експрезидент Алжиру **Абделазіз Бутефліка** в останні дні свого життя уособлював шизофренічні стосунки кохання-ненависті, які алжирці відчувають до своєї колишньої метрополії, Франції. Він знову і знову згадував про надмірності французької колонізації, але при найпершому симптомі він кинувся до паризької лікарні у Валь-де-Грасі для лікування. Він страждав на рак шлунку і був непрацездатним з 2013 р. після перенесеного інсульту. Лідер ультраправих Жан-Марі Ле Пен сприйняв це дуже іронічно: «Я вважаю скандальним те, що А. Бутефліка дозволяє собі публічно казати таке, а наступного дня він перебуває у нас на лікуванні. Я не розумію, як країна огидних колоніалістів приводить до зцілення».

БРАЗИЛІЯ

Bolsonaro, contrario a vacunarse contra el Covid, obligado a comerse un trozo de pizza en la calle en Nueva York [Наперекір відсутності вакцинації проти Covid Ж. Болсонару з'їв шматочок піци на вулиці в Нью-Йорку] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/21/6149b37de4d4d8ee2e8b45a4.html>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару** прибув до Нью-Йорка без вакцинації, як того вимагала місцева влада та рекомендувала ООН, викликавши обурення мера міста Білла де Блазіо. «Ми повинні надіслати повідомлення всім лідерам світу, особливо Ж. Болсонару з Бразилії, що кожен, хто хоче приїхати, повинен бути вакцинований, тому що ми всі повинні бути в безпеці разом», – сказав Б. де Блазіо журналістам. Мер вимагав зробити щеплення всім членам делегацій, які беруть участь у Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Але втручання Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерреша дозволило Ж. Болсонару відвідати Асамблею.

***

Brazil's Bolsonaro in COVID isolation after trip to U.N. [Президент Бразилії Болсонару в ізоляції після поїздки в ООН] // Reuters. – London, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/brazils-bolsonaro-covid-isolation-after-trip-un-2021-09-22/>.

Президент Бразилії **Жаїр Болсонару**, який щойно повернувся після участі в роботі Гереральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, ізолював себе вдома після того, як його міністр охорони здоров'я отримав позитивний результат на COVID-19 і був змушений залишатися на карантині в Нью-Йорку. Ж. Болсонару кинув виклик правилам ООН, які просили всіх присутніх на зборах зробити щеплення від коронавірусу. Ж. Болсонару був єдиним з його оточення в Нью-Йорку, який не був вакцинований. Перед поїздкою до Сполучених Штатів він сказав, що вважає, що кількість антитіл від хвороби COVID-19 захищає його краще, ніж вакцина.

ГРУЗІЯ

Georgian ex-president says he will fly home, despite jail threat, to «save the country» [Колишній президент Грузії заявив, що, незважаючи на загрозу ув'язнення, він прилетить додому, щоб «врятувати країну»] // Reuters. – London, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/georgian-ex-president-says-he-will-fly-home-despite-jail-threat-save-country-2021-09-28/>.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** оголосив про плани полетіти на батьківщину в день, коли відбудуться місцеві вибори, щоб допомогти «врятувати країну», і закликав до вуличних протестів після виборів. М. Саакашвілі, який мешкає в Україні, заявив, що планує повернутися в Грузію, незважаючи на те, що йому загрожує ув'язнення за звинуваченнями, які, за його словами, є політично мотивованими. «... Доля Грузії вирішується, виживання Грузії поставлено на карту, і тому я взяв квиток на 2 жовтня, щоб бути з вами і захищати вашу (політичну) волю з вами, щоб я міг взяти участь у порятунку Грузії», – сказав М. Саакашвілі.

***

Mikulski, Jakub. Saakaszwili znów zapowiada powrót do Gruzji, ale tym razem pokazał bilet [Саакашвілі знову оголошує про своє повернення до Грузії, але цього разу він показав квиток] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18961681-saakaszwili-znow-zapowiada-powrot-do-gruzji-ale-tym-razem-pokazal-bilet>.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** оголосив у соцмережах, що повертається на батьківщину, де цього тижня відбудуться місцеві вибори, щоб допомогти «врятувати країну». Він закликав до вуличних протестів після виборів і показав квиток до Тбілісі, щоб довести, що його заяви не пусті. М. Саакашвілі, який проживає в Україні, заявив, що планує повернутися, незважаючи на те, що йому загрожує тюремне ув'язнення в Грузії. «Доля Грузії вирішена, виживання Грузії поставлено на карту, і тому я купив квиток на вечір 2 жовтня, щоб бути з вами і захистити вашу (політичну) волю», – сказав експрезидент у відео, опублікованому у Facebook. У серпні представники чинного уряду Грузії підраховали, що М. Саакашвілі за останні кілька років дав 16 публічних обіцянок повернутися на батьківщину, але так і не виконав їх.

МЕКСИКА

Sánchez Olmos, Pablo. México celebra 200 años como país independiente [Мексика святкує 200-річчя незалежності] / P. Sánchez Olmos // El Mundo. – Madrid, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/27/61520717fdddff1f8d8b45a9.html>.

Триумфальне входження Армії трьох гарантій у Мехіко 27 вересня 1821 р. ознаменувало завершення процесу здобуття незалежності, який перетворив королівство Нова Іспанія на суверенну державу, спочатку відому як Мексиканська імперія. Через два століття після цієї знаменної глави в історії країни уряд **Андреса Мануеля Лопеса Обрадора** згадує те, що сталося за допомогою проведення військового параду, у якому брали участь понад 1500 солдатів, світловим і звуковим шоу в столиці та театралізованою виставою на тему величі Мексики.

ПОЛЬЩА

Bartkiewicz, Artur. Andrzej Duda na okładce «Mińskiej Prawdy». Jak Hitler [Анджей Дуда на обкладинці «Мінської правди». Як Гітлер] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18943421-andrzej-duda-na-okladce-minskiej-prawdy-jak-hitler>.

На обкладинці «Мінської правди», щоденної газети, що видається владою Мінської області в Білорусі, розміщено фотографію президента Польщі **Анджея Дуди**, яка чітко асоціюється з Адольфом Гітлером. Видавці розмістили штрих-код над губою польського президента, що явно асоціюється з вусами А. Гітлера. Сам текст стосується ситуації на польсько-білоруському кордоні.

***

Złe wieści dla prezydenta Dudy. «To powinno dać mu do myślenia» [Погані новини для президента Дуди. «Це повинно змусити його замислитися»] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/sondaz/204379/sondaz-jak-polacy-oceniaja-prezydentura-andrzeja-dudy.html>.

Минув рік з того часу, як **Анджея Дуду** обрали на другий термін на посаду президента Польщі. Як зараз оцінюють поляки його президентство? Відповідь на це питання, безумовно, не є доброю новиною для президента А. Дуди. Про це свідчать результати опитування на замовлення газети Super Express. «Це опитування – іміджева поразка Анджея Дуди», – оцінила газета. Опитування показує, що лише 18 % респондентів однозначно добре оцінили президентство А. Дуди. З іншого боку, досить непогано – 21 % респондентів. Це означає, що 39 % більш-менш задоволені тим, як А. Дуда виконує обов'язки глави держави. За даними опитування, 17 % респондентів оцінили президентство А. Дуди досить погано, а 41 % – однозначно погано. Підбиваючи підсумок, 58 % опитаних незадоволені роботою чинного президента Польщі.

РОСІЯ

Klingert, Liv. Putin says dozens of people in his entourage tested positive for COVID-19 [В. Путін каже, що десятки людей з його оточення отримали позитивний результат на COVID-19] / L. Klingert // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/russia-vladimir-putin-entourage-test-positive-covid-19/>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що у десятка людей з його оточення

виявили позитивний результат на COVID-19, сам В. Путін самоізолювався. «У моєму найближчому оточенні, як вам відомо, є випадки захворювання коронавірусом. Це не один чи два, це кілька десятків людей. І тепер мені доведеться самоізолюватися на кілька днів», – сказав президент Росії. В. Путін пояснив, що не зможе особисто відвідати саміт Шанхайської організації співробітництва та Організації Договору про колективну безпеку, який відбудеться 17 вересня в Душанбе, столиці Таджикистану. В. Путін мав намір особисто очолити саміт з питань безпеки, але скасував поїздку, щоб самоізолюватися.

САЛЬВАДОР

Vera, Asier. Nayib Bukele se autoproclama «dictador de El Salvador» en su biografía de Twitter [У своїй біографії в Twitter Наїб Букеле проголосив себе «диктатором Сальвадору»] / A. Vera // El Mundo. – Madrid, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/20/6148c5a3e4d4d8ce7c8b4645.html>.

Наїб Букеле більше не президент Сальвадору, а «диктатор» цієї країни Центральної Америки. Принаймні, так називає себе сам президент, який змінив свою біографію в Twitter, де у нього майже 3 млн підписників і за допомогою якого він фактично керує державою та публічно оголошує накази. До цього часу Н. Букеле визначав себе в біографії як президент Сальвадору або батько Лейли, його першої і єдиної дочки, яка народилася у 2019 р., але він стер цей запис, щоб оголосити себе «диктатором». Таким чином він відповів тисячам недоброзичливців, які вийшли на вулиці Сан-Сальвадору, щоб засудити «диктатуру», якою, на його думку, стала ця країна з моменту приходу до влади Н. Букеле 1 червня 2019 р.

***

Bartkiewicz, Artur. Prezydent Salwadoru ogłosił się dyktatorem. Na Twitterze [Президент Сальвадору оголосив себе диктатором. У Twitter] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18938861-prezydent-salwadoru-oglosil-sie-dyktatorem-na-twitterze>.

Президент Сальвадору **Наїб Букеле** змінив опис свого профілю у Twitter, назвавши себе «диктатором Сальвадору». Н. Букеле, ймовірно, хотів висміяти своїх політичних опонентів, які висловили занепокоєння через високу концентрацію влади в руках Н. Букеле. 40-річний президент, який дуже активний у соцмережах, часто публікує провокаційні записи. Опоненти Н. Букеле давно звинувачують його в авторитарних тенденціях. Директорка Amnesty International, яка також критично ставиться до Н. Букеле, оцінила, що використання «глузливої мови» було виразом презирства президента до тих, хто «конструктивно критикує його». Вона також закликала президента зосередитися на «будівництві мостів», а не викликати суперечки у Twitter.

США

McGraw, Meridith. Trump wanted out of Afghanistan. Now he wants to bomb it [Д. Трамп хотів вийти з Афганістану. Тепер він хоче його розбомбити] / M. McGraw // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/09/trump-foreign-policy-doctrine-510780>.

Експрезидент США Дональд Трамп роками говорив, що «нескінченні війни»

Америку виснажують країну ресурсами та життям. Але після виведення військ президентом США Джо Байденом з Афганістану ситуація змінилася. Колишній президент відчув, що має намір критикувати свого наступника за хаотичну та криваву ситуацію на місцях. І у своїй заяві він наголосив, що якщо таліби не повернуть американську військову техніку, «ми повинні або ввійти з однозначною військовою перевагою й отримати її, або, принаймні, вирвати її». Для Д. Трампа це стало зрушенням. В інших заявах він вихвалявся, що здійснив би більш «гідний» вихід з 20-річної війни, багато в чому в контексті відстоювання угоди, яку уклала його адміністрація, яка встановила умови для того, щоб США остаточно покинули Афганістан у травні. Заклик до більшої військової конфронтації прозвучав, зокрема, в той час, коли інші республіканці – включаючи деяких, які служили в його адміністрації – критикували цю оригінальну угоду, стверджуючи, що вона сама по собі є проблематичною. «Я думаю, що обидві адміністрації несуть провину за те, що ми маємо на сьогодні», – сказала Л. Кертіс, представниця Ради національної безпеки Д. Трампа.

***

President Joe Biden receives Pfizer booster jab [Президент Джо Байден отримав бустерну дозу Pfizer] // BBC. – London, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-us-canada-58714138>.

Президент США Джо Байден отримав третю (бустерну дозу) вакцини Pfizer проти коронавірусу. Тепер американці, старші за 65 років, а також ті, хто має проблеми зі здоров'ям, мають право на третій укол вакцини Pfizer після того, як це схвалила влада США.

***

O'Brien, Brendan. Obama warns against politics of «anger and resentment» in Chicago [Б. Обама застерігає від політики «гніву й обурення» в Чикаго] / B. O'Brien // Reuters. – London, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2GO2JE>.

Колишній президент США Барак Обама застеріг від «політики, яка живить гнів і обурення» у промові під час презентації своєї президентської бібліотеки в Чикаго, яка, за його словами, буде сприяти зміцненню демократичних ідей. 44-й президент США заявив, що президентський центр Б. Обами в Чикаго буде впливати на зміцнення ідеалів, які наразі є вразливими в умовах суворого сучасного політичного середовища США, і на вирішення глобальних економічних, соціальних, технологічних та екологічних проблем, які великим інститутам не вдалося вирішити.

***

Rafford, Claire. Biden emphasizes unity, hope in 9/11 remarks [Байден наголосив на єдності та надії у виступі 11 вересня] / C. Rafford // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/09/10/biden-9-11-video-remarks-511264>.

Президент США Джо Байден відзначив 20-ту річницю терористичних нападів, що сталися 11 вересня 2001 р., підкресливши «єдність і стійкість нації» після них. Д. Байден висловив глибокі співчуття тим, хто втратив близьких у цей день 20 років тому у відеозверненні, опублікованому Білим домом. «Сім'ї 2977 осіб із понад 90 країн, убитих 11 вересня у Нью-Йорку, Арлінгтоні, Вірджинії та Шенквіллі, Пенсільванії та тисячі інших поранених Америка та світ вшановують, як частинки вашої душі», – сказав

Д. Байден. «Скільки б часу не минуло, ці вшанування повертають нас назад, ніби ми нещодавно отримали цю новину кілька секунд тому», – додав президент.

УКРАЇНА

Сааков, Валерій. Голова ТСК Ради: П. Порошенко не міг санкціонувати посадку літака з «вагнерівцями» / В. Сааков // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.09. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/40BDE>.

Голова тимчасової слідчої комісії (ТСК) Верховної Ради з питань розслідування можливих протиправних дій представників органів держави та інших осіб проти суверенітету України М. Безугла, яка представляє фракцію «Слуга народу», заявила, що **Петро Порошенко** не міг санкціонувати примусову посадку турецького літака з найманцями ПВК Вагнера. «У мене дуже складна роль як у голови ТСК – не допустити тих чи інших політичних оцінок, але, на жаль, ми можемо зробити висновок, що П. Порошенко не міг санкціонувати такий спеціальний захід. Відповідно до заяв п'ятого президента, він особисто санкціонував спецоперацію у 2018 р. Але, як ми бачимо, у 2018-му, у 2014 р. – це була рутинна робота з планування заходу на липень 2020 року», – сказала голова ТСК.

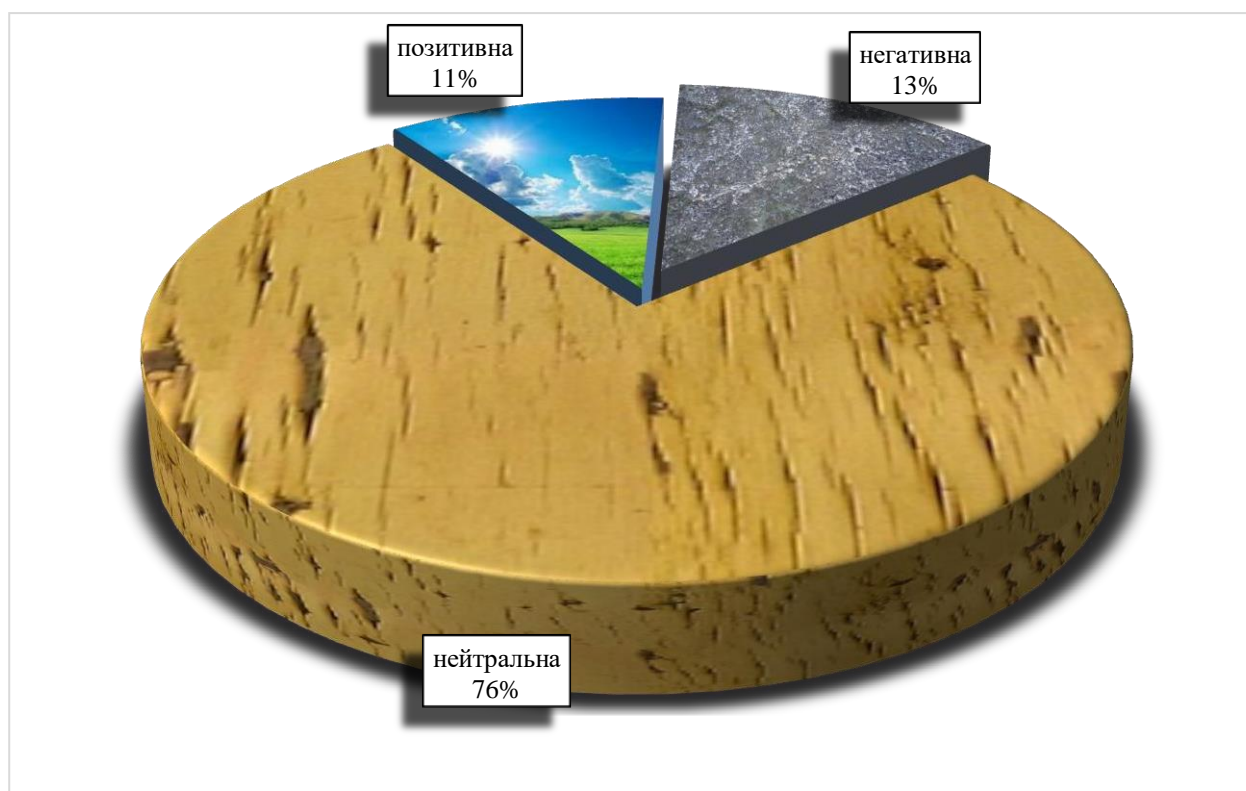
ФРАНЦІЯ

Posaner, Joshua. Europeans would back Merkel over Macron as «EU president», says survey [За результатами опитування, європейці підтримають А. Меркель, а не Е. Макрона як «президента ЄС»] / J. Posaner // POLITICO. – Brussels, 2021. – 14.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/europeans-would-back-angela-merkel-over-emmanuel-macron-as-eu-president-survey/>.

Канцлерка Німеччини А. Меркель, можливо, готується попрощатися з політикою, але багато хто з Європи підтримали б її провідну роль у ЄС, згідно з опитуванням, опублікованим аналітичним центром Європейської ради з міжнародних відносин (ECFR). З огляду на гіпотетичний вибір між тим, як А. Меркель і президент Франції **Емманюель Макрон** стане «президентом ЄС» – робота, якої в реальному житті немає, – очевидна більшість обрала канцлера Німеччини, згідно з опитуванням. Близько 58 % респондентів Нідерландів, 57 % іспанців та 52 % португальців підтримали А. Меркель у цій фантастичній гонці, проти 6 %, 9 % та 11 % відповідно на користь Е. Макрона.

МОДАЛЬНІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПРЕЗИДЕНТІВ

Протягом досліджуваного періоду більшість публікацій електронних закордонних сайтів, що висвітлювали проблеми функціонування інституту президентства у світі, мали нейтральне забарвлення (76 %). Незначну частку становили повідомлення з негативним контекстом (зменшившись на 11 % порівняно з попереднім місяцем до 13 %) і 11 % матеріалів мали позитивну модальність.

Діаграма 15. Співвідношення тональності публікацій про президентів у світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Щодо характеру повідомлень про інститут президентства в ракурсі загальних рубрик, то треба сказати, що найчастіше зарубіжні інформаційні джерела використовували негативну тональність, оцінюючи імідж президентів (33 %) при повній відсутності позитивних оцінок. Наразі відгуки в нейтральному ключі стосувалися, у своїй більшості, міжнародної сфери діяльності глав держав (84 %) та внутрішньої політики президентів (69 %). Найбільшу частку позитивних оцінок в вересні 2021 року містили матеріали, що стосувались внутрішньої політики президентів (13 %).

Найбільше негативно забарвлених публікацій в вересні 2021 р. зібрали: президент

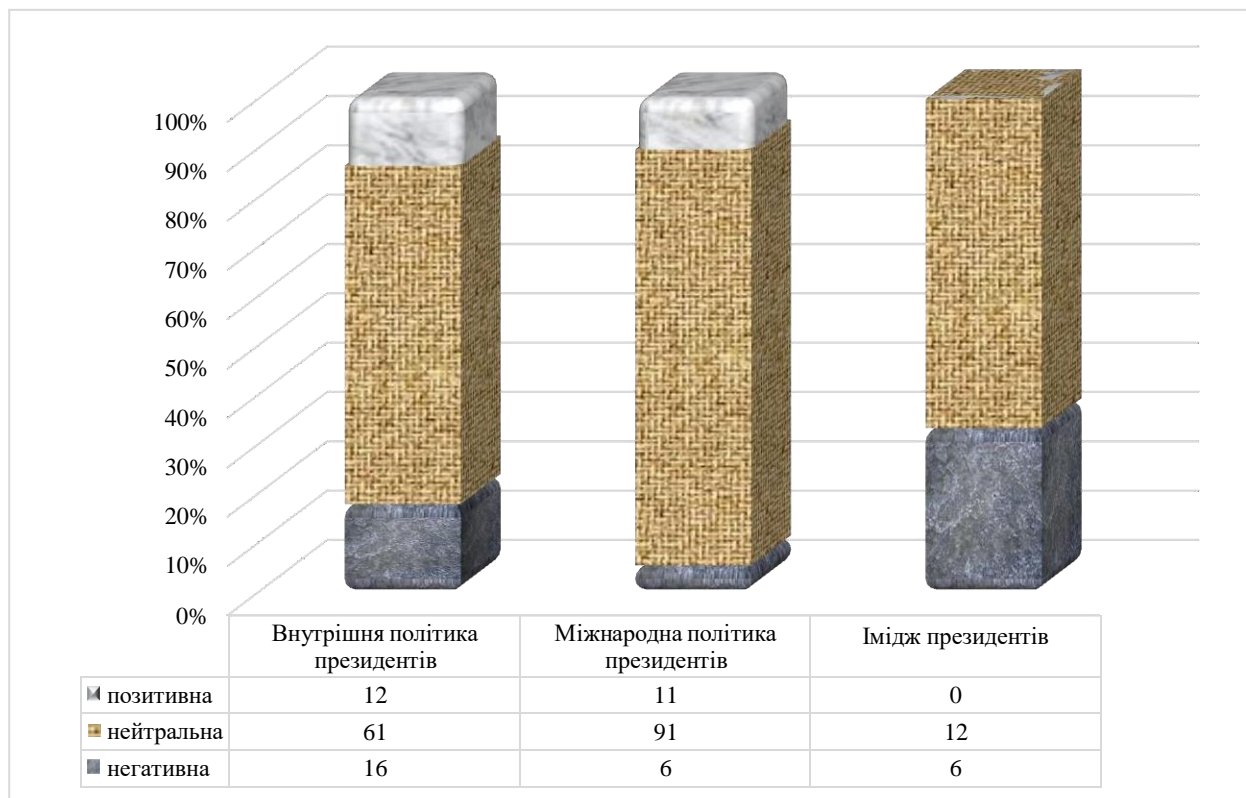
Тунісу Каїс Саїд, який спровокував конституційну кризу і звинувачення в перевороті, звільнивши прем'єр-міністра, припинивши роботу парламенту і перебравши на себе всю виконавчу владу. Президент Тунісу розглядає можливість призупинення дії конституції 2014 р. і винесення нової версії на референдум. Дії К. Саїда викликали демонстрації протесту в столиці Тунісу; президент Сальвадору Наїб Букеле, який оголосив, що Сальвадор буде першою у світі країною, яка буде використовувати криптовалюту як законний платіжний засіб та змінив опис свого профілю у Twitter, назвавши себе «диктатором Сальвадору». Президент Сальвадору Н. Букеле також заборонив запровадження терапевтичного абортів, одностатевих шлюбів та евтаназії, включивши це в пакет конституційних реформ; президент США Джо Байдена, якого вищі лідери ЄС відверто звинуватили у нелояльності до трансатлантичного альянсу та вимагали пояснити, чому він ввів у оману Францію та інших європейських партнерів при встановленні нового стратегічного зв'язку з Великобританією та Австралією в Індо-Тихоокеанському регіоні. Крім того, Д. Байдена продовжує стикатися з жорсткими питаннями щодо того, що його критики називають «невдалим виведенням військ з Афганістану», що безпосередньо призвело до смерті 13 американських військовослужбовців та сценам хаосу в аеропорту Кабула та самопроголошений президент Білорусі Олександр Лукашенко, який заявив, що його країна скоро отримає з Росії велику партію зброї та що його уряд може призупинити співпрацю з Європейським Союзом з питань міграції у відповідь на «недружні дії» ЄС. Латвія, Литва і Польща звинувачують О. Лукашенка у відправці мігрантів - в основному з Афганістану і Іраку - через свої кордони з метою дестабілізації їх країн.

Лідерами позитивної інформації можна назвати президента США Д. Байдена, та президента Мексики Андреса Мануеля Лопеса Обрадора.

Позитивно оглядачі оцінили оголошення президентом США Д. Байденом планів подвоїти закупівлю вакцин Pfizer від COVID-19 до 1 мільярда доз, щоб поділитися зі світом, оскільки він ставить перед собою мету вакцинувати 70 % населення світу протягом 2022 р. Позитивно світова преса сприйняла спробував президента США разом з групою інших світових лідерів виробити кроки проти зміни клімату і оголошення про нові американсько-європейські зобов'язання щодо скорочення руйнівних для клімату

витоків метану. Д. Байден, відкриваючи закриті переговори, вітав нову угоду США з Європейським Союзом, спрямовану на скорочення викидів метану на 30 % до кінця цього десятиліття.

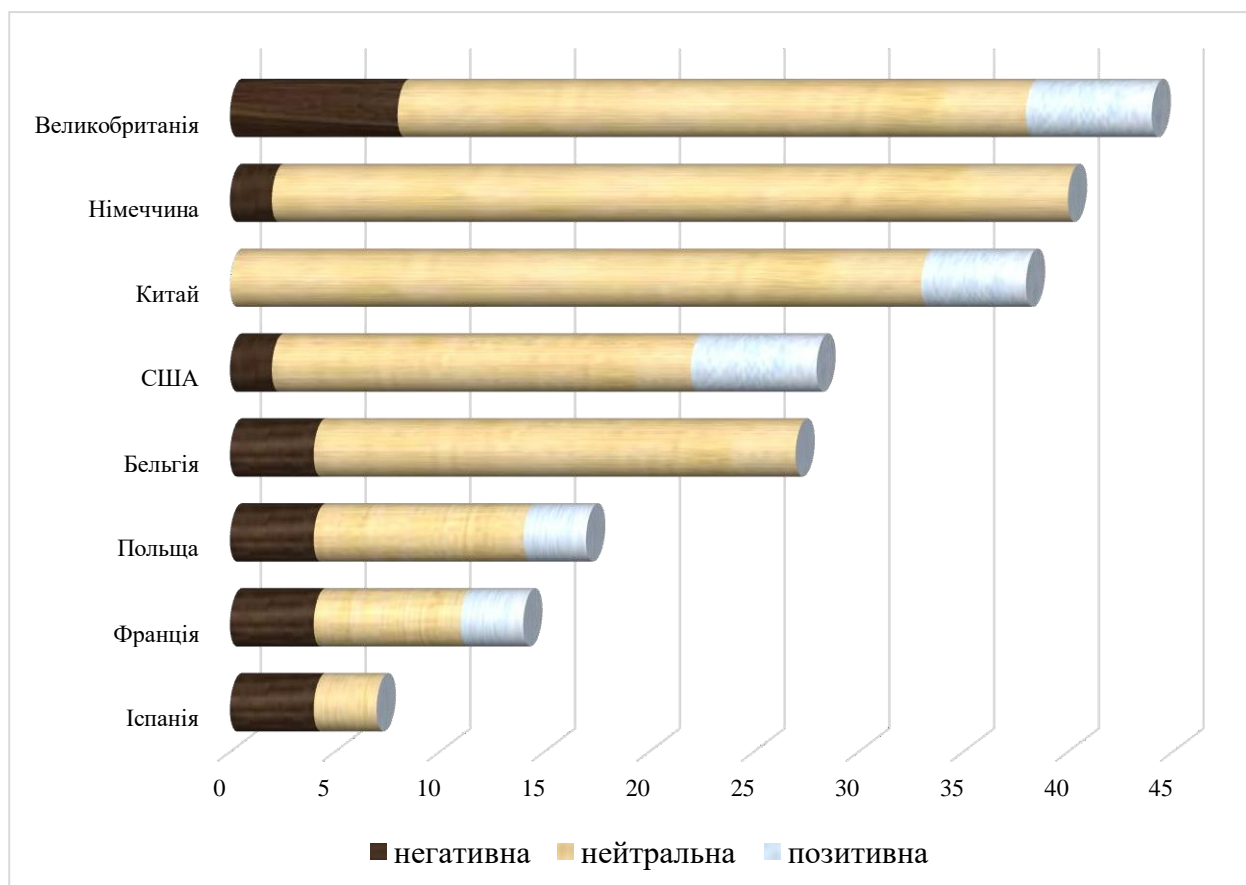

Діаграма 16. Модальність публікацій про інститут президентства у світових ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-30 вересня 2021 року)

Президент Мексики Андрес Мануель Лопес Обрадор у своєму зверненні до нації завив, що «багато експертів прогнозують ріст економіки Мексики у 2021 р. приблизно на 6 %». Він також зазначив, що хоча в країні все ще реєструються випадки COVID-19, поширення вірусу було пом'якшено через успішну національну акцію вакцинації, яка розпочалася у грудні 2020 р.

Що стосується характеру висвітлення президентів світу ресурсами окремих країн, то за період дослідження, представлений в даному випуску бюлетеня, тональність публікацій в різних країнах була достатньо пропорційною та виваженою. Найбільша доля негативних оцінок була в ресурсах Іспанії (57 % їх публікацій), Франції (29 %), Польщі (23 %) та Великобританії (18 %). Позитивно забарвлені публікації найчастіше зустрічались в ресурсах США (22 %), Франції (21 %) та Польщі (18 %). Переважно

нейтральну тональність мали матеріали медіа Німеччини (95 %), Китаю (87 %) та Бельгії (85 %).

Діаграма 17. Розподіл тональності публікацій про інститут президентів в ресурсах окремих країн (за період 1-30 вересня 2021 року)

Як показало проведене нами дослідження актуальних проблем інституту президентства в контексті їх висвітлення найвпливовішими зарубіжними ЗМІ, наявною є увага до політики президентів в сфері вирішення внутрішньополітичних проблем. Необхідно також відзначити, що в період з 1 по 30 вересня 2021 р. у публікаціях зарубіжних інтернет-джерел переважала частка нейтральної оцінки інституту президентства загалом і діяльності конкретних президентів, зокрема. Зарубіжні ЗМІ, здебільшого, дотримуються нейтральної і достатньо об'єктивної точки зору і не намагаються нав'язати власні погляди.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

BBC, Лондон,
Велика Британія

<https://www.bbc.com/>

Deutsche Welle,
Бонн, Німеччина

<https://p.dw.com/>

El Mundo, Мадрид,
Іспанія

<https://www.elmundo.es/>

Euronews, Ліон,
Франція

<https://www.euronews.com/>

POLITICO,
Брюссель, Бельгія

<https://www.politico.eu/>

Reuters, Лондон,
Велика Британія

<https://www.reuters.com/>

Rzeczpospolita,
Варшава, Польща

<https://www.rp.pl/>

Британська компанія суспільного телерадіомовлення. Найбільша телерадіомовна компанія у світі за кількістю слухачів. У штаті корпорації працює більш ніж 22 000 осіб у всьому світі. Штаб-квартира корпорації знаходиться у Вестмінстері, Лондон. Німецька державна радіостанція та телеканал, що мовлять на закордоння. Правління розміщене в Бонні, Транслюс радіо- й телепередачі, а також має інтернет-пропозиції тридцятьма мовами, зокрема й українською. Щоденна газета іспанською мовою, одна з найбільш популярних і авторитетних газет Іспанії. Разовий тираж газети становить 330 000 екземплярів. Видання підтримує ліберальну і правоцентристську редакторську політику. Головним редактором є Педро Рамірес Належить групі «Unidad Editorial S.A.». Головний офіс в Мадриді. Провідний європейський цілодобовий інформаційний телеканал, що суміщає відеохроніку світових подій і аудіокоментарів тринадцятьма мовами. Кабельне, супутникове і ефірне мовлення EuroNews охоплює понад 350 мільйонів домоволодінь в 155 країнах світу. Рік заснування – 1993 р. Головними редакторами є Пітер Басараб та Гарденія Трецині, генеральним директором — Мікаель Петерс. Штаб-квартира Euronews розташовується в Ліоні, Франція. Європейське видання американської новинної організації POLITICO, що висвітлює Європейський Союз. Штаб-квартира компанії знаходиться в Брюсселі, а додаткові офіси - в Лондоні, Берліні, Варшаві, Парижі та Франкфурті. Британське агентство новин і постачальник даних про фінансові ринки газетам та іншим засобам масової інформації. Одне з найбільших інформаційних агентств світу. З квітня 2008 року «Рейтер» — частина агентства «Thomson Reuters». Штаб-квартира в Лондоні. В агентстві працює 2500 журналістів, фотокореспондентів і відеооператорів. «Рейтер» нараховує в цілому 197 бюро у 91 країні світу. З новинами агентства «Рейтер» щодня знайомлять понад 1 мільярд осіб. Загальнонаціональна польська щоденна газета ліберально-консервативного спрямування. Видавець – Gremi Media. Головний редактор – Богуслав Хработа.

The Associated
Press, Нью-Йорк,
США

<https://apnews.com/>

Головний офіс – Варшава.
Одне з найбільших у світі і найбільше
інформаційне агентство США, всесвітня
мережа новин, заснована в травні 1846 р.
Штаб-квартира розташована в
Нью-Йорку.

XINHUANET

Xinhua, Пекін,
Китай

<http://www.news.cn/>

Китайська державна урядова агенція
новин зі штаб-квартирою в Пекіні.
Найбільша в Китаї інформаційна агенція,
є органом китайської державної
інформації і пропаганди. Голова агенції
входить до уряду КНР і має посаду
міністра.